

Informace
o činnosti Finanční správy
České republiky

za rok 2019

OBSAH

1. Úvod	3
2. Daňové řízení.....	3
3. Daňové nedoplatky	34
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků	35
5. Kontrolní činnost	42
6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování	50
7. Výkon dalších kompetencí	57
8. Informatika	63
9. Personalistika a vzdělávání.....	68
10. Hospodaření.....	77
11. Interní audit a kontrolní činnost.....	86
12. Vztahy s veřejností	92
13. Závěr.....	97

Seznam zkratk

1. Úvod

Stěžejní činnost FS je zakotvena ve správě daní. Informace o činnosti FS ČR za rok 2019 tak shrnuje nejdůležitější data a významné sledované ukazatele z činnosti FS. Největší prostor věnuje správě daní; nemalá část se však zabývá i správou nedaňových agend, mezinárodní spoluprací, oblastí informatiky, personalistiky, vzdělávání a hospodaření FS.

Dokument svým obsahem navazuje na předchozí informace o činnosti. Po obsahové stránce je rozdělen na tematické celky, které logicky a přehledně informují o dílčích sledovaných problematikách. Hlavním smyslem dokumentu je přehledně a srozumitelně informovat veřejnost o fungování FS, jejích výstupech, efektivitě při správě daní a hospodárnosti vynakládání veřejných prostředků.

Finanční správa se v rámci své působnosti zaměřuje na klíčové ukazatele její činnosti a reaguje na aktuální změny v právních předpisech (např. zpracování a aktualizace metodických materiálů v oblasti daně z příjmů a účetnictví, aktualizace tiskopisů DPPO včetně vytvoření nových příloh, novelizace pokynů k převodním cenám, Pokyn č. GFŘ-D-41 a další). V oblasti daně z příjmů fyzických osob byly mimo jiné prováděny kontrolní akce týkající se ověřování správnosti uplatňovaných daňových úlev v rámci daňových příznání a šetření související se zdaňováním příjmů plynoucích ze sdílených ekonomik. V boji s daňovými úniky a při potírání šedé ekonomiky jsou prováděny náročné analýzy dat např. v rámci prokazování původu majetku. V souvislosti s novelou zákona o evidenci tržeb, zejména s nově zavádným zvláštním režimem evidence tržeb, bylo nutné upravit a nastavit funkcionality aplikací EET, připravit metodické materiály a průběžně aktualizovat informace na webových stránkách.

V neposlední řadě se FS zaměřuje na úkoly související s projekty FS (např. MOJE daně, nDIS) a elektronizací FS (např. ve 2. polovině roku 2019 spuštěna aplikace elektronických dražeb).

Neméně důležitá je pro FS také komunikace FS směrem k veřejnosti i k zaměstnancům. FS považuje rozvoj a kvalitu komunikace za zásadní, proto tuto oblast soustavně analyzuje a věnuje jí dlouhodobou podporu. FS v roce 2019 zajišťovala široké daňové veřejnosti plný informační servis prostřednictvím četných komunikačních kanálů včetně sociálních sítí a odpovídala na dotazy správců daně, veřejnosti a médií.

2. Daňové řízení

2.1 Vývoj daňových příjmů

V roce 2019 dosáhla celková hodnota inkasa za vybrané druhy daňových příjmů 906 948 mil. Kč a v porovnání s rokem 2018, kdy dosáhla 853 728 mil. Kč, byl zaznamenán meziroční přírůstek hodnot inkasa o 53 220 mil. Kč představující nárůst o 6,2 %.

V meziročním srovnání výnosů za vybrané druhy daňových příjmů došlo k nejvyššímu přírůstku hodnot inkasa u DPH o 18 299 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo nárůst o 4,4 %, dále u DPFO ze závislé činnosti o 22 615 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo nárůst o 11,7 % a u DPPO o 9 518 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo nárůst o 5,7 %. Uvedené druhy daňových příjmů se v roce 2019 rovněž podílely významným procentem

na celkové struktuře hodnoty inkasa, a to podílem dosahujícím 90,8 %. Na celkové hodnotě inkasa se DPH podílela 47,6 %, DPFO ze závislé činnosti se podílela 23,8 % a DPPO se podílela 19,4 %.

Tabulka č. 1: Základní údaje o daňových povinnostech a objemu inkasa na vybraných druzích DP
k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 - sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH - daňová povinnost	756 571	766 082		
DPH - nadměrný odpočet a vracení daně	-331 332	-334 771		
DPH celkem	425 239	431 311	6 072	101,4
Spotřební daně	0	-92	-91	*)
Daň z příjmů právnických osob	172 925	175 649	2 724	101,6
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	9 529	9 893	364	103,8
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé	217 502	216 290	-1 212	99,4
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	28 328	27 706	-622	97,8
Daň z nemovitých věcí	10 875	10 935	59	100,5
Daň z nabytí nemovitých věcí	14 047	13 847	-201	98,6
Daň dědická	1,0	1,2	0,3	127,4
Daň darovací	-0,7	1,3	2,0	*)
Daň z převodu nemovitostí	-61	26	87	*)
Daň silniční	6 687	6 484	-203	97,0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2 300	2 164	-136	94,1
Odvod z loterií §41b odst. 1	20	20	0,6	103,2
Odvod z loterií §41b odst. 2,3,4	5	6	1,2	125,2
Daň z hazardu celkem	10 234	10 114	-119	98,8
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	4 311	2 592	-1 720	60,1
CELKEM DANĚ	901 941	906 948	5 007	100,6

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

* Výtěžnost nelze stanovit, neboť je hodnota daňové povinnosti záporná.

2.1.1 Daň z příjmů právnických osob – z příznání

Celkový celostátní výnos DPPO za rok 2019 dosáhl 182 898 mil. Kč, z meziročního srovnání vyplývá příznivý nárůst inkasa DPPO, v roce 2019 bylo na dani z příjmů právnických osob inkaso vyšší než v roce 2008 včetně následujících let.

Z celkového objemu inkasa u **DPPO z příznání** výnos (DP 770) dosáhl hodnoty 175 649 mil. Kč, což představuje zvýšení o 9 518 mil. Kč oproti roku 2018. Lze důvodně předpokládat, že meziroční nárůst souvisel s ekonomicky úspěšným rokem 2018.

Vývoj inkasa v letech 2015 až 2019 je uveden v **Tabulce č. 2.**

Tabulka č. 2: Vývoj inkasa DPPO z příznání

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	138 140	156 401	161 803	166 13	175 649	105,7	9 518
Předepsáno	136 850	150 625	161 142	162 75	172 925	106,2	10 169
Výtěžnost (%)	100,9	103,8	100,4	102,1	101,6		

Úhrnná částka předpisů DPPO na debetních stranách osobních daňových účtů (ODÚ) za rok 2019 meziročně vzrostla o 10 169 mil. Kč (z 162 756 mil. Kč na 172 925 mil. Kč). Podíl na tomto nárůstu představuje především meziroční zvýšení objemu splatných záloh o 6 647 mil. Kč (ZS/PU 10/7 z 145 658 mil. Kč na 152 305 mil. Kč) a meziroční nárůst objemu vyrovnání daně na základě podaných příznání o 8 106 mil. Kč (ZS/PU 50/7 z 163 056 mil. Kč na 171 162 mil. Kč). Objem doměrků na základě kontroly nebo vlastního zjištění správce daně se zvýšil o 938 mil. Kč (ZS/PU 20/6, a to z 531 mil. Kč na 1 469 mil. Kč), zvýšil se i předpis doměrku na základě dodatečného příznání daňového subjektu o 778 mil. Kč (ZS/PU 20/7 z 41 mil. Kč na 819 mil. Kč). Meziročně se snížil objem předepsaných rozdílů mezi vyměřenou a předepsanou daní o 207 mil. Kč (ZP/PU 50/6 z 1 467 mil. Kč na 1 260 mil. Kč).

Na kreditních stranách ODÚ se na meziročním nárůstu úhrnné částky inkasa DPPO z příznání v roce 2019 o 9 518 mil. Kč (z 166 131 mil. Kč na 175 649 mil. Kč) nejvýrazněji projevil meziroční nárůst objemu plateb na daň o 9 249 mil. Kč (z 190 730 mil. Kč na 199 979 mil. Kč), avšak při meziročním mírném zvýšení úhrnu tzv. „vratek“ o 1,2 mil. Kč (z - 22 755,4 mil. Kč na - 22 756,6 mil. Kč).

Meziroční změnu zaznamenaly převody na jiný účet správce daně, a to z - 2 317 mil. Kč na hodnotu - 2 140 mil. Kč, tj. o 177 mil. Kč. Celkové objemy plateb z exekucí se meziročně změnily (ze 473 mil. Kč na 566 mil. Kč, tj. o 93 mil. Kč).

V roce 2019 je evidován fiskální dopad z ukončených daňových kontrol na dani z příjmu právnických osob v celkové hodnotě 464 mil. Kč. Rozdíl oproti hodnotám vztahující se k doměřené dani z kontrol je způsoben časovým posunem splatnosti doměrků, plynoucí z pravomocného vyměření případně snížení nebo zrušení předpisu daně z důvodu využití opravných prostředků.

V evidenci fiskálního dopadu nemusí být zohledněna celková hodnota doměrku, a to z důvodu právních ustanovení vyplývajících ze zákona DŘ, dle kterého daňový subjekt může požádat např. o posečkání úhrady daně.

Celková částka DPPO **vyměřené** z příznání za zdaňovací období započatá v roce 2018, splatná v roce 2019, dosáhla 170 675 mil. Kč, oproti částce 161 824 mil. Kč za zdaňovací období započatá v roce 2017, splatné v roce 2018 (nárůst o 8 851 mil. Kč, tj. 5,5 %).

Tabulka č. 3: Důvody změn vyměřené DPPO v porovnávaných zdaňovacích obdobích

v mld. Kč

Důvody změn vyměřené DPPO	Vliv změn na daň vyměřenou*) za předchozí ZO
nárůst celorepublikového úhrnu účetních zisků (po úpravě o metod. vlivy) o 2,76 mld.Kč	0,53mld.Kč
pokles odečtu daňových ztrát o 14,13 mld.Kč	2,68mld.Kč
nárůst odečtu výdajů na realizaci projektů výzkumu a vývoje o 0,37 mld.Kč	-0,07mld.Kč
nárůst objemu snížení základu daně u neziskových poplatníků o 0,10 mld.Kč	-0,02mld.Kč
nárůst bezúplatných plnění poskytnutých na zákonné účely o 0,35 mld.Kč	-0,07mld.Kč
pokles uplatněných slev na dani	0,83mld.Kč
nárůst zápočtů daně zaplacené v zahraničí	-0,19mld.Kč

*)Pramen: ADIS-DPP (Intranet FS- Sestavy - Sumární sestavy typu saldo)

Nárůst vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2018 se projevil při vyrovnání splatné DPPO za uvedená zdaňovací období v roce 2019, a následně ovlivnil výši záloh splatných ve zbývajícím části roku 2019. Vlivy změn jsou každoročně hodnoceny ke srovnatelnému datu předchozího období.

Tabulka č. 4: Nárůst inkasa DPPO z přiznání dle FÚ

v mil. Kč

Finanční úřad	K 31. 12. 2018	K 31. 12. 2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Specializovaný FÚ	81 571	85 301	104,6	3 730
FÚ pro hlavní město Prahu	33 828	36 018	106,5	2 191
FÚ pro Středočeský kraj	7 392	7 664	103,7	273
FÚ pro Jihočeský kraj	3 246	3 672	113,1	425
FÚ pro Plzeňský kraj	3 569	3 810	106,8	241
FÚ pro Karlovarský kraj	1 168	1 121	96,0	-47
FÚ pro Ústecký kraj	2 822	3 101	109,9	279
FÚ pro Liberecký kraj	2 257	2 368	104,9	111
FÚ pro Královéhradecký kraj	2 902	2 852	98,3	-50
FÚ pro Pardubický kraj	2 930	2 837	96,8	-93
FÚ pro Kraj Vysočina	3 236	3 171	98,0	-65
FÚ pro Jihomoravský kraj	8 923	10 226	114,6	1 303
FÚ pro Olomoucký kraj	3 458	3 630	105,0	172
FÚ pro Moravskoslezský kraj	5 273	5 830	110,6	557
FÚ pro Zlínský kraj	3 556	4 049	113,9	493
CELKEM	166 131	175 649	105,7	9 518

Je možné konstatovat, že na meziroční nárůst inkasa DPPO z příznání měl vliv hospodářský růst ještě z roku 2017, neboť z daňové povinnosti tohoto roku se generovaly až do podání daňového příznání za rok 2018 zálohy na daň z příjmů splatné ve sledovaném období a dále pozitivní vliv ekonomické stability roku 2018, která ovlivnila inkaso daně z daňového příznání a dalších záloh na daň z příjmů. Při meziročním celorepublikovém nárůstu inkasa státního rozpočtu DPPO z příznání byl zaznamenán v působnosti většiny finančních úřadů České republiky růst, vyjma čtyř finančních úřadů, které zaznamenaly pokles.

Pokud v některých případech došlo u jednotlivých daňových subjektů ke snížení inkasa, nejčastějšími příčinami je vliv poklesu výnosů a poptávky, růst cen vstupních surovin a energií, zvýšený objem osobních nákladů z titulu růstu mzdových prostředků a sníženou nezaměstnaností v ČR, nákladů na realizaci výzkumu a vývoje a kúrovcová kalamita. Uvedené důvody u jednotlivých daňových subjektů způsobily zvýšení objemu vratek z vyrovnání daně a následně nižší úhrady zálohové povinnosti v roce 2019.

Jednotlivé finanční úřady uvádějí příčiny změny (poklesu a růstu) inkasa DPPO z příznání z dostupných údajů a především specifikují důvody s ohledem na rozdílné ekonomické vlivy v regionu.

K nejvýraznějšímu nárůstu celorepublikově přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2017 došlo ve finančním zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování (2 478 mil. Kč), pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení (1 617 mil. Kč), maloobchodu kromě motorových vozidel (1 189 mil. Kč), velkoobchodu kromě motorových vozidel (953 mil. Kč), ostatních finančních činností (927 mil. Kč), specializované stavební činnosti (895 mil. Kč), výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (640 mil. Kč).

Naproti tomu celorepublikově k meziročnímu poklesu přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2017 došlo mj. v oblasti výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (- 2 914 mil. Kč), výroby chemických látek a chemických přípravků (- 653 mil. Kč), výroby pryžových a plastových výrobků (- 634 mil. Kč), lesnictví a těžby dřeva (- 459 mil. Kč), vydavatelské činnosti (- 441 mil. Kč), těžby a úpravy černého a hnědého uhlí (- 253 mil. Kč).

Pro úplnost pokládáme za vhodné uvést, že u prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z příznání došlo v roce 2019 v porovnání s rokem 2018 k nárůstu celkového objemu inkasa o 1 807 mil. Kč (z 59 021 mil. Kč na 60 828 mil. Kč).

Současně se ale meziročně snížil jejich podíl na celkovém objemu inkasa DPPO z příznání z 35,5 % na 34,6 %. Přitom u prvních dvaceti poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z příznání byl zaznamenán meziroční pokles o 4 085 mil. Kč (z 36 397 mil. Kč na 32 312 mil. Kč). Na sníženém podílu se projevil pokles daňové povinnosti u jednotlivých daňových subjektů, které za zdaňovací období roku 2018 vykázaly podstatně nižší daňovou povinnost DPPO oproti roku 2017 a tím došlo i ke snížení zálohové povinnosti v roce 2019.

2.1.2 Daň z příjmů fyzických osob – z přiznání

Vývoj inkasa DPFO z přiznání v letech 2015–2019 ukazuje následující **Tabulka č. 5**

Celorepubliková výše inkasa DPFO – z přiznání dosáhla v roce 2019 částky 9 893 mil. Kč. Meziroční nárůst u DPFO – z přiznání tak činil 2 052 mil. Kč. Tento nárůst lze přisuzovat přetrvávajícímu oživení ve většině odvětví české ekonomiky. K dalším významným faktorům, které měly vliv na nárůst inkasa v roce 2019 lze zařadit zejména vliv elektronické evidence tržeb, dále vliv realizovaných kontrolních akcí, které probíhaly celorepublikově, a to zejména ověření správného uplatnění slevy na manželku/manžela (§ 35ba ZDP), daňového zvýhodnění na vyživované děti (§ 35c ZDP), prověřování zdaňování zaměstnaneckých akcií (§ 6 ZDP) a v neposlední řadě kontrola správnosti zdanění zaměstnaneckých benefitů (§ 6 ZDP).

Pozitivně působily na nárůst inkasa i následující faktory:

- Pokračující vliv solidárního zvýšení daně.
- Pokračující vliv omezení výše tzv. výdajových paušálů (výdajů stanovených % z příjmů) pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. c) a d) ZDP a následné omezení výdajových paušálů i pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. a) a b) ZDP.
- Nové omezení pro uplatnění nároku na daňový bonus dle § 35c odst. 4 ZDP. Od zdaňovacího období 2018 může poplatník uplatnit daňový bonus, pokud měl ve zdaňovacím období příjem podle § 6 anebo § 7 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 ZDP.
- Pokračující vliv povinnosti pro plátce DPH podávat kontrolní hlášení (od 1. 1. 2016).
- Pokračující vliv zavedení elektronické evidence tržeb, a to i v souvislosti s možností uplatnění slevy na evidenci tržeb dle § 35bc ZDP.

Naopak následující faktory negativně ovlivnily inkaso:

- Vyrovnání daně na základě daňových přiznání podaných poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti; zálohy na daň u těchto zaměstnanců jsou odvedeny na účet DPFO placené plátcí, případné přeplatky na dani se vrací z účtu DPFO placené poplatníky.
- Další zvýšení daňového zvýhodnění na první vyživované dítě, které je účinné od roku 2018 (zvýšení z částky 13 404 Kč na částku 15 204 Kč za rok).
- Další zvýšení limitu pro uplatnění slevy na dani ve výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (zvýšení z částky 11 000 Kč na částku 12 200 Kč).
- Pokračující vliv zvýšení maximálních částek, které lze uplatnit formou nezdanitelných částí základu daně, např. příspěvek na doplňkové penzijní spoření resp. penzijní připojištění se státním příspěvkem až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč), odpočet pojistného na soukromé životní pojištění až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč).
- Pokračující vliv navrácení možnosti uplatnit slevu na manželku/manžela a daňové zvýhodnění na vyživované děti v případě uplatnění paušálních výdajů, jejichž maximální výše (zastropování) byla nově pro zdaňovací období 2018 stanovena, a to v poloviční výši oproti např. zdaňovacímu období 2016.

Tabulka č. 5: Vývoj inkasa DPFO

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	2 498	6 849	7 617	7 841	9 893	126,2	2 052
Předepsáno	1 375	3 153	6 475	7 294	9 529	130,6	2 234
Výtěžnost (%)	181,7	217,2	117,6	107,5	103,8		

Vývoj počtu podaných příznání v letech 2015–2018 ukazuje následující **Tabulka č. 6.**

Na počet podaných příznání má stále vliv transformace daně darovací do ZDP a s tím spojenou povinností podání daňového příznání k DPFO pro vybraný okruh poplatníků. Dále lze nárůst počtu podaných příznání k DPFO přisuzovat např. kontrolním akcím, protože právě díky těmto akcím jsou činěna podání na základě zaslaných výzev k podání řádných/dodatečných daňových příznání k DPFO, a skutečnosti, že stoupá počet podání zaměstnanců podávajících daňové příznání k DPFO viz tabulka č. 11 a související komentář.

V rámci klientského přístupu pracovníci finanční správy již několik let zajišťují servis poplatníkům v době podávání daňových příznání s tím, že po dohodě se zástupci měst a obcí navštěvují vybrané obce a přímo na místě vybírají daňová příznání a odpovídají na dotazy poplatníků. Ke zvýšení komfortu přispívá i prodloužení pracovní doby na FÚ v tomto období. Přestože lze daňová příznání vyplnit nebo i podat pomocí aplikace pro EPO, je tento způsob podání, který by na straně územních finančních orgánů přinesl snížení pracnosti, zatím využíván poměrně malým počtem poplatníků. V roce 2019 bylo na DPFO elektronicky podáno přes 314 000 daňových příznání. Z toho 64 000 příznání mělo zaručený elektronický podpis, 130 000 příznání bylo podáno s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky a zbytek tj. cca 120 000 příznání bylo podáno bez zaručeného elektronického podpisu nebo bez identity podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky ISDS.

Tabulka č. 6: Vývoj počtu podaných příznání

Zdaňovací období	2014	2015	2016	2017	2018	Index (%) 18/17	Rozdíl 18-17
Počet podaných příznání k DPFO	2 306 629	2 291 557	2 224 534	2 212 500	2 252 028	101,8	39 528

Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu a daňového zvýhodnění za zdaňovací období roků 2014–2018 ukazuje **Tabulka č. 7 a č. 8.**

Na objemu čerpaného daňového bonusu se projevilo zvýšení částky daňového zvýhodnění na první vyživované dítě dle § 35c ZDP, a to i přesto, že došlo ke zvýšení částky slevy na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení, dle § 35ba odst. 1 písm. g ZDP, zvýšení minimální mzdy a omezení ve smyslu možnosti uplatnění daňového bonusu, pouze pokud měl poplatník příjem podle § 6 anebo § 7 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již

nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 ZDP a tedy byl předpoklad, že dojde ke snížení počtu poplatníků, kteří splnili podmínky pro přiznání nároku na daňový bonus dle § 35c odst. 4 ZDP.

Na objem čerpaného daňového zvýhodnění má vliv pokračující zákonné opatření, podle kterého může daňové zvýhodnění uplatnit pouze daňový rezident členského státu EU nebo EHP, za současného splnění podmínky, že úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR (§ 22 ZDP) činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo § 6 ZDP, jsou od daně osvobozeny podle §§ 4, 6 nebo § 10 ZDP, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí je poplatník (nerezident) povinen prokázat potvrzením zahraničního správce daně.

Tabulka č. 7: Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu

v mld. Kč

Zdaňovací období	2014	2015	2016	2017	2018	Index (%) 18/17	Rozdíl 18-17
Daňový bonus dle přiznání k DPFO	4,1	4,2	4,2	4,7	4,7	100,2	0,01

Tabulka č. 8: Vývoj objemu čerpaného daňového zvýhodnění

v mil Kč

Zdaňovací období	2014	2015	2016	2017	2018	Index (%) 18/17	Rozdíl 18-17
Daňové zvýhodnění dle přiznání k DPFO	12 294	13 422	14 181	16 015	17 595	109,9	1 581

2.1.3 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kde je vybírána zálohová daň, došlo k opětovnému růstu inkasa – viz **Tabulka č. 9**. Pokračující dobrou situaci na tuzemském trhu práce, která vedla k výplatě vyšších mezd, dokladují výsledky všech používaných statistik.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti s určitým časovým posunem kopíruje vývoj objemu vyplacených mezd. Český trh práce je i přes zvolnění ekonomického růstu stabilizován na svém vrcholu a statistické přehledy nadále dokumentují vysokou ekonomickou aktivitu obyvatel i přetrvávající poptávku zaměstnavatelů po pracovní síle.

V 1. čtvrtletí 2019 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda (dále jen „průměrná mzda“) na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem **32 466 Kč**, což je o 2 236 Kč (7,4 %) více než ve stejném období roku 2018.

Ve 2. čtvrtletí 2019 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem **34 105 Kč**, což je o 2 290 Kč (7,2 %) více než ve stejném období roku 2018.

Ve 3. čtvrtletí 2019 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem **33 697 Kč**, což je o 2 163 Kč (6,9 %) více než ve stejném období roku 2018.

Ve 4. čtvrtletí 2019 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem **36 144 Kč**, což je o 2 274 Kč (6,7 %) více než ve stejném období roku 2018.

V roce 2019 bylo na DPFO placené plátci vybráno 216 290 mil. Kč, což je o 22 615 mil. Kč více než v roce 2018. Opětovně i v roce 2019 výnos této daně předčil výnos daně z příjmů právnických osob a byl tímto potvrzen dlouhodobý trend růstu inkasa na této dani a velmi dobrá platební morálka plátců této daně. Zároveň se jedná po DPH o druhý nejvyšší výnos daní v roce 2019.

I v roce 2019 na výši inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti měly pozitivní vliv následující faktory:

- Solidární zvýšení daně u záloh u zaměstnanců s vyššími příjmy (§ 38ha ZDP).
- Stanovení základu daně podle § 6 odst. 12 ZDP, tj. navýšení hrubé mzdy o povinné pojistné, které je povinen platit zaměstnavatel z příjmů zaměstnance.
- Opětovné zvýšení minimální mzdy, která se zvýšila meziročně z 12 000 Kč na 13 350 Kč. Zákoník práce vztahuje povinnost dodržení minimální mzdy nejen na pracovní poměry, ale i na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti. Proto v souvislosti s růstem minimální mzdy rostou mzdy, platy i odměny z dohod, tj. příjmy z veškeré závislé činnosti. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr umožňují větší flexibilitu v pracovně právních vztazích, proto jsou využívány ve stále větší míře i jako možnost přivýdělku ke mzdě plynoucí z hlavního pracovního poměru. Tuto skutečnost potvrzuje růst počtu poplatníků, kteří mají pouze příjmy ze závislé činnosti, a přesto jsou povinni podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob např. z důvodu, že jejich příjem na dohodu o provedení práce přesáhne částku 10 000 Kč a při souběhu příjmů, kde je zdaněno zálohou na daň, je nutné vypořádat daňovou povinnost prostřednictvím daňového přiznání.
- Ekonomický růst, který pozitivně ovlivnil i růst platů a mezd ve veřejném i v soukromém sektoru v návaznosti na nízkou míru nezaměstnanosti.

Naopak negativně na výši inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti působily následující faktory:

- Opětovné zvýšení částky slevy na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2018 oproti roku 2017, které je také vyvolané růstem minimální mzdy (z částky 11 000 pro rok 2017 na částku 12 200 Kč pro rok 2018), což se opět projevilo až při ročním zúčtování záloh na daň roku 2018, které je provedeno v roce 2019 a ovlivňuje zejména inkaso za měsíce březen a duben. Taktéž jsou v rámci ročního zúčtování záloh z důvodu růstu hypotečních úvěrů (nízké úrokové sazby) uplatňovány více a vyšší částky odpočtů dle § 15 odst. 3 a 4 zákona o daních z příjmů (max. 300 000 Kč) z titulu úroků z úvěrů na bytové potřeby.

- Vzrůstající počet poplatníků, kteří neuplatňují u zaměstnavatele slevy na dani a daňové zvýhodnění měsíčně, ale až v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Těmto poplatníkům jsou pak vráceny vysoké částky přeplatků na dani např. u poplatníka se třemi dětmi a základní slevou na dani činí částka přeplatku 83 652 Kč.

Tabulka č. 9: Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	136 125	149 392	169 241	193 676	216 290	111,7	22 615
Předepsáno	135 458	147 397	168 651	193 849	217 502	112,2	23 653
Výtěžnost (%)	100,5	101,4	100,3	99,9	99,4		

Vývoj úhrnu předepsaných záloh na daň v letech 2015–2019 ukazuje následující **Tabulka č. 10.** Částka předepsaných záloh na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v roce 2019 vzrostla oproti roku 2018 o 24 091 mil. Kč. To potvrzuje růst objemu vyplacených mezd v ČR a vysoká zaměstnanost.

Tabulka č. 10: Vývoj úhrnu předepsaných záloh na daň

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Předepsané zálohy	146 710	161 288	180 078	205 155	229 246	111,7	24 091

Vývoj počtu zaměstnanců podávajících daňové přiznání k DPFO za zdaňovací období 2014–2018 ukazuje následující **Tabulka č. 11**

Z přehledu je zřejmý opětovný nárůst počtu zaměstnanců podávajících daňové přiznání, kteří za zdaňovací období roků 2014–2018 nepožadovali od svých zaměstnavatelů provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění, neboť si svou daňovou povinnost za uvedená období vypořádali sami (buď měli povinnost ze ZDP nebo učinili dobrovolně) prostřednictvím přiznání k DPFO. Skutečnost, že podle údajů z daňových přiznání za zdaňovací období roku 2018 se počet takových zaměstnanců oproti předchozímu zdaňovacímu období, tj. roku 2017, zvýšil – jedná se o 34 663 podání více oproti roku 2017, lze přičítat tomu, že více poplatníků podává daňové přiznání dobrovolně, případně zahrnují ve větší míře daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby DPFO do celoročního základu daně, popř. se jedná o poplatníky, kteří mají pouze příjmy ze závislé činnosti, a přesto jsou povinni podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob, např. z důvodu, že jejich příjem na dohodu o provedení práce přesáhne částku 10 000 Kč a při souběhu příjmů, kde je zdaněno zálohou na daň, je nutné vypořádat daňovou povinnost prostřednictvím daňového přiznání.

Tabulka č. 11: Vývoj počtu zaměstnanců podávajících daňové přiznání k DPFO

Zdaňovací období	2014	2015	2016	2017	2018	Index (%) 18/17	Rozdíl 18-17
Počet zaměstnanců, kteří podali přiznání	1 341 116	1 336 853	1 348 964	1 450 969	1 485 632	102,4	34 663

2.1.4 Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2015- 2019 ukazuje následující **Tabulka č. 12**.

Celkové inkaso na této dani je z dlouhodobého pohledu stabilní a ani rok 2019 v tomto směru nebyl výjimkou. Celkové inkaso na této dani se pohybuje cca na úrovni předcházejících dvou roků (DP 771 a 772). Přičemž inkaso na DPFO (DP 772) za rok 2019 se zvýšilo oproti roku 2018 z částky 18 378 mil. Kč na částku 20 457 mil. Kč, tj. nárůst o 2 080 mil. Kč. Z toho je zřejmé, že byl překonán propad na tomto druhu příjmu mezi roky 2017 a 2016, kdy inkaso této daně pokleslo o 171 mil. (index v % 17/16 činil 98,9 %), pokles byl způsoben legislativní změnou ZDP pro zdaňovací období 2017, která byla provedena zákonem č. 454/2016 Sb., změna zákona o daních z příjmů, kterým se mění ZDP – kdy výsluhové náležitosti u vojáků povolání a příslušníků bezpečnostních sborů byly znovu osvobozeny od daně (u vojáků z povolání též příspěvek na bydlení) – viz § 4 odst. 1 písm. o) ZDP (v roce 2016 se ještě jednalo o příjmy podle § 10 ZDP a tyto příjmy byly zdaňovány daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně).

Jako pozitivní faktor s vlivem na výši inkasa daně vybírané srážkou (DP 772) lze vnímat zvýšený počet uzavřených dohod o provedení práce s limitem do 10 000 Kč v případech, kdy poplatník u plátce daně neučinil prohlášení k dani podle § 38k ZDP. Dalším faktorem s určitým fiskálním dopadem mohou být vyplacené odměny člena orgánu právnické osoby u poplatníků daňových nerezidentů z důvodu ekonomické prosperity českých společností se zahraniční účastí.

Tabulka č. 12: Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	25 099	24 462	24 814	26 255	27 706	105,5	1 451
Předepsáno	25 176	23 801	24 908	25 654	28 328	110,4	2 674
Výtěžnost (%)	99,7	102,8	99,6	102,3	97,8		
z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň z příjmů FO	15 728	16 139	15 968	18 378	20 457	111,3	2 080
Daň z příjmů PO	9 372	8 323	8 846	7 877	7 249	92,0	-628

Tabulka č. 13: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	9 372	8 323	8 846	7 877	7 249	92,0	-628
Předepsáno	9 323	8 320	9 032	7 454	7 564	101,5	109
Výtěžnost (%)	100,5	100,0	97,9	105,7	95,8		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Objem inkasa DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby (DP 771) v roce 2019 činil 7 249 mil. Kč.

Pokles inkasa této daně v meziročním srovnání s rokem 2018, o 628 mil. Kč, souvisel jak s poklesem úhrnného objemu výplat podílů na zisku podléhajících dani z příjmů vybírané srážkou, tak i s ostatními vlivy, např. s opravou uplatněných sazeb daně vybírané srážkou po dodatečném doložení dokumentů (daňových domicilů nebo prohlášení skutečného vlastníka příjmu) potřebných pro uplatnění správných sazeb daně dle smluv o zamezení dvojímu zdanění.

Výši tohoto inkasa ovlivňuje mimo jiné i režim osvobození těchto příjmů, který je nastaven ZDP, kde podstatná část těchto příjmů je od daně osvobozena. V této souvislosti je nutné zmínit, že novela zákona o daních z příjmů (zákon č. 170/2017 Sb.) rozšířila výčet právnických osob osvobozených od daně z příjmů vybírané srážkou od r. 2017 o další subjekty, které naplňují postavení mateřské společnosti o obce, svazky obcí, svěřenské fondy a rodinné fundace. I tato změna může být příčinou poklesu inkasa srážkové daně, avšak způsob evidence plateb na DP 771 neumožňuje podrobně monitorovat strukturu celkových příjmů podléhajících srážkové dani a tudíž ani kvantifikovat dopady této daňové úpravy.

Inkaso daně vybírané srážkou souvisí především s ekonomickou stabilitou a rozvojem subjektů. Dividendová politika podnikatelských subjektů je závislá na jejich interních rozhodnutích. V roce 2019 v převážné většině došlo k nižší výplatě dividend u jednotlivých subjektů než v předchozím období roku 2018.

Negativní vývoj inkasa byl mimo jiné ovlivněn i většími jednorázovými výkyvy inkasa u významných daňových subjektů.

Pokles odvedené daně vybírané srážkou v roce 2019 byl způsoben v mnoha případech:

- vyplacením nižších dividend než v roce 2018,
- dodatečně doloženými dokumenty potřebnými pro uplatnění snížených sazeb daně,
- meziročním rozdílem na odvedené srážkové dani v roce 2018 za nákup práva k duševnímu vlastnictví, (jednalo se o jednorázové a mimořádné transakce neopakující se v r. 2019).

Vliv mělo i ukončení činnosti některých daňových subjektů a v některých případech došlo při úhradě srážkové daně ze strany plátců k nesprávnému použití druhu příjmu, které si vyžádalo následné opravy.

Tabulka č. 14: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby dle FÚ

v mil. Kč

Finanční úřad	K 31. 12. 2018	K 31. 12. 2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Specializovaný FÚ	5 969	5 277	88,4	-692
FÚ pro hlavní město Prahu	1 173	1 160	98,9	-13
FÚ pro Středočeský kraj	119	128	108,3	10
FÚ pro Jihočeský kraj	49	53	108,4	4
FÚ pro Plzeňský kraj	36	51	143,3	15
FÚ pro Karlovarský kraj	16	23	145,8	7
FÚ pro Ústecký kraj	82	100	122,5	18
FÚ pro Liberecký kraj	54	53	98,8	-1
FÚ pro Královéhradecký kraj	32	74	228,3	42
FÚ pro Pardubický kraj	29	35	118,2	5
FÚ pro Kraj Vysočina	40	31	77,5	-9
FÚ pro Jihomoravský kraj	106	94	89,3	-11
FÚ pro Olomoucký kraj	32	25	79,1	-7
FÚ pro Moravskoslezský kraj	96	74	76,7	-22
FÚ pro Zlínský kraj	45	70	153,8	24
CELKEM	7 877	7 249	92,0	-628

2.1.5 Odvod z elektřiny ze slunečního záření

S účinností od 1. 1. 2013 byla zákonná úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření zakotvena zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční úřady v České republice vybraly v roce 2019 na OESZ částku 2 164 mil. Kč, při meziročním poklesu o 30 mil. Kč (o -1,3 %).

Meziroční pokles inkasa OESZ oproti roku 2018 je zanedbatelný. Byl způsoben zejména snížením délky slunečního svitu (o 58 hod.) a dále došlo ke zvýšení výkupní ceny elektřiny ze slunečního záření o 171 Kč/MWh a naopak cena zeleného bonusu se snížila o 29 Kč/MWh (poplatník může každý rok měnit formu této podpory). Vliv těchto faktorů nelze podrobně monitorovat a tudíž ani kvantifikovat dopady těchto změn.

Tabulka č. 15: Přehled inkasa OESZ

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	1 932	1 926	2 047	2 194	2 164	98,7	-30
Předepsáno	1 858	2 063	1 930	2 076	2 300	110,8	225
Výtěžnost (%)	104,0	93,4	106,1	105,7	94,1		

2.1.6 Daň silniční

Inkaso daně silniční dlouhodobě vykazuje pozitivní růst. V roce 2019 činí **6 484 mil. Kč**. Meziroční nárůst inkasa činí 208 mil. Kč. Daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury, přičemž převážná část byla vybrána v termínech splatnosti daňových záloh a doplatku splatného spolu s termínem pro podání daňového přiznání.

Tabulka č. 16: Přehled inkasa daně silniční

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	5 814	5 970	6 191	6 276	6 484	103,3	208
Předepsáno	5 537	5 242	5 954	6 063	6 687	110,3	624
Výtěžnost (%)	105,0	113,9	104,0	103,5	97,0		

2.1.7 Daň z přidané hodnoty

Tato daň patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Výběr daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“) je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančními úřady a celními úřady. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

V úrovni veřejných rozpočtů bylo za rok 2019 na dani z přidané hodnoty vybráno 431,6 mld. Kč (z toho 431,3 mld. Kč finančními úřady, 0,3 mld. Kč celními úřady). Tím došlo k meziročnímu navýšení o 18,3 mld. Kč (4,4 %).

Podíl inkasa DPH na výběru celkových daňových příjmů finančními úřady činil 47,6 %. Proti roku 2018 nedošlo ke změně rozpočtového určení. Pro rok 2019 připadá z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty 67,5 % státnímu rozpočtu, 23,58 % obcím a 8,92 % krajům.

Příjmem státního rozpočtu je z uvedeného celkového inkasa tedy částka 291,3 mld. Kč, což znamená, že příjmy státního rozpočtu z daně z přidané hodnoty meziročně vzrostly o 4,4 %, (o 12,3 mld. Kč absolutně), rozpočtem stanovená částka 297,9 mld. Kč byla ale naplněna pouze na 97,8 %. K nesplnění rozpočtovaného příjmu z daně z přidané hodnoty dochází opět druhý rok po sobě (2014 – 105,3 %, 2015 – 103,2 %, 2016 – 99,2 %, 2017 – 103 %, 2018 - 99,3 %). Pololetní úroveň plnění (45,4 %) se nepodařilo ve druhém pololetí i přes příznivější vývoj inkasa vykompenzovat.

Poměrný nárůst úrovně celkového inkasa přibližně odpovídá také dílčím přírůstkům vlastní daňové povinnosti (absolutně 33,8 mld. Kč) i nadměrných odpočtů (absolutně 15,5 mld. Kč.).

Nárůst inkasa DPH je nadále zajišťován zejména zvýšením efektivity výběru daně díky zavedení kontrolního hlášení, kromě lepšího výběru daní dochází díky němu také k narovnání podnikatelského prostředí.

Na disciplínu daňové veřejnosti příznivě dopadají také opatření proti daňovým únikům zavedená do zákona o dani z přidané hodnoty od roku 2013 – institut nespolehlivého plátce a zveřejňování účtů v registru DPH, rozšíření titulů pro ručení příjemce zdanitelného plnění za daň nezaplacenou poskytovatelem zdanitelného plnění.

Uvedené nástroje pro boj s daňovými úniky mají svým charakterem zejména preventivní účinek, jejich fiskální dopad lze s těžší kvantifikovat.

Významným institutem zamezujícím daňovým únikům z titulu neuhrazení daňové povinnosti poskytovatelem zdanitelného plnění je režim přenesení daňové povinnosti. Prostřednictvím nařízení vlády č. 361/2014 Sb., docházelo k průběžnému rozšiřování komodit, na které režim přenesení daňové povinnosti dopadá.

Zásadním opatřením je také zavedení elektronické evidence tržeb, která podobným způsobem jako kontrolní hlášení napomáhá narovnání podnikatelského prostředí. V první fázi od prosince 2016 se zapojili podnikatelé v oblasti stravovacích a ubytovacích služeb a v druhé fázi od března 2017 také maloobchod a velkoobchod. Výrazně negativní dopad na inkaso daně má pozastavení třetí a čtvrté fáze (zástupci svobodných povolání, zemědělci, podnikatelé v dopravě a další) s původně deklarovanými termíny v březnu, resp. červnu 2018.

Judikurní činnost NSS zásadně korigovala aplikační praxi finanční správy u zajišťovacích příkazů, čímž došlo ke snížení jejich efektivity.

Vratky daně z přidané hodnoty osobám neusazeným v tuzemsku (osobám registrovaným k dani v jiném členském státě podle § 82a a zahraničním osobám povinným k dani podle § 83) za rok 2019 dosáhly hodnoty 4,3 mld. Kč, odchylka proti roku 2018 je marginální. Hodnota vratek podle § 80 (osobám požívajícím výsad a imunit), § 81 (v rámci zahraniční pomoci), § 85 (osobám se zdravotním postižením) a podle § 86 (ozbrojeným silám cizích států) dosáhla souhrnně částky 280 mil. Kč proti 251 mil. Kč v předchozím roce. Ve zvláštním režimu jednoho správního místa (MOSS) bylo vybráno 1 430 mil. Kč proti 1 138 mil. Kč v roce 2018.

Při srovnání inkasa jednotlivých FÚ byl největší meziroční přírůstek v absolutním vyjádření dosažen na Specializovaném FÚ, FÚ pro hlavní město Prahu a FÚ pro Královéhradecký kraj. Pokles na FÚ pro Pardubický kraj lze, zároveň s nárůstem na SFÚ, vysvětlit přesunem významného subjektu na SFÚ. Mírný pokles inkasa zaznamenal také FÚ

pro Zlínský kraj. Na hodnotách FÚ pro Moravskoslezský kraj se projevuje místní příslušnost osob povinných k dani, které nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu.

Tabulka č. 17: Vývoj inkasa DPH

v mil Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Předepsáno	649 445	612 911	679 566	721 217	756 571	104,9	35 354
Daňové inkaso	642 388	648 570	692 244	732 306	766 082	104,6	33 776
Výtěžnost (%)	98,9	105,8	101,9	101,5	101,3		
Nadměrný	-310 784	-299 110	-310 810	-319 294	-334 771	104,8	-15 477
CELKEM	331 604	349 460	381 435	413 013	431 311	104,4	18 299

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 18: Vývoj daně přiznané a vyměřené

v mil. Kč

Daň přiznaná a vyměřená	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřenou daní	13 876	12 426	10 926	8 092	6 648	82,1	-1 444
Doměřeno dle dodatečného DAP	1 634	1 475	1 784	3 684	3 339	90,6	-345
Doměřeno	6 355	13 169	6 014	6 177	6 308	102,1	131
CELKEM	21 865	27 070	18 724	17 953	16 295	90,8	-1 658

Pozn.: Hodnoty účetního stavu zaevidovaných předpisů.

2.1.8 Daň z nemovitých věcí

Daňové inkaso daně z nemovitých věcí v roce 2019 činí 10 935 mil. Kč, což představuje nárůst o 106 mil. Kč. Výše předepsané daně činí 10 875 mil. Kč, což je o 103 mil. Kč více než v roce 2018.

Nárůst částky předepsané daně z nemovitých věcí v roce 2018 odpovídá dlouhodobému trendu a lze konstatovat, že je především výsledkem intenzivní kontrolní a vyhledávací činnosti orgánů finanční správy, při níž správci daně využívají kontrolních funkcí systému ADIS, umožňujících vyhledávání nepřiznaných nebo nesprávně přiznaných nemovitých věcí na základě porovnání údajů z daňových přiznání s údaji evidovanými v katastru nemovitostí. Pozitivní vliv na inkaso daně z nemovitých věcí má přitom rovněž dlouhodobý přírůstek nových zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek.

Po mírném poklesu inkasa v roce 2014, kdy v zájmu transparentnosti posuzování některých parametrů zdanitelných staveb pro podnikání byla s účinností od 1. 1. 2014 novelizována některá ustanovení zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, čímž v některých případech došlo k určitému snížení daně, má od roku 2015 předepsaná daň z nemovitých věcí i její inkaso trvale rostoucí trend.

Tabulka č. 19: Vývoj inkasa daně z nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	10 313	10 582	10 758	10 829	10 935	100,98	106
Předepsáno	10 250	10 331	10 670	10 772	10 875	100,96	103
Výtěžnost (%)	100,6	102,4	100,8	100,5	100,5	-	-

2.1.9 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí, daň z nabytí nemovitých věcí

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákonné opatření“), kterým byl sice zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ale v souladu s přechodným ustanovením se i nadále v případech, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013, vybírá daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí.

Daňové inkaso majetkových daní, které jsou příjmem státního rozpočtu, dosáhlo v roce 2019 celkem 13 875 mil. Kč a ve srovnání se skutečností roku 2018 došlo ke zvýšení o 239 mil. Kč. Na inkasu majetkových daní má nejpodstatnější podíl inkaso daně z nabytí nemovitých věcí. Inkaso daně z převodu nemovitostí je již velmi nízké, inkaso daně darovací a daně dědické vykazuje už jen zanedbatelné hodnoty.

Inkaso daně z nabytí nemovitých věcí, kterou jsou zdaňována úplatná nabytí vlastnického práva k nemovitým věcem od 1. 1. 2014, činí v roce 2019 částku 13 847 mil. Kč, což je ve srovnání s rokem 2018 více o 274 mil. Kč. Pokračující pozitivní růst inkasa daně z nabytí nemovitých věcí je především ovlivněn vysokými kupními cenami nemovitých věcí, jejichž růst je způsoben především převažující poptávkou nad nabídkou nemovitých věcí.

V roce 2019 je inkaso daně z převodu nemovitostí již velmi nízké, neboť u převážné většiny převodů nemovitostí zrealizovaných do 31. 12. 2013, na něž se tato daň vztahuje, již bylo daňové řízení ukončeno. Inkaso činí pouze 26 mil. Kč, ve srovnání s rokem 2018 se snížilo o 32 mil. Kč.

K 1. 1. 2014 došlo k transformaci daně dědické a daně darovací pod daň z příjmů. Inkaso daně dědické již několik let vykazuje okrajové hodnoty a v roce 2019 dosáhlo 1 mil. Kč. Inkaso daně darovací je rovněž velmi nízké. V roce 2018 činí inkaso daně darovací pouze 1 mil. Kč.

Tabulka č. 20: Daň z převodu nemovitostí

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	210	176	120	58	26	45,0	-32
Předepsáno	308	-436	-219	-110	-61	55,6	49
Výtěžnost (%)	68,2	-	-	-	-		

Tabulka č. 21: Daň z nabytí nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	12 697	12 478	13 573	13 847	102,0	274
Předepsáno	12 212	13 411	14 029	14 047	100,1	19
Výtěžnost (%)	104,0	93,0	97	98,6		

Tabulka č. 22: Daň darovací

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	-4 434	-351	-23	2,0	1,3	63,0	-0,7
Předepsáno	-4 588	-303	-5	-7,5	-0,7	9,5	6,8
Výtěžnost (%)*							

* Výtěžnost nelze stanovit, neboť je hodnota daňové povinnosti záporná.

Tabulka č. 23: Daň dědická

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	31	10	5	3	1,2	38,3	-1,99
Předepsáno	28	12	4,3	3	1,0	32,4	-2,02
Výtěžnost (%)	110,7	87,8	115,9	107,7	127,4		

2.1.10 Daň z hazardních her

Tabulka č. 24: Daň z hazardních her

v mil. Kč

Rok	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové inkaso	8 936	9 776	10 114	103,5	339
Předepsáno	8 782	9 733	10 234	105,1	500
Výtěžnost (%)	101,8	100,4	98,8		

Celkové inkaso DHH za rok 2019 činí celkem 10 114 mil. Kč, přičemž do státního rozpočtu bylo převedeno 4 940 mil. Kč a do rozpočtu obcí 5 144 mil. Kč. Rozdíly v celkovém inkasu a v převedených částkách jsou způsobeny časovými posuny na přelomu roku. V roce 2018 bylo inkaso DHH celkem 9 776 mil. Kč, takže je patrný mírný nárůst na inkasu příjmů z hazardu o 338 mil. Kč. DHH se převádí dle následujícího rozpočtového určení. Daň z technických her (§ 3 odst. 1 písm. e) ZDHH) je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Daň z ostatních hazardních her (§ 3 odst. 1 písm. a), b), c), d), f), g), h) ZDHH) je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

Pozitivním počinem je také inkaso na bývalém odvodu z loterií a jiných podobných her ve výši 34 mil. Kč, které lze v určité míře připsat na vrub kontrolní činnosti u provozovatelů hazardních her ze strany správce daně, kterým je SFÚ. Vzhledem k tomu, že se jedná o „dobíhající“ daň, jejíž výše je v celkovém kontextu zanedbatelná, není odvod z loterií a jiných podobných her zahrnut v celkovém přehledu.

V roce 2019 došlo tedy k mírnému nárůstu inkasovaných příjmů, který svědčí o tom, že po změnách vyvolaných účinností omezujících opatření upravených v ZDHH, došlo ke stabilizaci hazardního trhu, který je schopen za stávající legislativy generovat příjmy do státního rozpočtu ve výši okolo 5 000 mil. Kč, resp. 10 000 až 11 000 mil. Kč ročně celkově. Od 1. 1. 2020 došlo ke změně sazby dílčího základu daně pro loterie, a to z 23 % na 35 %, což přinese v dalších obdobích mírně zvýšené inkaso na této dani.

2.2 Daňové úlevy

2.2.1 Posečkáni daně a povolení splátek

Tabulka č. 25 zobrazuje k 31. 12. 2019 základní přehled o objemu posečkané daně za vybrané druhy daňových příjmů, a to včetně daně splatné až v období po 31. 12. 2019.

Druh příjmu	CELKEM posečkáno	* z toho v bud. letech
Daň z přidané hodnoty	1 639,7	909,6
Daň z příjmů právnických osob	378,7	115,3
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	261,7	170,8
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	-7,9	5,7
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	-1,1	0,1
Daň z nemovitých věcí	5,7	2,0
Daň z nabytí nemovitých věcí	117,1	52,8
Daň dědická	0,1	0,0
Daň darovací	15,6	13,3
Daň z převodu nemovitostí	2,7	2,6
Daň silniční	34,7	17,7
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0	0,0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	3 998,3	1 833,0
CELKEM daně	6 445,4	3 123,0

* Objem posečkané daně splatné v období po 31. 12. 2019.

2.2.2 Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále (do 31. 12. 2006), penále (od 1. 1. 2007), pokuty a náklady řízení, pokud jsou uloženy podle daňových zákonů.

Nejvýznamnější položku z příslušenství daně představuje úrok z prodlení, který je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžitě povahy a pokutu za opožděné tvrzení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání.

Tabulka č. 26 zobrazuje celkový objem evidovaného předepsaného příslušenství daně za rok 2019. Nejvyšší položku představoval úrok z prodlení při placení daní, který dosáhl částky 12 279 mil. Kč a na celkové hodnotě příslušenství daně se podílel 82,7 %.

Tabulka č. 26: Přehled předepsaného příslušenství daně

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31. 12. 2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 01. 01. 2007)	Pokuta za pozdní tvrzení	Úrok	Celkem
Daň z přidané hodnoty	0,0	0,0	9,7	8 179,9	1 311,8	167,4	38,6	9 707,4
Daň z příjmů právnických osob	0,0	0,0	0,0	2 619,3	480,9	128,9	0,0	3 229,2
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	0,0	0,0	7,9	360,8	25,7	21,6	9,2	425,4
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé	0,0	0,0	0,1	296,2	13,3	13,3	1,7	324,7
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	0,0	0,0	0,0	5,8	-8,9	3,7	0,0	0,6
Daň z nemovitých věcí	0,0	0,0	0,1	46,6	0,8	11,1	0,2	58,7
Daň z nabytí nemovitých věcí	0,0	0,0	0,0	122,4	0,0	45,8	4,2	172,4
Daň dědická	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
Daň darovací	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Daň z převodu nemovitostí	0,0	0,0	1,4	16,3	0,0	0,6	0,5	18,8
Daň silniční	0,0	0,0	0,2	110,0	0,9	3,9	0,3	115,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0	0,0	0,0	19,5	2,4	0,0	0,0	21,9
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0	0,0	0,0	17,1	1,2	0,0	0,6	18,9
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	309,3	55,4	21,6	485,2	0,4	123,7	-240,3	755,2
CELKEM DANĚ	309,3	55,4	41,0	12 279,4	1 828,6	519,9	-184,8	14 848,9

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 27 zobrazuje celkový objem evidovaného prominutí příslušenství daně za rok 2019, které dosáhlo **1 023** mil. Kč. Nejvýraznější položkou prominutí příslušenství daně za rok 2019 bylo s podílem 79 % penále k odvodům za porušení rozpočtové kázně dosahující 811 mil. Kč.

Tabulka č. 27: Přehled prominutého příslušenství daně

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	51
Daň z příjmů právnických osob	148
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	7
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	2
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	1
Daň z nemovitých věcí	0
Daň z nabytí nemovitých věcí	3
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	0
Daň silniční	1
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0
Daň z hazardu celkem	0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	811
CELKEM	1 023

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč. Zdrojem hodnot „ostatních příjmů, odvodů a poplatků“ je IS CEDR.

2.2.3 Prominutí daně

Tabulka č. 28 zobrazuje celkový objem evidovaného prominutí daně za rok 2019, které dosáhlo **492** mil. Kč. Nejvýraznější položkou prominutí daně za rok 2019 byly s podílem 98 % odvody za porušení rozpočtové kázně dosahující 480 mil. Kč.

Tabulka č. 28: Přehled prominutí daně

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	0
Daň z příjmů právnických osob	0
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	0
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	0
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	0
Daň z nemovitých věcí	0
Daň z nabytí nemovitých věcí	11
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	1
Daň silniční	0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0
Daň z hazardu celkem	0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	480
CELKEM	492

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč. Zdrojem hodnot „ostatních příjmů, odvodů a poplatků“ je IS CEDR.

2.3 Řádné opravné prostředky

V roce 2019 bylo podáno celkem **6 134 odvolání** proti rozhodnutím o vyměření daně, což je méně než v minulém roce. **Tabulka č. 29** dokumentuje počet podaných odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně, které vydaly FÚ za jednotlivé druhy daní.

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti vyměření daně v roce 2019 jsou uvedeny odděleně podle toho, na jakém stupni daňové soustavy bylo o odvolání daňových subjektů rozhodnuto.

V **Tabulce č. 30** jsou uvedeny případy rozhodnuté na FÚ a v **Tabulce č. 30a** pak případy, o kterých rozhodovalo OFŘ.

Tabulka č. 29: Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně

k 31. 12. 2019

Druh příjmu	Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně	
	v minulém roce a nevyřízená	ve sledovaném období
Daň z přidané hodnoty	4 455	4 583
Daň z příjmů PO	694	610
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	373	392
Daň z příjmů FO - závislá činnost	64	83
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	38	48
Daň z nemovitých věcí	71	186
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	41	4
Daň z nabytí nemovitých věcí	141	179
Daň silniční	17	42
Daň z hazardních her	0	7
CELKEM	5 894	6 134

Tabulka č. 30: Způsob vyřízení odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně na úrovni FÚ

k 31. 12. 2019

Druh příjmu	Způsob vyřízení (počet)		
	vyhověno	zastaveno	zamítnuto*
Daň z přidané hodnoty	729	333	237
Daň z příjmů PO	103	54	12
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	91	35	17
Daň z příjmů FO - závislá činnost	24	5	3
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	19	1	1
Daň z nemovitých věcí	52	31	9
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	1	0	0
Daň z nabytí nemovitých věcí	51	25	5
Daň silniční	10	12	0
Daň z hazardních her	0	0	0
CELKEM	1 080	496	284

* Zamítnuto u FÚ dle § 113 odst. 1 písm. c) DŘ.

Pozn.: Od 1. 1. 2017 byl odvod z loterií a jiných podobných her nahrazen daní z hazardních her, která je rozčleněna na dvě dílčí daně, a to daň z hazardních her vyjma daně z technických her a daň z technických her.

Tabulka č. 30a: Způsob vyřízení odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně na úrovni OFŘ

k 31. 12. 2019

Druh příjmu	Vyhověno sporné částce		Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky*			Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku**		Zamítnuto	
	počet	částka v tis. Kč	počet	zamítnuto v tis. Kč	vyhověno v tis. Kč	počet	rozdíl v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč
DPH	588	586 442	389	443 778	330 252	31	21 196	3 291	5 648 810
DPPO	33	305 138	101	933 705	520 194	18	8 616	197	969 295
DPFO - podáv. přízn.	40	22 967	67	11 980	21 925	19	1 432	145	39 792
DPFO - závislá činnost	4	3 673	5	1 689	1 103	1	0	21	50 936
DP - zvláštní sazba (§ 36)	0	0	0	0	0	0	0	1	508
DNV	0	0	17	723	47	16	167	47	1 917
DNNV	3	705	27	2 970	1 329	11	7 212	117	11 133
DSL	1	75	1	229	4	1	51	9	950
DHH	6	10	1	1	273	0	0	0	0
Ostatní***	50	52 676	67	856 082	726 323	10	1 354	350	443 883
CELKEM	725	971 686	675	2 251 157	1 601 450	107	40 028	4 178	7 167 224

* Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky:

- počet - počet rozhodnutí, u kterých došlo k částečnému vyhovění nebo vyhovění nad rámec sporné částky
- zamítnuto - suma částek z hodnoty sporu, které nebylo vyhověno
- vyhověno - suma částek z hodnoty sporu, které bylo vyhověno (včetně částek ve prospěch daňového subjektu)

** Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku:

- počet - počet řízení, u kterých došlo v rámci odvolacího řízení ke změně původně vyměřené částky v neprospěch daňového subjektu
- rozdíl - suma rozdílů mezi výslednou (navýšenou) spornou částkou a původní spornou částkou

*** Ostatní: § 155, § 250 a § 252 DŘ, § 41b ZLP, § 44 a § 44a ZRP

Ukazatele z oblasti soudního řízení správního

Vykazování hodnoty sporu se řídí interními akty řízení, a to pro potřeby přehledu OFŘ o vedených soudních sporech a tvorbou statistických dat a tato statistická data nelze v žádném případě srovnávat s částkami, které jsou např. uvedeny na jednotlivých platebních výměrech jakožto absolutní hodnoty, které se díky odvolacímu řízení mohou měnit i v návaznosti na jednotlivé druhy daně.

K tomu je však nutné podotknout, že OFŘ eviduje spory kontinuálně tak, aby bylo zřejmé, jak daný spor ve finále dopadl. Specifikem správního soudnictví je to, že se může spor opakovat u různých instancí vícekrát a to s různými výsledky, čímž může dojít ke zkreslení statistických dat resp. jejich prolnutí v tom smyslu, že jeden rok může být spor vykázán jako prohra a další rok totožný spor jako výhra. V tomto směru je nutné s tímto počítat, a proto nelze data za jednotlivé roky mezi sebou srovnávat.

Tedy hodnota sporu vyjadřuje v návaznosti na rozhodnutí o odvolání vyjádření fiskálního zájmu žalobce, který buď ve správním soudnictví vyhraje či prohraje a v tomto směru jej lze považovat za podmíněný hypotetický závazek FS vůči DS, který však až na nepatrné výjimky nelze považovat v případě prohry ve správním soudnictví za postavený na jisto. Jinými

slovy řečeno v případě prohry ve správním soudnictví neznamena toto automaticky závazek na straně FS ve výši celé částky hodnoty sporu. Až na nepatrné výjimky prekluze a zásadní závazný právní názor pokračuje odvolací řízení dále a jeho výsledek je posléze znovu zhmotněn v novém rozhodnutí o odvolání s totožnou či upravenou hodnotou sporu. Tedy pokud jde o výsledky neúspěchu v soudních řízeních a návaznosti na sledované hodnoty sporů lze mít za to, že i po prohře se jedná až na výjimky o opětovný podmíněný závazek resp. neznámou hodnotu sporu, která se zhmotní v novém rozhodnutí o odvolání.

Za jasnou a neměnnou hodnotu prohry tak lze považovat pouze případy, kdy je ve správním soudnictví soudem zrušeno rozhodnutí prvostupňového správce daně či prekluze. V opačném případě se jedná o obnovení odvolacího řízení, které může mít různé výsledky s ohledem na závazný právní názor soudu či nutnost napravit vady řízení. Tedy hodnota sporu při prohře s výjimkou dříve uvedeného je pouze hypotetickou hodnotou a lze ji srovnat pouze tehdy až je postavena na jisto prostřednictvím úspěchu či neúspěchu v např. následném soudním řízení, které dané nalézací řízení definitivně uzavře.

Z výsledků soudních sporů stran hodnoty (částky) nelze mít za to, že uvedené částky jsou převáděny automaticky na stranu ev. úspěšných žalobců, neboť se může a často se jedná o částky zcela či z části neuhrazené. Vykazuje se zde i příslušenství daní a částečně i částky týkající se placení daní (zajištění), čímž může v daném období docházet i k duplicitám částek při vztahu nalézacího řízení a řízení při placení daní.

Pro úplnost dodáváme, že v rámci částek jsou zahrnuty např. i výsledky řízení před ÚS, které jsou jinak započteny jak u KS, tak u výsledků u NSS.

V neposlední řadě k samotnému poměru částek dle výsledků soudních sporů je nutno zdůraznit, že tato je závislá i na momentální skladbě k rozhodnutí soudem zvolených kauz, kdy samotnou hodnotu ovlivní např. rozhodnutí konkrétního sporu soudem s mimořádně vysokou částkou sporu, a to na jednu či druhou stranu. Výsledky soudních sporů však samozřejmě nekorespondují s rozhodovací praxí OFŘ v daném kalendářním roce, ale promítají se zejména rok, dva a déle ukončená odvolací řízení, která rozhodují soudy. Vedle správních žalob eviduje OFŘ i 40 řízení o ústavní stížnosti před Ústavním soudem České republiky, která mají původ ve správě daní. 38 stížností bylo odmítnuto, 1 bylo vyhověno a o 1 nebylo k datu 31. 12. 2019 rozhodnuto.

Tabulka č. 31: Přehled o podaných žalobách k soudu proti rozhodnutí
Odvolačního finančního ředitelství o výsledku řízení

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	408	223	2 381,1	100	4 359,8	37	126,8	784	18 278,3
Daň z příjmů PO	130	91	918,7	42	168,3	23	1 499,9	248	2 335,1
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	71	52	48,5	31	112,8	9	7,1	134	201,5
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4	9	1,5	4	3,1	3	0,3	17	10,2
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0,0	2	29,8	0	0,0	0	0,0
Daň z nem. věcí	6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	0,5
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	2	14	81,1	3	3,2	0	0,0	21	7,5
Daň z nabytí nem. věcí	58	18	48,6	5	2,1	4	0,0	91	23,7
Daň silniční	2	4	1,4	1	0,0	0	0,0	5	0,6
Odvody za porušení rozpočtové kázně	58	56	248,2	46	209,0	15	54,0	134	835,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Loterie a jiné podobné hry	4	5	1,1	7	11,8	1	4,0	11	38,5
Ostatní	85	80	388,6	37	804,2	44	319,7	204	836,0
CELKEM	828	553	4 118,8	278	5 704,1	136	2 011,8	1 655	22 567,5

Tabulka č. 32: Přehled o aktivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení v roce 2019 u nových daní

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	37	19	558,5	21	388,0	8	49,2	39	937,0
Daň z příjmů PO	16	11	91,5	7	2,0	5	1,1	18	160,3
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	18	2	5,6	3	1,7	6	1,4	14	103,5
Daň z příjmů FO - záv. činnost	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	4,5
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	29,5
Daň z nem. věcí	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	0	0	0,0	1	1,9	0	0,0	0	0,0
Daň z nabytí nem. věcí	5	2	0,4	0	0,0	1	0,3	3	1,7
Daň silniční	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	5	5	29,4	2	61,6	0	0,0	6	11,2
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Loterie a jiné podobné hry	4	0	0,0	1	0,0	0	0,0	3	10,2
Ostatní	22	5	23,8	5	43,2	2	4,7	18	358,3
CELKEM	111	44	709,2	40	498,4	22	56,7	106	1 616,2

Tabulka č. 33: Přehled o pasivních kasačních stížnostech u správních soudů
a o výsledcích řízení v roce 2019 u nových daní

k 31. 12. 2019 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	140	76	349,9	20	171,2	22	576,3	154	1 931,2
Daň z příjmů PO	62	28	121,0	4	3,4	3	0,8	70	783,2
Daň z příjmů FO - podávajících příznání	35	20	22,1	6	2,2	4	0,3	42	51,5
Daň z příjmů FO - záv. činnost	2	0	0,0	1	0,0	0	0,0	4	1,2
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	1	3,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z nem. věcí	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	7	4	162,3	2	0,2	1	0,2	11	106,5
Daň z nabytí nem. věcí	18	4	0,2	1	0,1	1	0,0	17	48,1
Daň silniční	2	1	0,1	0	0,0	0	0,0	4	0,8
Odvody za porušení rozpočtové kázně	44	18	119,5	6	18,0	3	552,8	41	738,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	1	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Loterie a jiné podobné hry	5	6	0,0	1	0,1	0	0,0	5	2,8
Ostatní	58	35	485,1	10	21,9	12	99,4	56	399,4
CELKEM	373	194	1 263,7	51	217,1	46	1 229,8	404	4 063,3

2.4 Sankce

Tabulka č. 34 níže podává přehled o sankcích ukládaných OFS v roce 2019 podle DŘ a dalších zákonů.

Nejčastěji ukládanou sankcí zůstává pokuta za opožděné tvrzení daně podle ustanovení § 250 DŘ, kterou v případě naplnění zákonných podmínek ukládá správce daně obligatorně ve výši daně citovaným ustanovením.

V průběhu roku 2019 došlo oproti předchozímu období k výraznému poklesu v počtu pokut uložených podle ustanovení § 247a odst. 2 a 4 DŘ za nesplnění povinnosti činit podání elektronicky.

FÚ ukládaly také pokuty za nesplnění registrační, ohlašovací nebo jiné oznamovací povinnosti dle § 247a odst. 1 písm. a) DŘ a pořádkové pokuty podle ustanovení § 247 odst. 2 DŘ. Zde se často jedná o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně.

Dále FÚ ukládaly pokuty za porušení zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů, za provedení hotovostní platby nad zákonný limit 270 000 Kč. Porušení zákona o omezení plateb v hotovosti FÚ zjišťují převážně namátkově při daňové kontrole, při místních šetřeních a ostatních daňových řízeních. V roce 2019 došlo k mírnému navýšení počtu uložených pokut, nicméně oproti roku 2018 se snížila celková výše uložených pokut o necelou třetinu.

FÚ rovněž ukládaly pokuty podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Pokuty uložené za porušení zákona o účetnictví jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetních evidencí.

Cílem uložení těchto sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zasílání výzev. Ve většině případů dochází k uvědomění si nutnosti spolupráce se správcem daně v daňovém řízení a nápravě protiprávního jednání. Tato rozhodnutí o uložení pokuty nejsou rovněž ani tak často předmětem odvolacího řízení.

Dalšími častými pokutami byly v roce 2019 pokuty za porušení povinností souvisejících s kontrolním hlášením dle § 101h odst. 1 písm. a) – d) ZDPH.

Tabulka č. 34: Sankce uložené orgány finanční správy

k 31. 12. 2019 v Kč

Sankce uložena podle	Počet Případů	Částka
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 1	11	82 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 2	120	1 803 800
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. a)	326	1 586 300
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. b)	5	16 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 2	783	1 566 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 4	12	24 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247, § 247a - zjed. říz. o pok. dle § 249	1	2 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 250	248 281	394 820 474
Zák. č. 563/1991 Sb. o účetnictví - fyzickým osobám	4	206 000
Zák. č. 563/1991 Sb. o účetnictví - právnickým osobám	403	5 027 286
Zák. č. 254/2004 Sb. o omezení plateb v hotovosti	107	2 355 268
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 1 písm. a)	50 096	50 093 266
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 1 písm. b)	2 532	25 315 000
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 1 písm. c)	4 173	125 175 000
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 1 písm. d)	7 119	355 915 768
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 2	0	0
Zák. č. 235/2004 Sb. o DPH - § 101h odst. 3	0	0
Zák. č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu - § 38w odst. 1 písm. a)	187	5 369 575
Zák. č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu - § 38w odst. 1 písm. b)	1	1 214 899
Zák. č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu - § 38w odst. 1 písm. c)	0	0
CELKEM	314 160	970 570 636

2.5 Daňové subjekty

Tabulka č. 35 udává základní přehled o počtu daňových subjektů za rok 2019, a to v členění podle vybraných druhů daní na daňové subjekty „evidované“ a „aktivní“.

Tabulka č. 35: Ekonomicky aktivní daňové subjekty

k 31. 12. 2019

Druh příjmu	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	934 068	604 740
Daň z příjmů PO	667 978	659 327
Daň z nabytí nemovitých věcí	445 686	219 493
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	3 582 707	2 176 238
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	727 114	574 351
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	614 053	515 118
Daň silniční	1 167 319	820 610
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	500 981	299
Daň z nemovitých věcí	5 026 980	4 104 639
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	7	4
Odvod z loterií	705	0
Daň z hazardních her	515	152
CELKEM	13 668 113	9 674 971

* Údaje o daňových subjektech aktivních vůči FS.

** Údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období.

3. Daňové nedoplatky

Podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád ve znění pozdějších předpisů: „nedoplatek je částka daně, která není uhrazená a uplynul již den splatnosti této daně. Nedoplatkem je rovněž neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti, popřípadě také neuhrazená částka „zajištěné daně“.

Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou daně. Daň, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně, včetně příslušenství daně (tzn. penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Hodnota daňových nedoplatků, včetně nedoplatků vzniklých neuhrazeným příslušenstvím daně dosáhla na vybraných druzích daní k 31. 12. 2019 celkové kumulované hodnoty 35 400 mil. Kč.

Tabulka č. 36 poskytuje údaje o objemu kumulovaných daňových nedoplatků evidovaných v letech 2015 až 2019 na jednotlivých druzích daní a současně za skupinu daní shrnutých pod položku „ostatní příjmy, odvody a poplatky“.

Tabulka č. 36: Vývoj objemu daňových nedoplatků na vybraných druzích daňových příjmů
k 31. 12. v letech 2015–2019 v mil. Kč

Druh příjmu	2015	2016	2017	2018	2019
DPH celkem	75 566	37 318	33 202	27 499	22 094
Spotřební daně	468	19	11	4	4
Daň z příjmů právnických osob	13 344	7 759	8 127	6 186	6 263
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	8 234	4 548	3 506	3 111	2 898
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé	2 429	1 312	1 026	896	820
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	319	192	272	337	167
Daň z nemovitých věcí	857	616	510	448	414
Daň z nabytí nemovitých věcí	253	310	386	409	372
Daň dědická	8	6	5	5	5
Daň darovací	60	34	22	12	10
Daň z převodu nemovitostí	1 818	1 101	722	526	402
Daň silniční	1 324	739	530	431	379
Odvod z elektřiny ze slunečního záření					
Odvod z loterií §41b odst. 1	26	32	3	2	2
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	93	93	19	0	
Daň z hazardu celkem			1	21	139
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	3 058	1 780	1 981	1 731	1 432
CELKEM	107 858	55 860	50 323	41 620	35 400

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

V průběhu roku 2019 postupně docházelo k dalšímu snižování hodnot daňových nedoplatků. Hodnota daňových nedoplatků na vybraných druzích daní dosáhla 31. 12. 2019 celkové výše 35 400 mil. Kč a v porovnání s rokem 2018, kdy dosáhla 41 620 mil. Kč, byl zaznamenán meziroční pokles o 6 220 mil. Kč představující meziroční snížení hodnoty daňových nedoplatků o 14,9 %.

K nejvýznamnějšímu meziročnímu snížení hodnoty daňových nedoplatků na vybraných druzích daní došlo v průběhu roku 2019 na DPH o 5 405 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo pokles o 19,7 % a současně u daně z příjmu fyzických osob podávajících příznání o 213 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo pokles o 6,8 %. Naopak u daně z příjmu právnických osob došlo k mírnému meziročnímu růstu hodnoty daňových nedoplatků o 77 mil. Kč, což oproti roku 2018 znamenalo nárůst o 1,2 %

Významnými nedoplatky, které dlouhodobě dominují ve struktuře daňových nedoplatků, byly s hodnotou 22 094 mil. Kč a podílem 62,4 % nedoplatky na DPH, dále s hodnotou 6 263 mil. Kč a podílem 17,7 % nedoplatky na dani z příjmu právnických osob a s hodnotou 2 898 mil. Kč a podílem 8,2 % nedoplatky na dani z příjmu fyzických osob podávajících příznání.

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 37 uvádí údaje z oblasti zajištění nedoplatků na daních a na příslušenství daní zřízením zástavního práva za období let 2015 až 2019, tj. počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva správcem daně v rámci sledovaného období a celkovou částku zajištěných pohledávek, uvedených v předmětných rozhodnutích.

Tabulka č. 37: Zástavní právo v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
Počet rozhodnutí	10 929	9 786	15 353	11 394	10 796
Částka	22 606	37 354	15 088	9 028	6 708

U zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zástavním právem byl meziročně zaznamenán pokles počtu vydaných rozhodnutí, a to o 598 (tj. o 5,2 %). Celkový objem daňových nedoplatků zajištěných zástavním právem poklesl o 2 320 mil. Kč (tj. o 25,7 %). Počet vydaných rozhodnutí v roce 2019 v zásadě kopíruje trend roku 2018, přičemž nedoplatky největších dlužníků jsou již často zástavním právem zajištěny a předmětný institut byl využíván zejména pro doplnění zajištění nově vzniklých nedoplatků těchto dlužníků, a dále pro zajištění nových, avšak méně výrazných daňových nedoplatků.

Údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem podle § 167 až 169 DR a § 103 ZDPH v rámci období příslušného roku obsahuje **Tabulka č. 38**. Z údajů v tabulce je patrný meziroční pokles počtu vydaných zajišťovacích příkazů o **409**, tj. o 34,8 %. Souhrnná částka, uvedená v zajišťovacích příkazech na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň vydaných v průběhu roku 2019, meziročně výrazně poklesla o **913,7 mil. Kč**, tj. o 62,1 %. I přes snížení objemu zajištěných prostředků vykazují finanční úřady lehký meziroční nárůst objemu úhrad ze zajištění, a to o **6,3 mil. Kč** (o 1,3 %).

Tabulka č. 38: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

Rok	Zajišťovací příkazy		Úhrady ze zajištění
	Počet vydaných zajišťovacích příkazů	Částka	Částka
2016	1 561	3 329	1 098
2017	1 420	1 594	690
2018	1 174	1 472	471
2019	765	559	477

Pozn.: Od r. 2019 je v evidenci zajišťovacích příkazů uplatňován upravený algoritmus - do statistik úhrad ze zajištění jsou zahrnuty pouze úhrady za období vždy od 1. 1. do posledního dne sledovaného měsíce příslušného roku, resp. do posledního dne příslušného roku (dříve byly zahrnuty úhrady i z předchozích let).

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2019 se vztahuje na činnost OFS v postavení správce daně podle § 10 DŘ. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 DŘ evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů. Základní agregované údaje, které z dlouhodobého pohledu charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných OFS, jsou uvedeny v **Tabulce č. 39**.

Vývoj objemu daňových nedoplatků v oblasti vymáhání lze z dlouhodobého pohledu sledovat také pomocí porovnání meziročních procentuálních hodnot nedoplatků, v poměru k objemu kumulovaných, resp. vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku (viz údaje v **Tabulce č. 40**). Druhý sloupec tabulky uvádí celkový objem kumulovaných nedoplatků evidovaných OFS, v pátém sloupci je uveden procentuální podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných nedoplatků a v posledním sloupci procentuální podíl objemu vymožených nedoplatků k objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání.

Tabulka č. 39: Daňové nedoplatky vymáhané a vymožené

Rok	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku		Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2015	3 843 341	91,4	753 804	11,9
2016	2 913 200	44,1	773 843	13,3
2017	2 533 894	37,3	804 636	13,6
2018	2 338 316	30,9	746 609	12,9
2019	2 261 475	25,8	669 118	14,2

Tabulka č. 40: Vývoj objemu daňových nedoplatků

v mld. Kč

Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku	Vymáháno (%)	Úspěšnost (%)
2015	107,9	91,4	11,9	84,7	13,0
2016	55,9	44,1	13,3	78,9	30,2
2017	50,3	37,3	13,6	74,1	36,4
2018	41,6	30,9	12,9	74,3	41,7
2019	35,4	25,8	14,2	72,8	55,2

Ke dni 31. 12. 2019 evidovaly OFS **kumulované daňové pohledávky** v celkové výši **35,4 mld. Kč**. V porovnání se stavem k 31. 12. 2018 poklesl jejich objem o **6,2 mld. Kč**, resp. o 14,9 %.

FÚ evidovaly k 31. 12. 2019 **ve vymáhání** daňové nedoplatky ve výši **25,8 mld. Kč**. V průběhu roku 2019 pak také OFS vydaly zajišťovací příkazy na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň o celkovém objemu 0,6 mld. Kč.

Objem nedoplatků **předaných k vymáhání** poklesl meziročně o **5,1 mld. Kč**. Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných kumulovaných daňových nedoplatků a objemem daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (9,6 mld. Kč, resp. 27,2 %) tvoří např. daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům FS do konce roku 2019, u nichž jsou evidovány žádosti daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku, rozložení úhrady daně na splátky, či o stanovení záloh jinak, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto nebo nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a nedokončených řízení o odstranění pochybností. Jedná se také o příslušenství vymáhaných nedoplatků, které je vymáháno současně s těmito nedoplatky, nicméně jej samostatně do vymáhání nelze předat až do doby vymožení daňové povinnosti.

Z celkového objemu **vymáhaných** daňových nedoplatků (25,8 mld. Kč) činily k 31. 12. 2019 nedoplatky evidované **na daních** částku 24,2 mld. Kč, tj. **94,0 %**, a na **příslušenství daní** částku ve výši bezmála 1,6 mld. Kč, tj. **6,0 %**. Na základě meziročního porovnání předmětných údajů lze konstatovat, že v roce 2019 došlo ke snížení nedoplatků vymáhaných na daních vůči nedoplatkům vymáhaným na příslušenství daní o 0,5 procentního bodu.

V průběhu roku 2019 bylo OFS v rámci vymáhání **všemi dostupnými způsoby vybráno a vymoženo 14,2 mld. Kč**; meziročně se jedná o nárůst o 1,3 mld. Kč, resp. o 10,3 %. Úspěšnost vymáhání nedoplatků v porovnání s předchozím rokem stoupla na 55,2 % (tj. meziročně o 13,5 % více). Dále byla FÚ v průběhu roku 2019 na základě zajišťovacích příkazů a zajišťovacích exekucí uhrazena částka 0,5 mld. Kč.

Objem daňových nedoplatků **vymožených prostřednictvím vymáhacích úkonů** za období roku 2019 činil **5,1 mld. Kč**, tj. 35,8 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků (meziroční nárůst o 1,0 procentní bod). Ještě **před provedením vymáhacích úkonů**, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 DR, byla v průběhu roku 2019 FÚ na úhradu vymáhaných nedoplatků vybrána částka ve výši **8,4 mld. Kč**, což odpovídá 59,0 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků. Tento výsledek je jednak efektem včasného předávání vzniklých nedoplatků vymáhacím útvarům a dále důsledkem úkonů, jimiž se pracovníci OFS snaží neinvazivními prostředky ve vztahu k dlužníkovi docílit toho, aby svůj dluh uhradil bez nutnosti provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něj plynoucími negativními důsledky a zároveň jej přimět k plnění jeho dalších daňových povinností řádně a včas. **Po zahájení vymáhacích úkonů** byly uhrazeny daňové nedoplatky v celkové výši **0,7 mld. Kč** (5,2 % z celkové částky).

V průběhu roku 2019 došlo **k odpisu nedobytných nedoplatků** v celkové hodnotě **118,6 mld. Kč** (meziročně o 15,7 mld. Kč více), zároveň správci daně v tomto roce **opětovně aktivovali odepisované nedoplatky** v celkové výši **129,5 mld. Kč** (o 37,1 mld. Kč více, než v roce

předchozím). Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu. Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt, odpisy tedy slouží především pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů. Nedoplatky odepsané z důvodu nedobytnosti nezanikají, jsou nadále vymahatelné, a to až do doby, než uplyne lhůta pro placení daně. Po odpisu nedoplatku pro nedobytnost jsou FÚ nadále prověřovány majetkové poměry daňových subjektů, a je-li zjištěn majetek, který lze ve vymáhání realizovat pro úhradu dluhu, je odepsaný nedoplatek s přihlédnutím k této právní úpravě aktivován a je přistoupeno k jeho dalšímu vymáhání. Je třeba konstatovat, že ve statistických výstupech k odepsaným a opětovně oživeným nedobytným nedoplatkům se objemově projevují také úkony učiněné z důvodu potřeby realizace částečného odpisu nedobytných nedoplatků či za účelem změny stavu z nedobytných nedoplatků do stavu prekluze či zániku.

V rámci roku 2019 **prekludovaly** nedoplatky ve výši **39,2 mld. Kč**; meziročně se jedná o nárůst o 16,3 mld. Kč. V průběhu roku 2019 **zanikly** ze zákonných důvodů daňové nedoplatky v celkové výši **0,9 mld. Kč**, což je o 0,6 mld. Kč více, než v roce předchozím. V průběhu roku 2019 byly také odepsány, **z důvodu zániku právnické osoby** dle § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), daňové nedoplatky ve výši **15,3 mld. Kč** a zároveň byly v tomto období **obnoveny neuspokojené pohledávky**, dle § 209 občanského zákoníku, ve výši **12,7 mld. Kč**.

V **Tabulce č. 41** je uveden přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle vybraných daňových příjmů pro období roku 2019 spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2018. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání na předmětné dani k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků na předmětné dani k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 41: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků u vybraných příjmů

Druh příjmu	v mil. Kč							
	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2018		K 31. 12. 2019		v roce 2018		v roce 2019	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Daň z přidané hodnoty	21 459	69,4	17 494	67,9	2 844	63,3	3 059	60,1
Daně z příjmů	6 802	22,0	5 927	23,0	1 028	22,9	1 220	24,0
Daň z nemovitých věcí	309	1,0	287	1,1	76	1,7	78	1,5
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí*	532	1,7	411	1,6	43	1,0	40	0,8
Daň z nabytí nemovitých věcí**	241	0,8	216	0,8	106	2,4	137	2,7
Daň silniční	363	1,2	318	1,2	126	2,8	129	2,5

* Případy, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013.

** Případy, kdy předmět daně vznikl po 1. 1. 2014.

Nejvyšší hodnoty jsou dlouhodobě evidovány u vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků na DPH. Z meziročního porovnání údajů k daňovým nedoplatkům u jednotlivých vybraných druhů příjmů je patrný kladný vývoj ve vymáhání nedoplatků. V souladu s poklesem celkového objemu evidovaných kumulovaných nedoplatků došlo k meziročnímu poklesu objemu vymáhaných nedoplatků na uvedených daních, avšak i přesto objem nedoplatků vymožených vymáhacími úkony meziročně vzrostl.

Nejvýraznějšího objemu vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je již dlouhodobě dosahováno úkony v daňové exekuci podle § 178 DŘ. Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle jednotlivých způsobů daňové exekuce uvádí pro období roku 2019 spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2018 **Tabulka č. 42**. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání u předmětného způsobu daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků předmětným způsobem daňové exekuce k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 42: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce

v mil Kč

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené			
	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		v roce 2018		v roce 2019	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Srážkami ze mzdy	1 773	5,7	1 419	5,5	164	3,7	140	2,8
Příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	8 243	26,7	6 514	25,3	3 449	76,8	3 951	77,7
Příkázáním jiné peněžité pohledávky	578	1,9	500	1,9	243	5,4	303	6,0
Postižením jiných majetkových práv	11	0,04	296	1,1	4	0,09	9	0,2
Prodejem movitých věcí	850	2,7	416	1,6	157	3,5	225	4,4
Prodejem nemovitých věcí	884	2,9	1 006	3,9	120	2,7	104	2,0

K 31. 12. 2019 byly jednotlivými způsoby provedení daňové exekuce dle DŘ vymáhány nedoplatky o celkové výši 10,2 mld. Kč, což odpovídá 39,4 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období roku 2019 bylo těmito způsoby vymáhání vymoženo v souhrnu 4,7 mld. Kč, resp. 93,0 % z celkového objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Nejvíce využívaným a nejefektivnějším exekučním prostředkem je dlouhodobě daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Dalším poměrně hojně využívaným způsobem daňové exekuce při vymáhání daňových nedoplatků je exekuce srážkami ze mzdy, její efektivita je však omezena vzhledem k faktu, že mzda dlužníků bývá v době nařízení daňové exekuce nezřídka postihována srážkami pro pohledávky jiných věřitelů. Přínosem pro efektivitu daňových exekucí prodejem movitých věcí byly v průběhu roku 2019 zejména případy exekučního zabavení a následné dražby motorových vozidel. U daňové exekuce prodejem

nemovitých věcí je dlouhodobě patrný vliv zatížení řady věcí, které by mohly být postiženy touto exekucí, zástavními právy dalších věřitelů s přednostním právem na uspokojení pohledávky, a to zejména ze strany poskytovatelů platebních služeb. Prostřednictvím nařízení daňové exekuce prodejem nemovitých věcí nicméně FÚ často dosahují situace, kdy mnozí dlužníci již po vydání exekučního příkazu na prodej takové věci nedoplatek uhradí.

K 31. 12. 2019 byla OFS vykazována kumulovaná částka daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených **insolvenčních řízení** v hodnotě **4,7 mld. Kč**, což představuje 18,4 % z objemu všech daňových nedoplateků evidovaných ve vymáhání. Došlé platby z insolvenčních řízení v průběhu roku 2019 činily celkem **332,2 mil. Kč**. Míru uspokojení pohledávek věřitelů uplatněných v insolvenčním řízení významně ovlivňuje složení a hodnota majetku dlužníka v úpadku, počet jeho věřitelů, kvalita výkonu činností insolvenčního správce (zejm. využití všech zákonných prostředků ke zvýšení hodnoty majetkové podstaty a úspěšnému popření sporných pohledávek) a likvidita majetkové podstaty sloužící k uspokojení uplatňovaných pohledávek. Důležitým aspektem odrážejícím se ve výsledných statistikách je délka trvání insolvenčního řízení. V praxi je majetek dlužníka často již před vznikem daňového nedoplatku, resp. před stanovením daně, zatížen zástavními právy jiných věřitelů s ještě výhodnějším pořadím uspokojení pohledávky (nejčastěji se jedná o pohledávky poskytovatelů platebních služeb z úvěrů poskytnutých na pořízení, provoz či údržbu majetku dlužníka). Výtěžnost řízení závisí rovněž na tom, zda dlužník využije výhod spojených se sanačními způsoby řešení úpadku, které umožňují další ekonomickou činnost dlužníka (oddlužení, reorganizace), či zda je úpadek řešen tzv. likvidačním způsobem (konkurs).

Vymáhání daňových nedoplateků prostřednictvím **soudních exekutorů** je OFS využíváno pouze v nezbytných případech. V průběhu roku 2019 byly pracovníky FÚ předány soudním exekutorům k vymáhání daňové nedoplatky ve výši **11,5 mil. Kč** a za období téhož roku byly soudními exekutory vymoženy **2,0 mil. Kč**. Uvedené údaje zahrnují pouze pohledávky, které soudní exekutoři vymáhali **k návrhu správce daně, jako oprávněného**, ve smyslu § 175 odst. 1 DŘ. Správce daně také **z titulu věřitele** přihlašuje daňové pohledávky **do exekucí prováděných soudními exekutory**; tyto pohledávky jsou obsaženy ve statistických údajích k jednotlivým způsobům provádění daňové exekuce. V roce 2019 se jednalo o částku **165,2 mil. Kč**, přičemž v rámci téhož období získaly OFS z pohledávek, přihlášených do exekucí prováděných soudními exekutory, částku **18,1 mil. Kč**.

Ve výsledném objemu daňových nedoplateků předaných k vymáhání a objemu daňových nedoplateků vymožených FÚ se v průběhu roku 2019 kladně projevovaly důsledky koncepce správy a vymáhání nedoplateků FS, přijaté koncem roku 2016, a s ní souvisejících opatření pro zefektivnění vymáhací činnosti FÚ. FS věnuje intenzivní péči interním opatřením, umožňujícím vymáhacím útvarům zvýšit efektivitu práce s nedoplatky. Vymáhacím útvarům je poskytována a dále rozvíjena pravidelná automatizovaná podpora v podobě aktualizovaného přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům. Jsou vyhledávány další formy komunikace s dlužníky za účelem plnění jejich povinností. Byl navýšen počet online přístupů pro vymáhací útvarů FS do příslušných databází orgánů veřejné moci a třetích osob, které vedou evidenci osob a věcí a nadále pokračuje ověřování podmínek pro rozšiřování dalších možností pro online ověřování majetku v daňové exekuci. FS začala, vedle klasických dražeb s jednáním, počínaje zářím 2019 postupně zavádět také elektronickou formu dražeb. FS tímto činí další krok ke své elektronizaci. Většina dražeb nařízených FÚ tak bude

zpřístupněna širšímu okruhu potenciálních dražitelů. Plynule zaváděná opatření umožňují vymáhacím útvarům zefektivnit práci s nedoplatky, což má pro stát pozitivní fiskální přínos.

Byť v roce 2019 došlo ke zvýšení efektivity vymáhání daňových pohledávek, dlouhodobě nežádoucím vlivem na ni působí zejména následující faktory:

Mezi základní příčiny nedobytnosti daňových pohledávek se dlouhodobě řadí nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, při úmrtí dlužníka předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vysoký počet právnických osob, které se dostávají do likvidace. Vliv na vymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti právnických osob, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo v úpadku. Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze spatřovat také v druhotné platební neschopnosti daňových subjektů a v podvodném jednání daňových subjektů s cílem získat majetkový prospěch. Dlužníci často také využívají možnosti efektivně zmařit konání správce daně podáním insolvenčního návrhu ohledně svého majetku, čímž správce daně ztrácí reálnou možnost dále vést na tento majetek daňovou exekuci. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkursních a insolvenčních řízeních a nedoplatky právnických osob v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a poměrně nízká výtěžnost pro správce daně).

Problematické jsou nekontaktní daňové subjekty, a to zejména subjekty bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde je na jedné adrese registrováno mnoho dalších subjektů. Nekontaktní jsou také fyzické osoby, přihlášené k pobytu na adrese ohlašovny nebo na adrese sídla zvláštní matriky. **Negativa přináší také stále vysoká míra zadluženosti fyzických i právnických osob a dlužníci s vícečetnými exekucemi.**

5. Kontrolní činnost

5.1 Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je nedílnou součástí správy daní a je využívána ve všech fázích daňového řízení. Jejím cílem je zmapování všech dostupných informací vztahujících se ke správě daní a následná volba nejefektivnějšího způsobu řešení rizikové situace, a to právě za účelem naplnění cíle správy daní.

Tento postup je využíván například k ověření údajů uvedených v přihláškách k registraci plátců DPH, k ověření údajů uvedených v daňových tvrzeních, k ověření informací získaných od třetích stran či ke zjišťování informací k výstupům z analýz kontrolních hlášení a systému elektronické evidence tržeb. Úkony v rámci navazujících řízení a postupů je poté možno cíleně směřovat k zjištěním odhalujícím možné nedostatky v plnění povinností ze strany daňových subjektů.

Jednotlivými správci daně byla vyhledávací činnost směřována mimo jiné na ověření sídel a provozoven daňových subjektů, na kterých mělo docházet k výkonu ekonomické činnosti a rovněž byly tímto postupem prověřovány i FO – statutární orgány dotčených

subjektů, z hlediska jejich možného angažmá v dalších rizikových společnostech. Tato činnost též plní svoji nezastupitelnou úlohu při postupech směřujících k případnému využití institutu zajištění daně, tak aby byl správce daně schopen precizovat svoji případnou odůvodněnou obavu o budoucí dobytost daně nebo naopak tuto obavu vyloučil. V souvislosti s ověřováním rizikových finančních transakcí je potřeba též zmínit možnost v opodstatněných situacích získávání informací z Centrální evidence účtů. Tento nástroj vyhledávací činnosti je efektivním, rychlým a účinným prostředkem správce daně pro ověření existence bankovního účtu či detekce vlastníka konkrétního bankovního účtu.

Výsledky kvalitní, precizní a cílené vyhledávací činnosti jsou využívány především při provádění následné analytické činnosti a mají přímý vliv na postupy a úkony prováděné správci daní v daňových řízeních. Je zcela zřejmé, že takto provedená vyhledávací činnost ve svém důsledku vede k růstu efektivity správy daní. Vyhledávací činnost je využívána také k výběru subjektů k případnému zahájení konkrétního kontrolního postupu, a její rozsah a obsah má tak v konečném důsledku vliv na průběh tohoto postupu. Obsah získaných informací a jejich kvalitní analytické zpracování, již před zahájením konkrétního postupu, přináší vyšší míru úspory zdrojů, jak na straně daňových subjektů, tak i samotného správce daně.

Standardní metodou vyhledávací činnosti se stalo monitorování regionálních a celostátních periodik a ostatních medií, inzerce, reklamních tiskovin a dalších dostupných zdrojů informací. Aktivně jsou při této činnosti využívány dostupné veřejné registry a seznamy. Důležitým zdrojem informací je také internet, s možností využití různých vyhledávačů a sofistikovaného softwaru. Při vyhledávací činnosti jsou rovněž standardně využívány konkrétní údaje obsažené v oznámeních občanů či jiných daňových subjektů, informace získané z činnosti Celní správy ČR a PČR a ostatních orgánů státní správy a samosprávy, výstupy plynoucí ze součinnosti mezi jednotlivými správci daně na základě dožadování, výsledky získané na základě mezinárodní spolupráce či informace poskytnuté Finančně analytickým úřadem.

Lze shrnout, že vyhledávací činnost je jednou ze stěžejních činností finanční správy a je prováděna ve všech fázích daňového řízení. Z výsledků prováděné vyhledávací činnosti je patrné, že její kvalitní provedení má vliv na efektivitu systému správy daní, což se projevuje jak na straně daňového subjektu a osob zúčastněných na správě daní, tak na straně státu.

5.2 Postup k odstranění pochybností

V DŘ je uveden fakultativní výčet postupů při správě daní, přičemž jedním z těchto postupů při správě daní je postup k odstranění pochybností. Postup k odstranění pochybností lze definovat jako ucelený soubor úkonů, které jsou realizovány v rámci nalézacího řízení. Tento postup slouží správci daně v situaci, kdy má správce daně konkrétní pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného řádného nebo dodatečného daňového tvrzení, případně o pravdivosti údajů v něm uvedených.

Postup k odstranění pochybností lze charakterizovat jako rychlý a maximálně pružný postup, který je založen na vzájemné komunikaci (dialogu) správce daně a daňového subjektu, přičemž tento postup nemá sloužit k obsáhlému a časově i personálně náročnému dokazování.

Tabulka č. 43: Počet a výsledky postupů k odstranění pochybností

k 31. 12. 2019

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností (v tis. Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	12 612	9 944	2 052 843	-1 168 004	-
z příjmů PO	1 340	559	286 820	-	-522 354
z příjmů FO	4 264	1 750	79 512	-	-293
silniční	129	112	1 481	-	-
z nabytí nemovitých věcí	1 320	949	33 587	-	-
CELKEM	19 665	13 314	2 454 243	-1 168 004	-522 647

V roce 2019 bylo ukončeno 19 665 postupů k odstranění pochybností u vybraných daní. Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že největší procentní podíl na ukončených postupech k odstranění pochybností měly postupy k odstranění pochybností na dani z přidané hodnoty. Konkrétně se jednalo o 64,1 %.

Vzhledem ke skutečnosti, že v dokumentu Informace o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2018 byly uvedeny informace o fiskálně významnějších daní, tak je v následujícím textu uvedeno porovnání pouze těchto fiskálně významnějších daní. Za fiskálně významnější daně jsou považovány daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů fyzických osob.

V roce 2019 bylo ukončeno 18 216 postupů k odstranění pochybností u fiskálně významnějších daní, přičemž v 12 253 případech byl postup k odstranění pochybností u fiskálně významnějších daní ukončen s rozdílem. Z uvedených údajů je patrné, že v 67,3 % byly zjištěny rozdíly v hodnotách uvedených v podaných řádných nebo dodatečných daňových tvrzeních.

V porovnání s rokem 2018 bylo ukončeno o 1 624 méně postupů k odstranění pochybností u fiskálně významnějších daní, tj. jednalo se o pokles 8,2 %. Nicméně, i když došlo k poklesu počtu ukončených postupů k odstranění pochybností, tak došlo ke zvýšení průměrného fiskálního efektu o 8,0 %.

Z této analýzy je patrné, že i přes pokles počtu ukončených postupů při správě daní došlo k významnému zvýšení průměrného fiskálního efektu na 1 ukončený postup k odstranění pochybností. Zvýšení efektivity, kterou lze spatřovat v nárůstu průměrného fiskálního efektu na 1 postup k odstranění pochybností, lze přičíst neustálému vývoji kontrolních mechanismů s přesahem do analytické činnosti a návazností na zefektivnění metod pro výběr daňových subjektů.

Mezi nejčastější zjištění v rámci postupů k odstranění pochybností na DPH patřilo nedodržení hmotněprávních podmínek pro uplatnění nároku na odpočet. Dále se u DPH vyskytovaly případy, kdy v rámci analýzy kontrolních hlášení byly zjištěny nesrovnalosti ve vykázaných hodnotách v oddílech A. 5 a B. 3, případně kdy se jednalo o "umělé" nadhodnocené poskytnuté plnění v rámci řetězových obchodů.

U daně z příjmů právnických osob byly v rámci postupů k odstranění pochybností zjištěny rozdíly v účetních výkazech v porovnání s řádným případně dodatečným daňovým tvrzením. Dále byly zjištěny případy, kdy daňový subjekt neoprávněně uplatnil ztrátu z minulých let, případně byla zjištěna problematika daňově neuznatelných nákladů.

V rámci daně z příjmů fyzických osob bylo v rámci postupů k odstranění pochybností mimo jiné zjištěno, že některé daňové subjekty uplatnily slevy na dani případně daňového zvýhodnění, aniž by nárok na tyto slevy byl řádně doložen. I u daně z příjmů fyzických osob bylo v rámci postupu k odstranění pochybností zjištěno uplatnění daňově neuznatelných nákladů.

5.3 Daňová kontrola

Daňová kontrola patří mezi postupy při správě daní a lze ji obecně definovat, jako ucelený soubor úkonů, kterými je správce daně oprávněn prověřovat jednotlivá daňová tvrzení daňových subjektů, případně i jiné skutečnosti, které jsou rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně vztahující se k jednomu daňovému řízení.

Tento postup při správě daní je taktéž realizován zejména v průběhu nalézacího (vyměřovacího či doměřovacího) řízení, který slouží především k obsáhlému a časově i personálně náročnému dokazování.

Tabulka č. 44: Počet a výsledky daňových kontrol

k 31. 12. 2019

v tis. Kč

Druh příjmu	Počet subjektů *	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol	Změna ztráty
Daň z přidané hodnoty	573 913	4 679	4 803 415	-
Daň z příjmů PO	659 327	2 007	2 067 032	-1 294 462
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	1 247 078	1 511	125 926	-80 958
Daň z příjmů FO - záv. činnost	574 351	1 055	79 889	-
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	515 118	439	63 903	-
Daň z nemovitých věcí	4 104 639	5	286	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	219 493	1	140	-
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	299	0	0	-
Daň silniční	820 610	701	4 435	-
Daň z hazardních her	152	10	10 399	-
CELKEM	8 714 980	10 408	7 155 425	-1 375 420

* Údaj Počet subjektů je počtem aktivních DS ve sledovaném období.

V roce 2019 činily celkové doměrky z daňových kontrol 7 155 425 tis. Kč, což představuje pokles o – 29,5 % a zároveň došlo poklesu ukončených daňových kontrol, kdy se jednalo o 11,2 % pokles. Tento pokles oproti předchozímu období byl zapříčiněn především délkou již zahájených daňových kontrol, jež je způsobena zefektivněním analytické činnosti s přesahem do výběru rizikových daňových subjektů do daňové kontroly. Zefektivněním tzv. rizikových analýz dochází k odhalování rozsáhlých řetězových podvodů, s čímž je spojeno

náročné prověřování všech daňových subjektů zapojených do předmětných řetězců. Proces unesení důkazního břemene o tom, že daňový subjekt mohl a měl vědět, že je účasten na podvodu např. na dani z přidané hodnoty, je značně komplikovaný, přičemž tato složitost je i podpořena obstrukčním jednáním některých daňových subjektů zapojených do karuselových podvodů, případně některých zmocněnců.

V roce 2019, na základě ukončených daňových kontrol, došlo ke změně ztráty v celkové výši – 1 375 420 tis. Kč. Oproti roku 2018, kdy změna ztráty činila, na základě ukončených daňových kontrol, - 37 920 707 tis. Kč, došlo k rozdílu změny ztráty o 36 545 287 tis. Kč. Nicméně je nutné podotknout, že v roce 2018 došlo ke dvěma případům na dani z příjmů právnických osob, u kterých dohromady činila změna ztráty - 36 725 683 tis. Kč. Bez těchto dvou případů by byla hodnota změna ztráty obdobná.

Na dani z přidané hodnoty byly v průběhu daňových kontrol nejčastěji zjištěny nestandardní situace spojené s řetězovými podvody na dani z přidané hodnoty, kdy účelem těchto řetězců je záměrné narušení daňové neutrality za účelem získání daňového prospěchu. Dále byly během daňových kontrol zjištěny pochybnosti vztahující se k neodvedení daně u zdanitelných plnění, případně neprokázání oprávněnosti nároku na odpočet.

Mezi nejčastější zjištění, která byla zjištěna v rámci daňových kontrol na dani z příjmů právnických osob, se řadí například problematika převodních cen v souvislosti se spojenými osobami, neoprávněné uplatnění odčitatelných položek, případně neoprávněné osvobození úrokových výnosů z korunových dluhopisů. V roce 2019 je evidován fiskální dopad z ukončených daňových kontrol na dani z příjmu právnických osob v celkové hodnotě 463,9 mil. Kč. Jedná se pouze o hrubý odhad hodnoty, která byla odvozena z různých interních aplikačních oblastí, přičemž je předpokládán další technický rozvoj, který povede ke zpřesnění ukazatele. Rozdíl oproti hodnotám vztahující se k doměřené dani z kontrol je způsoben časovým posunem splatnosti doměrků, plynoucí z pravomocného vyměření případně snížení nebo zrušení předpisu daně z důvodu využití opravných prostředků. V evidenci fiskálního dopadu nemusí být zohledněna celková hodnota doměrku, a to z důvodu právních ustanovení vyplývajících z DŘ, dle kterého daňový subjekt může požádat např. o posečkání úhrady daně.

U daně z příjmů fyzických osob se ve většině případů jednalo o kontrolní zjištění, kdy daňový subjekt nezahrnul veškerá plnění do zdanitelných příjmů, případně se jednalo o uplatňování výdajů pro soukromou potřebu, cestovní náhrady nebo například nesprávné uplatnění odpisů.

5.4 Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Fungující spolupráce nastavená v předchozích letech mezi OFS a OČTŘ byla v roce 2019 dále prohlubována a z hlediska vzájemně sdílených zkušeností z trestního a daňového řízení precizována. Byla reflektována i zvýšená složitost vzorce chování trestné činnosti, sofistikovanost trestných činů daňového a souvisejícího ekonomického charakteru. Případy jsou řešeny operativně, se vzájemným využitím možností a dispozic v trestně právní i daňové oblasti, s důrazem na efektivitu vzájemné spolupráce. Vzájemná součinnost je založena na průběžném zvyšování informovanosti o důležitých aktuálních problematikách, sledování

tendencí a vývoje trestné činnosti, a to i s využitím daňových instrumentů zavedených FS v průběhu roku 2016, tedy kontrolních hlášení, elektronické evidence tržeb, či prokazování původu majetku. Dále je realizována i běžná úřední komunikace stran žádostí OČTŘ.

5.4.1 Zkušenosti s činností orgánů činných v trestním řízení

V roce 2019 probíhala úzká spolupráce s OČTŘ, která plynule navazovala na předchozí součinnost z minulých let. Spolupráci s OČTŘ v uvedeném období FS hodnotí jako velmi cennou a přínosnou. Vysoká úroveň kvality součinnosti s OČTŘ je dána především vzájemnou flexibilní výměnou informací v daném legislativním rámci. Zástupci jednotlivých složek se rovněž informují o zásadních změnách, novelách zákonů, které mohou mít vliv na vzájemnou spolupráci. K uvedené dobré spolupráci přispívají pracovní setkání, která se již v minulosti stala běžnou praxí a usnadňují následnou úřední komunikaci.

Základním východiskem zajišťujícím efektivitu spolupráce FS v součinnosti s PČR a CS je systém práce Kobra, konkrétně pak Centrální Kobra a Regionální Kobry. Fiskální efekt fungování Kobry lze doložit na konkrétních výsledcích, kdy za rok 2019 bylo v rámci Centrální Kobry a Regionální Kobry zajištěno 710 mil. Kč, zachráněno 112 mil. Kč, celkem tedy uchráněno 822 mil. Kč.

Mezi zásadní případy řešené na úrovni Centrální Kobry v průběhu roku 2019 byly např. případy rozsáhlého krácení daní (komodita reklamy) „MORCHELLA I“ a „MORCHELLA II“, kdy bylo obviněno celkem 9 osob (7 fyzických a 2 právnické) pro spáchání trestných činů „zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“ dle § 240 trestního zákoníku a „legalizace výnosů z trestné činnosti“ dle § 216 téhož zákona, na úseku DPH a daně z příjmu právnických osob, se škodou přesahující 131 mil. korun. Podle závěrů kriminalistů mělo k trestné činnosti docházet v letech 2013 až 2018 na základě vystavování fiktivních či účelově nadhodnocených faktur, a to zejména v oblasti reklamních a dalších služeb, přičemž k jejímu páčání měl být využit systém účelově vytvořených řetězců obchodních společností, za účasti tzv. „bílých koní“, kteří byli hlavními pachateli do statutárních orgánů zúčastněných společností dosazení a ovládání. Výnosy z trestné činnosti měli obvinění legalizovat převody mezi bankovními účty, ze kterých byly následně pomocí nastrčených osob vybírány finanční prostředky. Takto mělo být vybráno více než 100 milionů korun. Dále se jedná např. případ DROZD se škodou přesahující 250 mil. Kč (komodita tabákové výrobky a „nelegální zaměstnávání“).

V rámci Regionální Kobry, tedy za přispění velmi úzké spolupráce FS a PČR, byl v roce 2019 řešen první případ dopadení pachatelů, kteří měli proniknout velmi sofistikovaným postupem do systému elektronické evidence tržeb. Protiprávním jednáním obviněných nedošlo k vlastnímu narušení systému elektronické evidence tržeb. Jednatelé a současně i společníci obchodních korporací, s několika desítkami provozoven po celé České republice, neoprávněným zásahem do elektronické evidence tržeb měli zatajovat realizované prodeje zboží těchto společností a neměli vykazovat všechny tržby. Tímto způsobem měli obvinění u daně z přidané hodnoty za zdaňovací období od dubna 2018 do července 2019 a u daně z příjmu právnických osob za rok 2018 zatajit tržby v celkové výši přesahující 45 milionů

korun. Nepřiznáním tržeb u obou obchodních korporací byla způsobena škoda českému státu na výše uvedených daních v celkové výši téměř 14 milionů korun.

V rámci Regionální Kobra byl dále vyšetřován rozsáhlý případ daňových podvodů, který se týkal obchodování s vínem. V této trestní věci zahájily OČTŘ trestní stíhání 14 fyzických a 11 právnických osob pro podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Hlavní organizátor na základě plných mocí ovládal společnosti, jejichž jménem byly vystavovány fiktivní faktury na nákup zboží a služeb týkající se především obchodování s vínem. Pravou rukou hlavního organizátora byla jeho účetní, která prováděla na základě jeho pokynů machinace s účetní agendou. Prověřování této kauzy ukázalo, že muž nikdy žádné víno nenakupoval a nemohl je tedy ani dodávat. Za období od počátku roku 2016 do poloviny roku 2017 měl fiktivně dodat přes milion litrů vína. Škoda, kterou obvinění krácením daní způsobili, dosahuje téměř 10 milionů korun.

Z hlediska budoucího vývoje lze předpokládat pokračování vzájemné výměny informací s OČTŘ v rámci zákonných možností, tak aby mohly být rychleji identifikovány případy daňových úniků a precizněji koordinováno řešení konkrétních kauz a případů. Pro aktivní a účinné ochránění fiskálních zájmů a stavu veřejných rozpočtů je i v budoucnu nezbytná včasná detekce a následné potírání ekonomické trestné činnosti, tedy i zločinného organizování daňových úniků.

5.4.2 Příklady nejzávažnějších oznámených trestných činů

FS v roce 2019 zjišťovala nejzávažnější případy zkrácení daní v souvislosti se „zaměstnáváním“. A to jednak krácením daní pracovními agenturami a též v souvislosti s nelegálním poskytováním zahraniční pracovní síly.

Nelegálním poskytováním pracovní síly se zabývá jak Centrální, tak Regionální Kobra. Kdy na základě odкрыtí struktury obchodních korporací, jsou zjišťována fiktivní plnění s cílem snížit výslednou daňovou povinnost na DPH.

V roce 2019 ze strany FS převažovalo podání oznámení o podezření ze spáchání trestného činu dle ustanovení § 240 trestního zákoníku, tj. na podezření ze zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Jedním z podaných trestních oznámení byla situace, kdy daňový subjekt v kontrolním hlášení vykazoval nákup služeb od subdodavatelů - plátců DPH, ve skutečnosti však jejich činnost spočívala v „pronájmu“ pracovní síly, tj. zastřeném provozování pracovní agentury a jejich náklady byly převážně osobního charakteru (mzdy vyplácené pracovníkům – neplátcům DPH). Vysoké daňové povinnosti, které jim takto vznikaly (vstupy od neplátců, výstupy podléhající DPH), pak neoprávněně snižovali o fiktivní plnění, ze kterého nebyla u fakturujícího článku řetězce odvedena daň. Pro znepréhlednění fakturačních a finančních toků pak mezi sebe a článek na počátku řetězce zapojili další obchodní korporace, které ovládal jeden organizátor. Trestní oznámení bylo podáno na škodu ve výši 16 mil. Kč.

Dalším podaným trestním oznámením na podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 trestního zákoníku, byla situace, kdy daňové subjekty vytvořily řetězec obchodních transakcí bez zjevné ekonomické podstaty.

V období od září 2017 do června 2019 docházelo ke zkrácení daně z přidané hodnoty, a to tím způsobem, že na začátku řetězce existovaly subjekty na pozici „missing trader“ a na základě jimi vykázaného uskutečněného plnění si DPH odečetla obchodní korporace na pozici „buffer“ a po ní její odběratelé a další následní odběratelé v řetězci. V rámci daňové kontroly bylo zjištěno, že předmětem plnění přijatých od jednotlivých dodavatelů byly zejména údržba zeleně a pomocné práce v zeleni. Úhrady mezi jednotlivými články detekovaného řetězce probíhaly v hotovosti. Správce daně měl v tomto případě podezření na zneužití jednoho z oddílů kontrolního hlášení, v němž plátcí na pozici „missing trader“ vykazovali veškerá přijatá plnění, z nichž uplatňovali nárok na odpočet daně. Od zdaňovacího období září 2017 do června 2019 vykazaly tyto obchodní korporace celkem plnění v hodnotě 317,1 mil. Kč bez DPH, což představovalo vyčíslenou škodu ve výši 66,6 mil. Kč.

Tři daňové subjekty se dle zjištění správce daně mohly dopustit trestného činu tím, že úmyslně opakovaně porušily povinnost plátce daně dle ZDP, vypočetly a správci daně odvedly zálohu na DPFO ze závislé činnosti v nižší částce, neboť ta byla vypočtena z nesprávného základu pro výpočet zálohy. Celková částka zkrácení daně z příjmů byla vyčíslena na 48,9 mil. Kč. Současně s neodvedením záloh na DPFO ze závislé činnosti vypočetl správce daně předpokládanou částku neodvedeného sociálního a zdravotního pojištění. Celková škoda byla vyčíslena na částku přesahující 214 mil. Kč.

Správce daně podal trestní oznámení na právnickou osobu, z důvodu podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně z příjmů právnických osob minimálně ve výši 23 mil. Kč a daně z přidané hodnoty ve výši 21 mil. Kč. Správce daně u tohoto daňového subjektu provedl daňovou kontrolu na dani z příjmů právnických osob a dani z přidané hodnoty. Při daňové kontrole bylo zjištěno, že daňový subjekt neprokázal nárok na odpočet daně u plnění přijatých od několika obchodních korporací. Zároveň i na dani z příjmů právnických osob nebyla daňovým subjektem prokázána oprávněnost zahrnutí nákladů vyfakturovaných několika obchodními korporacemi do nákladů na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Správce daně po zjištěných skutečnostech došel k závěru, že záměrem daňového subjektu bylo provedení daňové optimalizace, a to zahrnutí vysokých částek zejména za reklamní a výrobní služby do nákladů na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a uplatnění nároku na odpočet DPH na vstupu z těchto služeb, čímž správce daně došel k podezření, že mohl být spáchán trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku v celkové výši 45 mil. Kč.

Tabulka č. 45: Podněty předané finančními úřady orgánům činným v trestním řízení

Ve věci	Počet předaných případů					Částka v mil. Kč				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Zkrácení daně (§ 240)	1 512	1 376	1 968	2 088	1 159	10 603	7 358	7 615	6 610	4 893
Neodvedení daně (§ 241)					392					146
Prohlášení o majetku (§ 227) ¹⁾					317					
Jiného (§ 254) ²⁾	187	283	570	445	122	103	436	279	165	
CELKEM	1 699	1 659	2 538	2 533	1 990	10 706	7 794	7 894	6 775	5 039

Uvedené § dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁾ § 227 - Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku.

²⁾ § 254 – Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění

Za účelem rozšíření vykazovaných údajů o podaných trestních oznámeních finanční správa přistoupila k diverzifikaci vykazování trestných činů o dvě nové samostatné kategorie. Z toho důvodu nelze navázat na strukturu doposud vykazovaných údajů, tj. za roky 2018 a předchozí.

Dle údajů vykazovaných v nové (rozšířené) struktuře vyplývá, že v roce 2019 finanční správa podala trestní oznámení na 1 990 trestných činů. Z daného počtu trestných činů se jedná o 1 159 oznámení na trestné činy zkrácení daně, 392 oznámení týkajících se neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby, 317 oznámení na porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku a 122 podání týkajících se agregace trestných činů zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění a jiných trestných činů. Celkové údaje poukazují na pokles podaných trestních oznámení i pokles způsobené škody v roce 2019.

6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování

6.1 Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Mezinárodní spolupráci v oblasti přímých daní upravuje zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Do tohoto předpisu byla transponována evropská legislativa a to směrnice Rady č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice Rady č. 77/799/EHS, která byla již několikrát novelizována. Dne 5. června 2018 byla zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie další novelizační směrnice Rady č. 2018/822/EU o správní spolupráci týkající se povinné automatické výměny informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, jejichž dopadem je mimo jiné získání daňové výhody, vyhýbání se oznamovací

povinnosti podle GATCA a zastírání skutečného vlastníka plynoucí z takového uspořádání. Informace o nových uspořádáních budou vyměňovány vždy za čtvrtletí.

Výměna informací probíhá v rámci mezinárodní spolupráce trojí formou: výměna informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměna informací) a automatická (pravidelná) výměna informací. Přičemž Finanční správa ČR využívá všech uvedených forem.

ČR v roce 2019 obdržela celkem 423 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn a odeslala celkem 250 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn. Mezi nejčastěji dožádanými státy bylo Německo, Slovensko, Velká Británie a další. Z nečlenských zemí EU byly např. dožádány Seychely, USA, Britské panenské ostrovy, Lichtenštejnsko, Švýcarsko, Belize, Kajmanské ostrovy a další. V rámci přímé přeshraniční spolupráce vybraných FÚ ve vztahu k Německu a Slovensku bylo v roce 2019 zaznamenáno celkem 65 výměn korespondence. V souvislosti s rozšířenými možnostmi mezinárodní spolupráce podle TIEA a mnohostranné Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech, byla i v roce 2019 prováděna šetření, zaměřená na prověřování transakcí vůči daňově preferenčním jurisdikcím.

Finanční správa obdržela zhruba 11 500 záznamů v rámci automatické výměny informací FATCA a přibližně 544 000 záznamů v rámci automatické výměny informací o finančních účtech (GATCA), a to od 87 zúčastněných států. od USA V rámci výměny informací o tzv. rulings obdržela finanční správa ze zahraniční celkem 191 rozhodnutí a odeslala celkem 58 rozhodnutí. Na základě automatické výměny informací ve vztahu k nadnárodním společnostem, tzv. Zpráva podle zemí (CbCR), Česká republika obdržela oznámení z 29 států.

V roce 2019 byly zahájeny první tzv. společné kontroly v oblasti daní z příjmů, a to s německou daňovou správou. Tyto kontroly umožňují pružnější spolupráci daňových správ ve vybraných případech a urychlení celého procesu kontroly. Ve svém důsledku zajišťují i větší daňovou jistotu poplatníků v mezinárodním měřítku.

6.2 Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

Analýza údajů za rok 2019 potvrzuje pokračující trend růstu agendy mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek zpracovaných GFR v postavení ústředního kontaktního orgánu a podřízenými OFS podle zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2019 bylo vyřizováno celkem 1 309 nových žádostí. V porovnání s předchozím rokem 2018 (1 015 žádostí) tak došlo k 29% nárůstu absolutního počtu nově vyřizovaných žádostí, v porovnání s rokem 2012 (314 žádostí) počet nových žádostí vzrostl na více než čtyřnásobek. Růst způsobily všechny typy vyřizovaných žádostí (o vymáhání, informace a doručení), a to jak z tuzemska, tak i ze zahraničí. Výjimkou byly tuzemské žádosti o informace, u kterých došlo k 21% poklesu. Co se týče zastoupení jednotlivých typů žádostí, žádosti o vymáhání byly zastoupeny nejsilněji, tvořily již 72 % celkového objemu žádostí, následovaly žádosti o informace s 25% podílem a pouze 3 % tvořily žádosti o doručení. Bilance

počtu tuzemských a zahraničních žádostí je nevyrovnaná, zejména u žádostí o informace je rozdíl výrazně ve prospěch zahraničních žádostí.

K nárůstu inkasa, které FS obdržela za rok 2019 ze zahraničí (16,0 mil. Kč) oproti roku 2018 (8,8 mil. Kč), přispělo především postupné prosazování tzv. cílených žádostí o vymáhání. Jedná se zejména o efektivnější využívání dostupných údajů o aktivech dlužníků v zahraničí (účty, přeplatky na DPH). Z tuzemska do zahraničí byla v roce 2019 převedena téměř shodná částka (34,1 mil. Kč) jako v roce 2018 (34,5 mil. Kč). Podrobnější přehled o počtu nově vyřizovaných žádostí v roce 2019 uvádí **Tabulka č. 46**.

Tabulka č. 46: Nové žádosti o mezinárodní pomoc při vymáhání v roce 2019

Žádost	o informace	o doručení	o vymáhání	CELKEM
Zahraníční	272	27	440	739
Tuzemské	57	8	505	570
CELKEM	329	35	945	1 309

Nejvyšší intenzita vyřizování žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání pohledávek je dlouhodobě se sousedními státy. V roce 2019 bylo pořadí následující: Německo (359), Slovensko (316), Polsko (140) a Rakousko (129). Ostatní země byly zastoupeny významně méně, nebo vůbec. Ze zemí mimo prostor EU se mezinárodní spolupráce při vymáhání pohledávek týkala především Norska (12), dále pak Lichtenštejnska (1) a Japonska (1).

Významný růst celkového objemu žádostí zaznamenaný v roce 2019 se ještě silněji promítl do celkového počtu zpracovávaných podání. Intenzita komunikace prostřednictvím ústředního kontaktního orgánu (GFŘ) se zahraničím stoupla o 67 % (ze 7 104 zaznamenaných písemností v roce 2018 až na 11 884 písemností v roce 2019).

V případech agendy související s poskytováním informací jinému členskému státu EU o vratitelném přeplatku na daních z příjmu u subjektů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí nedošlo k žádné zásadní změně. V roce 2019 bylo poskytnuto do zahraničí celkem 61 oznámení (65 v roce 2018). Nejvíce oznámení o vratitelném přeplatku bylo zasláno do Německa (15), Rakouska (10) a Velké Británie (10). Naopak ČR obdržela informace o vratitelných přeplatcích pouze v pěti případech (Německo).

Vedle toho probíhala pravidelná jednání s ostatními členskými zeměmi EU v Bruselu, zejména k problematice spolupráce mezi členskými zeměmi v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání pohledávek a také k odchodu Velké Británie z EU (Brexit). K 1. 1. 2019 došlo k přechodu na novou komunikační platformu e-FCA.

6.3 Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

V dnešním globalizovaném světě nadnárodní skupiny přerozdělují svůj zisk ke zdanění do různých jurisdikcí a z tohoto důvodu je potřeba se neustále zaměřovat na oblast převodních cen.

V návaznosti na novelizaci Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy dochází k aktualizaci pokynů týkajících se převodních cen. V roce 2019 byl vydán Pokyn GFŘ D-34 Sdělení k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny, který nahradil metodickou

pomůcku pro aplikaci převodních cen v České republice, kterou byl do té doby Pokyn D-332. Pokyn D-34 byl zveřejněn s přílohou českého překladu novelizované Směrnice OECD o převodních cenách. V pokynu jsou detailněji rozpracovány některé situace, jako je srovnávací analýza včetně benchmark analýzy, aplikace mezikvartilového rozpětí, důraz na rozlišování mezi právním a ekonomickým vlastníkem nehmotného majetku pro účely nastavování cen mezi spojenými osobami a další. Tyto oblasti nebyly v předchozím pokynu rozebrány, ale i přesto byly historicky v praxi naprosto běžně využívány.

Velká pozornost je v posledních letech věnována také problematice stálých provozoven. Je to stále častěji diskutované téma jak v rámci OECD, tak i v rámci jednotlivých států. Proto byl zpracovaný metodický pokyn, který má sloužit jako určité vodítko pro správce daně a daňové subjekty, jež by jim mělo usnadnit orientaci v dané oblasti. Uvedený pokyn má za cíl postihnout nejčastěji se vyskytující situace a poskytnout návod na jejich řešení, a to pro případy vzniku a zdanění stálých provozoven daňových nerezidentů na území České republiky. Kromě otázky vzniku stálé provozovny a uvedení typů stálých provozoven je v pokynu řešena i problematika stanovení základu daně daňového nerezidenta z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny na území České republiky a dále i procesní povinnosti daňových nerezidentů, jimž zde stálá provozovna vznikla. Mezi tyto povinnosti patří zejména povinnost registrace, povinnost podání daňového přiznání, ale i povinnosti plátce daně nebo povinnosti oznamovací. Nejdůležitějším aspektem v těchto otázkách je uvědomění si, že daňovým subjektem je daňový nerezident a nikoliv jeho stálá provozovna, ta vyjadřuje pouze jeho daňovou povinnost ve státě, kde vznikla.

V roce 2019 proběhl projekt školení pracovníků FS na téma vnitropodnikového financování pro účely kontrol převodních cen mezi spojenými osobami, jejichž předmětem jsou finanční transakce. Tento projekt byl plně financován EU v rámci podpůrného programu strukturálních reforem EK – SRSS (Structural Reform Support Services). V rámci projektu proběhly během roku dva vícedenní semináře pro vybrané pracovníky FS. Výsledkem tohoto projektu je lepší orientace FS v oblasti oceňování a používání finančních nástrojů v rámci podnikových koncernů (např. cash pooling, dluhové financování, garance, pojištění atd.). Snahou tohoto projektu je, aby kontroly zaměřené na vnitropodnikové (příp. na vnitroskupinové) financování byly lépe zacílené na získání konkrétních informací od daňového subjektu a tím pádem méně náročné, jak co do přípravy na daňovou kontrolu ze strany FS, tak i co do požadavků na získání relevantních materiálů ze strany daňových poplatníků (snížení administrativní zátěže).

Finanční správa ČR se v průběhu roku 2019 nadále zaměřovala na kontrolu převodních cen obecně, aby zabránila možnému odlivů zisků uskutečňovaných pomocí transakcí mezi spojenými osobami. Mezi rizikové transakce lze zařadit nesprávné nastavení cenotvorby v závislosti na funkčním a rizikovém profilu, dále například změnu funkčního profilu poplatníka po vyčerpání investičních pobídek, dalším problémem bývá ocenění vnitropodnikových služeb například manažerských služeb nebo licenčních poplatků.

Pro daňové subjekty je výhodné předcházet daňové kontrole tím, že využijí institut závazného posouzení a požádají předem FS o posouzení způsobu tvorby převodních cen mezi spojenými osobami. Stejně tak je od roku 2018 možné žádat o závazné posouzení způsobu určení základu daně daňového nerezidenta z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny. V roce 2019 bylo celkem podáno 40 žádostí o závazné posouzení způsobu, jakým

byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami, nebo způsobu určení základu daně stálé provozovny. Daňové subjekty mají také možnost podat si žádost o závazné posouzení, které bude posuzováno bilaterálně, tedy oběma dotčenými daňovými správami. Takovýchto případů bylo v roce 2019 řešeno 11.

FS řeší také mezinárodní dohadovací řízení týkající se úprav zisků plynoucích z řízených transakcí mezi sdruženými podniky nebo ve vztahu k stálým provozovnám. V roce 2019 bylo řešeno 32 případů mezinárodních dohadovacích řízení ve vztahu k zamezení dvojímu zdanění.

6.4 Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Hlavním předmětem mezinárodní administrativní spolupráce při správě DPH je výměna informací se zahraničními daňovými správami. Největší část výměny informací tvoří administrativní spolupráce s ostatními členskými státy EU na základě Nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty a Prováděcí nařízení Komise (EU) k tomuto předpisu č. 79/2012 a 815/2012.

Nařízení Rady (EU) č. 904/2010 specifikuje jednotlivé typy výměny informací a další způsoby administrativní spolupráce. Informace o skutečných dodáních zboží a poskytnutí služeb jsou sdíleny prostřednictvím elektronického systému VIES. Tento systém umožňuje správci daně získat dostupné informace z jiných členských států. Tyto údaje jsou pak dále využívány správci daně v daňových řízeních.

Zdrojem údajů pro systém VIES jsou souhrnná hlášení (dle § 102 ZDPH), která podávají jak plátcí DPH, tak i identifikované osoby. Předmětem hlášení je poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby (plátcí a identifikované osoby), a dodání zboží do jiného členského státu, tzv. intrakomunitární dodání zboží (plátcí). Za rok 2019 podalo souhrnné hlášení o dodání zboží/služeb do jiného členského státu 104 456 plátců DPH a 8 718 identifikovaných osob. Oproti roku 2018 se tento počet zvýšil o 3 % (plátcí), resp. 13 % (identifikované osoby).

Údaje ze systému VIES je možné využívat ke zjištění nesrovnalostí při porovnání s údaji o pořízení zboží z jiného členského státu z daňových přiznání. Tyto údaje o pořízení zboží v roce 2019 vykázalo 167 885 plátců DPH (oproti roku 2018 se jedná o nárůst o 8 %) a 8 206 identifikovaných osob (nárůst o 39 % oproti roku 2018).

V souladu s Nařízením Rady (EU) č. 904/2010 probíhá výměna informací týkající se konkrétních intrakomunitárních transakcí, která ve spolupráci se zahraničními správci daně umožňuje získat více informací potřebných pro daňové řízení. Tyto informace doplňují již získané informace ze systému VIES a daňových přiznání. V rámci této výměny informací bylo do ČR doručeno celkem 1 965 žádostí o informace (rok 2018 celkem 2 519) a 640 spontánních informací (rok 2018 celkem 205). Do jiných členských států bylo celkem odesláno 1 970 žádostí o informace (rok 2018 – 2 397) a 835 spontánních informací (rok 2018 – 774).

Výše uvedené počty zahrnují i žádosti v rámci přímé přeshraniční spolupráce. V letech 2014 a 2016 byla uzavřena ujednání o přímé výměně informací v oblasti DPH mezi orgány Česka a Slovenska a Česka a Polska. V roce 2019 bylo nově uzavřeno ujednání mezi Českou republikou a Německem. V rámci přímé výměny informací s Polskem proběhlo v roce

2019 celkem 90 přímých výměn a se Slovenskem 133 přímých výměn. Přímá výměna informací s Německem v roce 2019 nebyla realizována. Celkový počet uskutečněných výměn za rok 2019 je 223 žádostí, což je o 33 % méně než v roce předchozím. Důvod tohoto poklesu spatřujeme v celkovém snížení počtu žádostí o administrativní spolupráci.

Česká republika je také zapojena do automatické výměny informací bez předchozí žádosti, v jejímž rámci si státy EU navzájem vyměňují předem určené informace. Tyto informace jsou k dispozici nejpozději do tří měsíců od konce kalendářního čtvrtletí, v němž byly uvedené informace získány. V rámci automatické výměny se vyměňují například údaje o zahraničních osobách neusazených v ČR, ale které se registrovaly v ČR k DPH, nebo informace o dodání nových dopravních prostředků neplátcům DPH.

V souladu s Nařízením Rady (EU) č. 904/2010 také probíhá doručování správních aktů a rozhodnutí. Písemnost je doručována adresátovi v jiném členském státě prostřednictvím kompetentního orgánu v daném členském státě. V roce 2019 finanční správa odeslala 111 žádostí o doručení (2018 – 60 žádostí; nárůst o 46 procent) a obdržela 28 těchto žádostí (2018 – 31 žádostí).

FS je zapojena do souběžných (multilaterálních) kontrol neboli MLC, což jsou kontroly zahájené správci daně více členských států. V roce 2019 se česká správa daní připojila k 3 nově zahájeným MLC, žádná z těchto kontrol nebyla iniciována Českou republikou. Jedná se tedy o značný pokles oproti roku 2018, kdy se česká finanční správa zapojila do 6 MLC a iniciovala 2 MLC.

FS také spravuje národní část elektronického systému EU, který umožňuje vrácení DPH osobám povinným k dani, neusazeným v členském státě vrácení DPH, ale v jiném členském státě (týká se ustanovení § 82, § 82a a § 82b zákona od DPH a Směrnice Rady 2008/9/ES). Žádosti o vrácení DPH podávané do jiných členských států se podávají prostřednictvím Daňového portálu finanční správy (www.daneelektronicky.cz), žádosti, které přicházejí z EU do ČR, jsou zpracovány v aplikaci systému ADIS (vyřizujícím správcem je FÚ pro hlavní město Prahu). V roce 2019 bylo přijato 31 072 žádostí o vrácení DPH; jedná se o mírný nárůst oproti roku 2018, kdy bylo přijato 29 630 žádostí. Odeslaných žádostí o vrácení DPH bylo celkem 31 188 v roce 2019, i zde došlo k mírnému nárůstu oproti roku 2018 (30 813 žádostí). Nejvíce žádostí o vrácení DPH je řešeno v obou směrech se sousedícími státy.

Daňová správa také provádí ověřování platnosti DIČ (daňového identifikačního čísla) osob registrovaných v jiných členských státech. Tyto údaje jsou potřebné k prokázání nároku na osvobození od DPH při intrakomunitárních obchodech. Pro tyto potřeby slouží online služba na stránkách Evropské komise, která je dostupná také ze stránek finanční správy. O ověření těchto údajů je možné také požádat finanční správu po telefonu nebo písemně na e-mailovou adresu uvedenou na stránkách finanční správy. V roce 2019 bylo celkem položeno 86 073 dotazů o ověření údajů (v roce 2018 jich byl obdobný počet: 85 231 dotazů).

Od roku 2015 mohou osoby povinné k dani využívat zvláštní režim jednoho správního místa (MOSS), který usnadňuje výběr DPH u specifických služeb – elektronických, telekomunikačních nebo rozhlasového a televizního vysílání, poskytovaných na území EU. V tomto režimu bylo k 31. 12. 2019 registrováno 477 subjektů z ČR a 6 subjektů ze zemí mimo EU, které si zvolily ČR jako stát identifikace. V roce 2019 se snížil počet registrovaných subjektů v ČR oproti roku 2018 o 95 subjektů z ČR (převážně z důvodu nové zákonné úpravy, která umožnila změnit u malých dodavatelů místo plnění při dodání služeb, a danit je nově

v ČR) a o 17 subjektů ze zemí mimo EU (skupina firem registrovaných v MOSS se sloučila v jednu). Prostřednictvím MOSS Česká republika odeslala do jiných členských států vybranou DPH v objemu 15 020 601 EUR a z ostatních zemí EU získala Česká republika celkem 56 956 439,8 EUR.

Finanční správa administrativně spolupracuje se třetími zeměmi (tedy se zeměmi mimo EU). Tato spolupráce probíhá na základě jednotlivých smluv o zamezení dvojího zdanění, dohod o výměně informací v daňových záležitostech TIEA a multilaterální Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech dle OECD. V posledních letech počet žádostí o spolupráci se třetími zeměmi výrazně stoupá. V roce 2018 se jednalo celkem o 8 žádostí odeslaných do třetích zemí, v roce 2019 se počet žádostí zvýšil na 41 odeslaných žádostí. Nárůst je dán tím, že roste počet požadovaných výsledků svědka, který správci daně považují za důležitý důkazní prostředek při daňovém řízení.

6.5 Mezinárodní spolupráce daňových správ

Spolupráce s daňovou správou Slovenska

Spolupráce se slovenskou daňovou správou patří tradičně mezi základní pilíře mezinárodní spolupráce se zahraničními daňovými správami. Rok 2019 nebyl v tomto ohledu výjimkou.

V rámci sjednané mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se v roce 2019 uskutečnila řada pracovních setkání zaměřených na oblast činnosti daňové správy. Konkrétně šlo například o automatickou výměnu informací, výměnu informací u DPH nebo mezinárodní zdaňování.

6.6 Finanční správa a mezinárodní daňové organizace

IOTA

I v roce 2019 se FS intenzivně věnovala plnění závazků a povinností, který vyplývají z jejího členství v Evropské organizaci daňových správ (IOTA). Hlavním cílem bylo opět poskytnout svým pracovníkům možnost zúčastnit se akcí pořádaných IOTA, a díky tomu načerpat informace a zkušenosti z jiných daňových správ členských zemí IOTA. V roce 2019 se odborných seminářů realizovaných v rámci pracovního programu IOTA zúčastnilo celkem 19 zástupců z FS.

Po čtyřech letech zorganizovala FS v Praze na začátku října odborný seminář, který byl zaměřen na problematiku řízení daňového dluhu. Této akce, která byla nejprve plánována pro 38 osob, se nakonec zúčastnilo 60 účastníků z 31 členských zemí IOTA.

Mimo jiné, FS reagovala na mnoho odborných dotazů, které prostřednictvím Poradní komise IOTA přicházely z členských zemí IOTA v průběhu celého roku 2019.

Evropská unie – program Fiscalis

V rámci programu Fiscalis se v roce 2019 podílela FS na organizačním zajištění osmi různorodých akcí v ČR. Jednalo se o čtyři multilaterální kontroly, dvě projektové skupiny a dvě pracovní návštěvy bilaterálního charakteru, z toho jedna byla

ve spolupráci s Celní správou ČR. Celkem se odchozích akcí v rámci programu Fiscalis v roce 2019 zúčastnilo 172 pracovníků z FS.

7. Výkon dalších kompetencí

7.1 Platby a vratky daní a poplatků

Tabulka č. 47: Celkový objem plateb došlých na účty FÚ

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Rozdíl 18-17	Rozdíl 19-18
Na účty FÚ	1 249 508	1 316 426	1 420 926	1 523 645	1 616 656	102 719	93 012
Z účtů FÚ	585 704	591 236	634 893	673 195	715 852	38 302	42 657
CELKEM	1 835 212	1 907 662	2 055 818	2 196 839	2 332 508	141 021	135 669

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Tabulka č. 48 Meziroční indexy celkového objemu plateb došlých na účty FÚ a celkového objemu plateb odesílaných z účtů FÚ v roce 2019

	Index (%) 19/18
Na účty FÚ	106,1
Z účtů FÚ	106,3
CELKEM	106,2

7.2 Realizace převodů oprávněným příjemcům

Tabulka č. 49: Celkový objem prostředků převedených FÚ různým typům příjemců

v mil. Kč

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
CELKEM	216 671	239 846	261 032	286 140	309 864	108,3	23 724

Tabulka č. 50: Celkový objem prostředků převedených v roce 2019 rozpočtům územně samosprávným celkům a fondům podle typu příjemce

v mil. Kč

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí - ochrana životního prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	CELKEM
Obce	222 897	0,07	-	222 897
Kraje	77 010	-	-	77 010
SFŽP	-	0,09	3,22	3,31
Ostatní státní fondy	-	-	3 139	3 139
Národní fond	-	-	177	177
Rezervní fond	-	-	3,16	3,16
SFDI	6 634	-	-	6 634
Penzijní společnosti	-	-	-	-
CELKEM	306 541	0,16	3 323	309 864

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

7.3 Cenová kontrola

V rámci FS provádí výkon cenové kontroly pouze SFÚ. Odbor cenové kontroly SFÚ zahrnoval v roce 2019 celkem 48 systemizovaných míst včetně ředitele odboru a 7 vedoucích pracovníků.

Kontrolní činnost byla v roce 2019 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených ZC, prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb. a souvisejícími cenovými výměry MF a MZ. Kromě regulovaných cen zboží byla v roce 2019 provedena kontrola v oblasti neregulovaných cen dle ustanovení § 2 odst. 3 ZC v souvislosti se zneužitím výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího či kupujícího. V rámci kontrolních akcí zaměřených na regulované oblasti bylo rovněž ověřováno, zda prodávající plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 ZC.

Cenové kontroly byly prováděny podle ročního plánu kontrol na rok 2019 a současně byly zařazovány kontrolní akce operativně, na základě vnějších podnětů.

V roce 2019 bylo realizováno **187 kontrol**, z nichž nejvíce bylo provedeno v oblasti zdravotnictví (87), vodárenství (38) a pohřebnictví (42). Na základě kontrolních zjištění bylo v rámci řízení o přestupku pravomocně uloženo **74 pokut** v celkové výši přesahující **17 mil. Kč. Porušení cenových předpisů** bylo zjištěno u **cca 40 %** provedených kontrolních akcí. V roce 2018 činil tento podíl 45 % při počtu 182 kontrolních akcí, z nichž 81 bylo se zjištěním. Vysoký nárůst úhrnné výše uložených pokut oproti roku 2018 (2 mil. Kč) byl způsoben uložením dvou vysokých pokut v oblasti vodárenství.

V oblasti regulace cen věcným usměrňováním byly kontroly zaměřeny, ve smyslu cenových výměrů MF, zejména na ceny vody pitné dodávané odběratelům, vody předané a vody odpadní odvedené kanalizací, ceny veřejné linkové osobní vnitrostátní pravidelné silniční dopravy, ceny služeb krematorií, ceny pronájmu obřadních místností, ceny hřbitovních

služeb poskytovaných v souvislosti s pronájmem a užíváním veřejného pohřebiště. V oblasti zdravotnictví byly cenové kontroly v roce 2019, ve smyslu cenového předpisu MZ, zaměřeny na zdravotní výkony nehrazené z veřejného zdravotního pojištění zejména v oborech stomatologie, oftalmologie, dermatovenerologie a fyzioterapie.

V oblasti maximálních cen byly kontrolovány především ceny mléčných výrobků dodávaných do škol. U žádné z 13 provedených kontrol nebylo porušení cenových předpisů zjištěno.

Nejčastěji kontrolní zjištění spočívala v nedodržení závazného postupu při kalkulaci ceny zahrnutím ekonomicky neoprávněných nákladů či nepřiměřeného zisku. K častým zjištěním patřilo rovněž nevyhotovení, a tudíž neuchování kalkulací cen po zákonem stanovenou dobu.

V oblasti podezření na zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího byla na základě podnětu provedena jedna kontrola cen dodávek pitné vody a odvádění odpadních vod v období, kdy tyto činnosti ještě nebyly kontrolovanou osobu provozovány v režimu veřejného vodovodu a kanalizace. Kontrola byla ukončena bez zjištění.

V roce 2019 byly ukončeny úkony podle ustanovení § 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, zahájené v roce 2018 na základě usnesení Podvýboru pro potravinářství, veterinární činnost a živočišnou výrobu Zemědělského výboru PSP a podnětů Agrární komory, jejichž předmětem bylo zjišťování, zda ve sledovaném období nedocházelo ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení na straně kupujících (obchodních řetězců) uplatňováním podnákladových cen při nákupu čerstvých vajec. Na základě provedených úkonů nebyl shledán důvod k zahájení cenové kontroly.

Výsledky kontrolní činnosti SFÚ v oblasti cen ukazují na nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značného počtu subjektů, zejména z oblasti zdravotnictví a pohřebnictví, a dokazují nutnost zachovat výkon cenové kontroly ve stávajícím rozsahu i v dalších obdobích.

7.4 Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Jednou ze stěžejních činností FÚ při výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je kontrolní činnost, v rámci které jsou FÚ prověřovány skutečnosti zakládající povinnost zaplatit odvod za porušení rozpočtové kázně a příslušné penále. Kontroly jsou FÚ prováděny na základě vlastní vyhledávací činnosti nebo na základě zasílaných podnětů.

V případech, kdy kontrola FÚ zjistí porušení rozpočtové kázně, je ukládán odvod za porušení rozpočtové kázně a příslušné penále za jeho prodlení. Již několik let je při ukládání odvodu tzv. „ve výši porušení rozpočtové kázně“ uplatňován princip proporcionality, tj. je přihlíženo k míře splnění účelu a dalším okolnostem případu. V takových případech je aplikován Pokyn č. GFŘ – D – 38.

Kontrolní činnost a daňová řízení bez kontroly

V roce 2019 bylo provedeno na 3 221 kontrolních činnostech a v dalších 557 případech bylo provedeno vyměření bez kontroly. Z celkového počtu prověřených 6 920 dotačních projektů bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně celkem u 1 586 projektů. V roce 2019 tak

činil podíl zkontrolovaných projektů s nálezem 22,9 %. Z celkového objemu zkontrolovaných prostředků ve výši 26 211,77 mil Kč činil objem zkontrolovaných prostředků s nálezem 1 456 mil. Kč.

Z hlediska kontrolovaného financování bylo z celkového počtu prověřených dotačních projektů celkem 3 288 projektů spolufinancováno z prostředků EU, tj. 47,5 %, což znamená o 1,5 procentního bodu menší podíl těchto projektů na celkovém počtu prověřených projektů než v minulém a předminulém roce.

Počet prověřených projektů na základě podnětu činil v roce 2019 celkem 814 projektů o celkovém objemu 16 551 mil. Kč. Z tohoto počtu bylo 238 projektů spolufinancováno z prostředků EU, což tvoří 29,2 % těchto projektů na celkovém počtu projektů kontrolovaných z podnětu. To je snížení podílu zkontrolovaných projektů z prostředků EU z podnětu oproti loňskému 38 %. Počet podnětů je čím dál tím více ovlivňován možnostmi poskytovatele, bez zapojení OFS, přímo příjemci nevyplatit prostředky nebo je požadovat k vrácení (případně, je-li to možné, požadovat provedení opatření k nápravě), domnívá-li se, že došlo k pochybení, dle § 14e a § 14f ZRP.

I v roce 2019 tvořila významnou část kontrol oblast veřejných zakázek. S nálezem porušení rozpočtové kázně u veřejných zakázek bylo ukončeno celkem 220 kontrol, přičemž pochybení byla zjištěna u 239 projektů. Celkem bylo za pochybení u veřejných zakázek uloženo 523,1 mil. Kč na odvodech za porušení rozpočtové kázně, což činí 53,3 % celkově vyměřeného odvodu. Nejčastějšími pochybeními daňových subjektů jsou samotné neprovedení výběrového řízení, diskriminace a netransparentnost zejména při zadávání hodnotících kritérií a dodržování stanovených lhůt.

Uložené odvody a penále

V roce 2019 byly pravomocně vyměřeny odvody za porušení rozpočtové kázně ve výši 980,1 mil. Kč a související penále za prodlení s odvodem v celkové výši 938,5 mil. Kč. V rámci příslušného roku bylo žádáno o povolení posečkáni v 266 případech, přičemž objem prostředků v žádostech o posečkáni činil 1 414,6 mil. Kč, a žádostí o rozložení úhrad do splátek bylo podáno 59, přičemž objem prostředků v těchto žádostech činil 114,7 mil. Kč.

Opravné a dozorčí prostředky

V roce 2019 činil počet postoupených odvolání na OFŘ 428 případů. Počet podaných opravných prostředků se oproti předchozímu období opětovně snížil, zároveň stoupá složitost projednávaných případů a počet rozhodnutí vydávaných po rozsudcích správních soudů. V minulém roce bylo na úseku dotací evidováno 58 žalob a 49 kasačních stížností (5 aktivních, 44 pasivních). Nejčastějším důvodem pasivních kasačních stížností je nesouhlas žalobce se závěry krajského soudu v otázce přiměřenosti výše odvodu.

V roce 2019 došlo celkem k vyřízení 353 podání. V daném roce bylo vyřízeno celkem 287 odvolání, přičemž 73,5 % z podaných odvolání bylo zamítnuto. Dále bylo v roce 2019 vyřízeno 55 podnětů k nařízení přezkoumání rozhodnutí, 2 návrhy na povolení obnovy řízení a 3 podněty na nečinnost.

Ve vztahu k celkovému počtu vydaných platebních výměrů na odvod a penále (3 052) se stále jedná o relativně minimální podíl (9,4 %) odvoláním napadených vyřízených rozhodnutí FÚ.

Prominutí

S ohledem na to, že mnoho subjektů, kterým byl uložen odvod za porušení rozpočtové kázně, anebo i penále za prodlení s ním, využije možnosti podání žádosti o jejich prominutí, tvořilo objemově významnou část agendy FÚ zpracování a postoupení těchto žádostí subjektů o prominutí odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně na GFŘ.

V roce 2019:

- bylo na FÚ podáno 337 žádostí o prominutí,
- požadovaná částka k prominutí činila 1 102 mil. Kč.

Významné události

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 1 Afs 293/2018 – 28 ze dne 21. 3. 2019 je významnou skutečností v oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně. Jedná se o výklad aplikace ustanovení § 14f ZRP. Dle tohoto výkladu je poskytovatel povinen (nikoliv pouze oprávněn) vyzvat příjemce k vrácení dotace nebo její části, případně, je-li to možné, vyzvat k provedení opatření k nápravě, pokud se domnívá, že příjemce porušil povinnost stanovenou právním předpisem, nesplnil účel dotace nebo porušil podmínky poskytnutí dotace. Pokud příjemce opatření k nápravě provede, vrátí dotaci nebo její část, platí, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně. Tím byl snížen počet podnětů na FÚ v případech, kdy poskytovatel splnil svou povinnost a příjemce v souladu se zasloupanou výzvou plnil.

7.5 Elektronická evidence tržeb

Od spuštění 1. fáze evidence tržeb, která se vztahuje na tržby poplatníků poskytujících stravovací a ubytovací služby v hotovosti, uplynuly již tři roky. K 1. fázi evidence tržeb se od 1. 3. 2017 připojili ti poplatníci, kterým plynou hotovostní tržby z činnosti maloobchodu a velkoobchodu. I v roce 2019 zasílali do systému EET údaje o svých evidovaných tržbách pouze poplatníci spadající do 1. a 2. fáze evidence tržeb. V průběhu roku bylo nutné reagovat zejména na legislativní změny, které s sebou přinesla novela ZoET, ve které se mj. promítly i požadavky nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 26/16 publikovaného ve Sbírce zákonů pod č. 8/2018 Sb. Novela kromě jiného nově upravuje náběh 3. a 4. fáze evidence tržeb, přináší nejmenším podnikatelům možnost evidovat své hotovostní tržby ve zvláštním režimu, zavádí nové výjimky z evidenční povinnosti a významným způsobem snižuje DPH na vodné, stočné a stravovací i odborné služby. V souvislosti se zavedením možnosti evidovat tržby ve zvláštním režimu bylo nutné připravit technické zajištění včetně úpravy a nastavení funkcionalit aplikací EET a odpovídající metodickou podporu.

V souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 a s opatřeními, která byla přijata za účelem zamezení jeho šíření, byl přijat zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, který s účinností ke dni 27. 3. 2020 pozastavuje evidenci tržeb. Na základě přijaté novely tohoto zákona, která byla předložena Poslanecké sněmovně dne 4. 5. 2020 jako reakce na mimořádnou situaci způsobenou šířením koronaviru označovaného SARS-CoV-2 způsobující nemoc COVID-19, dochází k pozastavení povinností poplatníků na úseku evidence tržeb do 31. 12. 2020. Podnikatelé, jejichž činnost spadá do 3. a 4. fáze evidence tržeb, kteří měli začít evidovat tržby společně v jedné fázi od 1. 5. 2020, tak mají povinnost evidence tržeb až od 1. 1. 2021.

Před zahájením evidence tržeb mají podnikatelé povinnost požádat o autentizační údaje, které jim umožní přihlášení na portál správce daně, kde zaevidují své provozovny a vygenerují pokladní certifikáty. O autentizační údaje lze požádat v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 ZoET prostřednictvím datové schránky nebo osobně u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně. K 31. 12. 2019 bylo vydáno celkem 27 779 autentizačních údajů, přičemž 17 301 (tj. 62,3 %) autentizačních údajů bylo vydáno prostřednictvím zapečetěných obálek, o které podnikatelé požádali osobně u správce daně, a 10 437 autentizačních údajů bylo doručeno do datových schránek. Dále bylo k 31. 12. 2019 poplatníky zaevidováno 59 945 provozoven a bylo vydáno 89 318 pokladních certifikátů.

Kromě žádosti o autentizační údaje mohou podnikatelé podat žádost o závazné posouzení o určení evidované tržby nebo o určení, zda platba může být evidována ve zjednodušeném režimu. K 31. 12. 2019 bylo podáno 41 žádostí o povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu a 39 žádostí o závazné posouzení.

Od počátku fungování evidence tržeb bylo do systému k 31. 12. 2019 zasláno celkem 12 877 282 079 evidovaných tržeb, přičemž průměrná doba lokální odezvy činila 33 milisekund a průměrná doba zahraniční odezvy činila 221 milisekund. Celková částka přiznaných tržeb k 31. 12. 2019 činila 1 616 mld. Kč.

Řádné a včasné plnění povinností při evidenci tržeb u subjektů podnikajících v oblasti stravovacích a ubytovacích služeb, velkoobchodu a maloobchodu je prověřováno jak orgány FS ČR, tak orgány CS ČR, a to v rámci vyhledávací činnosti podle § 78 a násl. DŘ. K 31. 12. 2019 bylo provedeno 59 087 kontrol. V 5 635 případech nedošlo k prověření plnění povinností dle ZoET (např. z důvodu, že byla provozovna uzavřena). Z 53 452 kontrol, v jejichž rámci bylo zjišťováno dodržování povinností uložených ZoET, bylo zjištěno pochybení v 26 185 případech (tj. ve 49 %).

K nejčastějším pochybením patřilo nezaslání údajů o evidovaných tržbách správci daně (17 918 případů), nevystavení účtenky (6 975 případů) a neumístění informačního oznámení (580 případů). Bylo vydáno 3 463 příkazů na místě, 1 173 příkazů a 66 rozhodnutí o pokutě. Předepsané pokuty činily celkem 54 468 890 Kč. Nejvyšší pravomocně uložená pokuta byla ve výši 250 000 Kč.

V případě zjištění zvláště závažných pochybení mohou kontrolní orgány přistoupit k uložení opatření k vynucení nápravy, a to formou uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti do doby, než bude odstraněn závadný stav. V průběhu roku 2019 přistoupila FS k uzavření 1 provozovny.

V průběhu roku 2019 standardně docházelo na webových stránkách <https://www.etrzby.cz/> k aktualizaci informací, a to jak pro podnikatele, firmy, IT vývojáře, tak pro zákazníky a širokou veřejnost. Prostřednictvím kontaktního formuláře byly zodpovídaný metodické i technické dotazy. Na speciální infolince FS byly zodpovídaný zejména dotazy metodického charakteru. Celkem bylo v roce 2019 v oblasti evidence tržeb veřejností položeno 17 863 dotazů, z toho 887 metodických, 4 803 technických a 12 173 dotazů bylo položeno prostřednictvím speciální infolinky FS

8. Informatika

8.1 Automatizovaný daňový informační systém

Automatizovaný daňový informační systém (dále „ADIS“) je aplikačně technickou podporou Finanční správy České republiky s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro činnost finanční správy – registr daňových subjektů, zpracování daňových tvrzení/hlášení jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu FS a podpory služeb Daňového portálu. Součástí systému je také projekt Elektronické evidence tržeb. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací a to jak v oblasti přímých i nepřímých daní. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.

V **oblasti příjmových daní** byly v roce 2019 realizovány úpravy dle nařízení vlády č. 213/2018 (výše průměrné mzdy) a nařízení vlády č. 273/2018 (výše minimální mzdy), nových vyhlášek a účinností zákona č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, především zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále "ZDP"), jednalo se zejména:

- změnu sazeb výdajových limitů dle § 7 odst. 7 ZDP a § 9 odst. 4 ZDP, které byly zohledněny prostřednictvím vytvoření nového aplikačního číselníku sazeb, který bude postupně využíván i pro ostatní typy sazeb;
- změny hodnoty při uplatňování daňového zvýhodnění dle § 35c odst. 4 ZDP a slevy dle § 35bb odst. 4 ZDP minimální mzdy ve výši 13 350 Kč;
- změnu hodnoty ke stanovení hranice pro solidární zvýšení daně dle § 16a ZDP průměrné mzdy ve výši 32 699 Kč;
- změnu vyplývající z nového formuláře daňového přiznání k dani z příjmu právnických osob určeného pro zdaňovací období roku 2019 a části roku 2020 dle novelizovaných ustanovení § 23e až § 23h ZDP, § 38fa ZDP, § 23 odst. 19 ZDP, § 23 odst. 20 ZDP (dílné úpravy II. oddílu, nová příloha č. 3 II. oddílu a samostatná příloha k tabulce V. přílohy č. 3 II. oddílu, nová samostatná příloha k ř. 319 II. oddílu).

V oblasti **daně z nabytí nemovitých věcí** byl zpracován nový výpočet směrné hodnoty.

V oblasti **mezinárodní spolupráce při správě daní, pokud jde o přímé daně**, byly zpracovány změny dle novely ZDP, vyplývající z nové podoby podkladového formuláře a pokynů k vyplnění OZNÁMENÍ o příjmech plynoucích do zahraničí. Kromě úprav došlo k přejmenování formuláře z "Hlášení plátce daně o dani z příjmů vybírané srážkou" na „Oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí / Hlášení plátce daně o dani z příjmů vybírané srážkou“. V průběhu roku byly zahájeny přípravy a práce na projektu automatické výměny informací mezi státy EU – DAC6 (Směrnice EU 2018/822 doplňující Směrnici EU 2011/16/EU o povinné reportování informací o přeshraničních uspořádáních - Mandatory automatic exchange of information in the field of taxation in relation to reportable cross-border

Arrangements). První testovací a produkční verze sdílené centrální knihovny členských států EU pro tento typ výměny informací byla spuštěna na konci roku. Rozvoj systému **v oblasti daní z hazardních her** byl realizován na základě požadavků, které vyplynuly z novely zákona č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her. Jednalo se zejména o zpracování nových elektronických daňových přiznání a jejich zpracování v ADIS na FÚ.

Na základě novely zákona č.235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty 2019 byly v rámci rozvoje systému **v oblasti daně z přidané hodnoty** realizovány následující změny:

- zveřejnění údajů o plátcí, který nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku;
- možnost evidovat více zálohových koeficientů pro krácení odpočtu během roku dle §76/6 ZDPH;
- stanovení zvláštní splatnosti daně identifikované osoby při vyměření DAP obsahující pořízení NDP dle §19/6;
- zapracování upozornění na vrácení daně z DoDAP bez žádosti dle nového §79d v novele DPH.

Dále byly realizovány úpravy, související s omezením doby na 6 měsíců pro vystavení platebního výměru na pokutu za porušení povinnosti podat kontrolní hlášení. Po této době zaniká povinnost pokutu platit. Na základě novely zákona o DPH 2019 a úpravě „Oprav u nedobytných pohledávek“, bylo nutné zapracovat změny popisných textů v průvodci, nápovědě, struktuře a ve formuláři, které souvisejí se změnou pole "§44 ZDPH" ve formuláři pro podání Kontrolního hlášení

V oblasti systémových změn došlo v průběhu roku 2019 k centralizaci hardware, tzv. hardwarové konsolidaci všech ADIS FÚ na společný HW do Národního datového centra (NDC). Po pečlivé přípravě, do které bylo zahrnuto školení obsluh, testování a ověření instalace aplikačního vybavení IS ADIS a migrace dat, byl samotný přenos jednotlivých databází z lokalit FÚ na nový HW realizován za provozu tak, aby byl minimalizován dopad na uživatele z řad veřejnosti i finanční správy. Dle harmonogramu byla všechna produkční i neprodukční prostředí IS ADIS přenesena do NDC. Byla tak zajištěna vysoká dostupnost systému se zaintegrovaným disaster recovery (obnova po havárii), což je zároveň jednou z podmínek pro realizaci projektu MOJE daně.

V rámci klientského přístupu finanční správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikace **pro elektronické podání písemností (EPO)**, v roce 2019 byly realizovány pouze následující úpravy **EPO formulářů**:

- DHHDP2 - Přiznání k dani z hazardních her - od 2. čtvrtletí roku 2019 (nový formulář),
- DPSSL1 - Oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí / Hlášení plátce daně o dani z příjmů vybírané srážkou (zpracování úprav dle novely zákona o daních z příjmů).

Současně se zveřejněním nových formulářů a změn původních, byly na Daňovém portálu zveřejněny i upravené struktury XML souborů, včetně schémat XSD. V uplynulém období byl opět zaznamenán dílčí nárůst počtu přijatých podání/hlášení prostřednictvím aplikace EPO, což je patrné z **Tabulky č. 51**. Celkově bylo v roce 2019 doručeno o 4,2 % datových zpráv (elektronických podání/hlášení) více, než v roce 2018, a u podání doručených datovou schránkou přímo na FÚ byl meziroční nárůst 6,2 %. V průběhu roku 2020 připravujeme další úpravy, které souvisí se zapracováním legislativních změn a současně připravujeme výraznou úpravu Daňového portálu a Daňové informační schránky, ve snaze maximální uživatelské přívětivosti a komfortu uživatelů.

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část I.)

Počty elektronických podání		2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18
Daň z nemovitých věcí	1)	6 025	6 874	6 000	5 857	5 531	94,4
	2)	5 426	13 309	16 351	19 121	18 968	99,2
	3)	13 365	16 710	15 777	13 384	12 686	94,8
	4)	24 816	36 893	38 128	38 362	37 185	96,9
	DatS	19 410	19 948	19 416	20 771	19 862	95,6
Daň z přidané hodnoty	1)	686 400	740 774	736 737	758 958	754 476	99,4
	2)	268 465	660 523	851 461	978 261	1 091 171	111,5
	3)	689 765	755 151	655 265	633 332	607 130	95,9
	4)	1 644 630	2 156 448	2 243 463	2 370 551	2 452 777	103,5
	DatS	1 665 702	1 857 019	1 967 864	2 124 755	2 271 217	106,9
Kontrolní hlášení DPH	1)	-	680 165	784 470	806 824	805 707	99,9
	2)	-	722 543	962 633	1 078 301	1 178 941	109,3
	3)	-	2 321 544	2 728 372	2 852 622	2 980 030	104,5
	4)	-	3 724 252	4 475 475	4 737 747	4 964 678	104,8
	DatS	-	1 816 039	2 180 661	2 313 462	2 448 528	105,8
Souhrnné hlášení VIES	1)	136 110	135 688	132 077	138 707	136 203	98,2
	2)	44 320	101 173	129 979	144 494	165 704	114,7
	3)	75 695	53 423	46 990	44 642	42 689	95,6
	4)	256 125	290 284	309 046	327 843	344 596	105,1
	DatS	345 841	351 833	355 942	366 621	381 455	104,0
Daň silniční	1)	63 847	70 133	68 798	67 103	66 705	99,4
	2)	20 587	58 953	82 719	93 606	101 484	108,4
	3)	62 997	75 178	63 218	59 589	56 591	95,0
	4)	147 431	204 264	214 735	220 298	224 780	102,0
	DatS	149 992	158 965	160 913	168 301	175 189	104,1
Daň z příjmů FO	1)	54 533	61 425	63 028	64 654	63 988	99,0
	2)	22 863	65 846	92 228	115 403	130 045	112,7
	3)	69 402	99 632	106 414	116 142	120 508	103,8
	4)	146 798	226 903	261 670	296 199	314 541	106,2
	DatS	131 569	146 080	161 347	185 814	201 260	108,3
Daň z příjmů PO	1)	65 599	65 188	67 206	66 733	66 476	99,6
	2)	48 471	101 587	132 025	142 183	147 572	103,8
	3)	40 675	19 163	13 412	11 558	10 741	92,9
	4)	154 745	185 938	212 643	220 474	224 789	102,0
	DatS	265 419	249 073	268 142	279 412	288 588	103,3
Obecná podání	1)	34 966	34 360	32 084	33 015	32 527	98,5
	2)	5 175	10 246	15 216	19 796	22 903	115,7
	3)	-	-	2 776	4 108	4 081	99,3
	4)	40 141	44 606	50 076	56 919	59 511	104,6
	DatS	13 329	15 703	16 827	19 796	22 948	115,9
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)	42	41	6	0	0	0,0
	3)	23	40	1	0	0	0,0
	4)	65	81	7	0	0	0,0
	DatS	18	23	9	0	0	0,0
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)	55 970	57 905	55 624	54 452	52 633	96,7
	2)	25 481	62 064	79 985	90 292	94 797	105,0
	3)	41 135	33 197	27 655	25 267	23 555	93,2
	4)	122 586	153 166	163 264	170 011	170 985	100,6
	DatS	164 185	164 198	166 253	173 945	178 591	102,7
Daňová informační schránka	1)	4 185	4 172	3 180	3 110	2 823	90,8
	2)	2 485	4 095	3 951	3 879	4 191	108,0
	3)				36	88	244,4
	4)	6 670	8 267	7 131	7 025	7 102	101,1
	DatS	0	0	0	399	1 018	255,1

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část II.)

Počty elektronických podání		2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18
Daňový portál - služby	1)	8 485	8 551	7 292	7 799	6 864	88,0
	2)	14 553	19 594	21 430	24 261	28 037	115,6
	4)	23 038	28 145	28 722	32 060	34 901	108,9
	DatS	1	2	8	403	122	30,3
Podání státních orgánů a bank	1)=4)	2 197	2 193	673	0	0	0,0
Žádost o přístup do aplikace pro vrácení daně v rámci EÚ	1)	1 547	1 274	1 940	992	840	84,7
	2)	787	955	942	1 225	1 358	110,9
	4)	2 334	2 229	2 882	2 217	2 198	99,1
	DatS	0	0	0	0	0	0,0
Daň vybíraná srážkou	1)	43 69	48 461	50 164	50 193	53 563	106,7
	2)	18 92	47 682	63 159	72 152	81 453	112,9
	3)	28 03	22 510	19 612	18 154	17 767	97,9
	4)	90 65	118 653	132 935	140 499	152 783	108,7
	DatS	128 48	136 828	148 177	159 745	185 941	116,4
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	1)	53 11	54 444	56 984	60 424	62 260	103,0
	2)		-	-	-	-	-
	4)	53 11	54 444	56 984	60 424	62 260	103,0
Žádost dle § 35d ZDP	1)	35 92	31 719	23 739	19 537	14 556	74,5
	2)	14 21	24 362	23 220	21 234	16 996	80,0
	3)	7 16	4 220	2 889	2 359	1 705	72,3
	4)	57 30	60 301	49 848	43 130	33 257	77,1
	DatS	82 55	78 646	64 956	55 623	43 681	78,5
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	1)	279 76	46 038	465	78	5	6,4
	2)	97 92	25 818	499	79	2	2,5
	3)	282 67	56 399	637	65	22	33,8
	4)	660 36	128 255	1 601	222	29	13,1
	DatS	689 77	108 336	1 196	234	15	6,4
Příhlášky k registraci	1)	18 57	22 091	22 503	21 628	21 302	98,5
	2)	27 11	53 810	67 496	66 875	71 076	106,3
	3)	19 61	226 794	227 556	215 459	224 306	104,1
	4)	65 30	302 695	317 555	303 962	316 684	104,2
	DatS	67 91	70 405	74 338	73 946	76 104	102,9
Odvod z loterií a jiných podobných her - Příznání k dani z hazardních her	1)	12	112	88	50	48	96,0
	2)	12	239	240	95	152	160,0
	3)	10	88	42	0	0	0,0
	4)	34	439	370	145	200	137,9
	DatS	60	596	434	255	274	107,5
Žádost o registraci smlouvy o důchodovém spoření	1)	85	0	0	0	0	0,0
	2)		0	0	0	0	0,0
	4)	86	0	0	0	0	0,0
	DatS		0	0	0	0	0,0
Hlášení / Vyúčtování pojistné(-ho) na důchodové spoření	1)	82 76	13 237	0	0	0	0,0
	2)	19 95	6 323	0	0	0	0,0
	3)	33 20	4 277	0	0	0	0,0
	4)	135 92	23 837	0	0	0	0,0
	DatS	154 22	26 652	0	0	0	0,0
Zvláštní režim jednoho správního místa (MOSS)	1)	9	33	22	26	7	26,9
	2)	28	123	143	163	81	49,7
	3)	7 62	12 798	14 552	16 219	16 769	103,4
	4)	8 00	12 954	14 717	16 408	16 857	102,7
Oznámení FATCA	1)	4	199	110	135	92	68,1
	2)	18	301	312	335	261	77,9
	4)	23	500	422	470	353	75,1

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část III.)

Počty elektronických podání		2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18
Oznámení GATCA	1)	-	-	95	123	176	143,1
	2)			254	442	353	79,9
	4)			349	565	529	93,6
Ohlášení / Oznámení CbCR	1)	-	-	754	129	69	53,5
	2)			2 920	716	538	75,1
	4)			3 674	845	607	71,8
Žádost o autentizační údaje do EET	2)	-	20 839	58 159	8 753	10 750	122,8
	4)		20 839	58 159	8 753	10 750	122,8
CELKEM	1)	1 634 874	2 085 077	2 114 039	2 160 527	2 146 851	99,4
	2)	637 341	2 000 385	2 605 322	2 881 666	3 166 833	109,9
	3)	1 371 482	3 701 124	3 925 168	4 012 936	4 118 668	102,6
	4)	3 643 697	7 786 586	8 644 529	9 055 129	9 432 352	104,2
	DatS	5 351 252	6 709 255	7 117 672	7 472 886	7 935 603	106,2

1) **ZAREP**; podání s uznávaným elektronickým podpisem,

2) **ISDS**; podání s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky,

3) **Ostatní**; nepodepsaná podání (bez ZAREP, nebo bez ověření ISDS),

4) **Celkem**; ZAREP + ISDS + Ostatní,

DatS – podání doručené datovou schránkou na FÚ.

8.2 Ostatní informační systémy

V roce 2019 byl zajištěn vývoj, provoz a technická podpora těchto aplikačních informačních systémů (seřazeno abecedně):

- ANET – docházkový systém,
- AVISME – ekonomický systém, spisová služba GFŘ a OFŘ,
- AVMRS - analyticko-monitorovací a rešeršní systémy,
- ESEV – evidenční systém Evidence sepsaných (případně odebraných) movitých věcí v návaznosti na vydané exekuční příkazy a protokoly o soupisu věcí, včetně jejich příloh. Mimo jiné souvisí tato evidence i s fakturací skladovného od externích skladovatelů,
- IDEA – informační systém využívaný pro kontrolu účetnictví daňových subjektů,
- NEMExpress – informační systém pro kontrolu oceňování nemovitostí,
- PAPR – informační systém zajišťující evidenci dražeb pořádaných FS, výběrových řízení na volná systemizovaná místa, sledování spotřeby energií v prostorách FS atd.,
- VEMA – informační systém pro podporu řízení lidských zdrojů, zpracování mezd, práce zaměstnanců personálních útvarů, systemizaci pracovních míst.

Dále byly provozovány další vnitřní specializované aplikace (např. Pracovní nepřítomnosti, Cestovní příkazy, Interní akty řízení, Hodnocení zaměstnanců, ServiceDesk, Návrh osobního ohodnocení, Systém pro sledování výkonů zaměstnanců, Autoprovoz). Byl zajištěn vývoj a provoz webových systémů GFŘ včetně internetových a intranetových stránek prostřednictvím redakčního systému na platformě CMS OpenText spolu s celou řadou

webových aplikací, a to včetně zajištění funkcionality internetových a intranetových serverů.

Byla spuštěna webová aplikace elektronických dražeb (FÚ pro Středočeský kraj, ostatní FÚ se budou zapojovat na začátku roku 2020), která zjednodušuje veřejnosti možnost dražit nemovité a movité věci zabavené finanční správou.

Většina informačních systémů byla dostupná všem pracovníkům FS, některé byly využívány i MF a Generálním ředitelství cel.

9. Personalistika a vzdělávání

Základním právním předpisem, který upravoval v roce 2019 organizaci, postavení, věcnou a územní působnost OFS byl ZFS. Služební vztahy státních zaměstnanců zařazených v OFS se řídily ZSS, ostatní zaměstnanci podléhali režimu ZP.

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2019 pokračovaly práce na implementaci a aplikaci ZSS, který upravuje právní poměry zaměstnanců ve služebních úřadech jiným způsobem než ZP, a jehož aplikace by měla vést k profesionalizaci, stabilizaci a depolitizaci státní správy. V roce 2019 FS aplikovala změny, které přinesla novela ZSS do praxe, zejména v oblasti přijímání nových státních zaměstnanců i zaměstnanců v pracovním poměru a služebního hodnocení.

Také v roce 2019 probíhala stejně jako v letech předchozích tzv. řádná hodnocení zaměstnanců OFS. V prvním čtvrtletí roku 2019 bylo ve FS hodnoceno celkem 14 783 zaměstnanců, z toho 14 017 státních zaměstnanců a 766 zaměstnanců v pracovním poměru. Nad rámec výše uvedeného bylo již dle nové právní úpravy v roce 2019 provedeno 611 prvních služebních hodnocení, 102 hodnocení podle potřeby, 16 hodnocení na základě žádosti státního zaměstnance, 4 hodnocení na základě nevyhovujících výsledků, 74 přechodových hodnocení, a 3 hodnocení zaměstnanců v pracovním poměru.

9.1 Stav zaměstnanců

Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1. 2019 činil 16 210 (viz **Tabulka č. 52**). Počet systemizovaných služebních míst činil 15 686 a počet systemizovaných pracovních míst činil 524. Oproti roku 2018 došlo ke snížení počtu o 90 systemizovaných míst. K delimitaci (tzn. faktickému zrušení) 90 systemizovaných míst došlo na základě instrukcí Ministerstva financí, které vycházely z usnesení vlády ze dne 19. 6. 2018 č. 379 k přípravě státního rozpočtu ČR na rok 2019 a střednědobého výhledu na léta 2020 a 2021.

V souladu s § 19 ZSS bylo k 1. 5. 2019 v OFS rozhodnuto o zpracování návrhu na změnu organizační struktury. Návrh zahrnoval aktualizaci údajů a dílčí úpravy systemizace a organizační struktury. Celkový počet systemizovaných služebních a pracovních míst v OFS se oproti 1. 1. 2019 nezměnil.

V návaznosti na přijetí nařízení vlády č. 1/2019, o oborech státní služby a v souladu s dopisem náměstka ministra vnitra pro státní službu ze dne 27. 3. 2019, bylo v OFS přistoupeno ke zpracování změny systemizace s účinností k 1. 7. 2019. Návrh zahrnoval aktualizaci systemizačních atributů, zejména přecíslování a přejmenování oborů státní služby vydaných uvedeným nařízením vlády. V rámci změny systemizace byla zároveň provedena dílčí změna

objemu prostředků na platy. K 1. 1. 2019 byly v návaznosti na výše uvedené usnesení vlády (ze dne 19. června 2018 č. 379) FS omezeny disponibilní finanční prostředky na rok 2019, a to v množství odpovídajícím 290 systemizovaným místům. V této souvislosti došlo k 1. 1. 2019 ke zkrácení rozpočtu na platy, což odpovídalo v přepočtu snížení objemu finančních prostředků na 290 systemizovaných míst, aniž by došlo k jejich faktickému zrušení. K 1. 7. 2019 došlo k částečnému uvolnění těchto finančních prostředků FS na 81 obsazených systemizovaných služebních míst za první čtvrtletí roku 2019. Dále bylo provedeno rozpočtové opatření na přesun finančních prostředků mezi rozpočtovými položkami 5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech a 5013 Platy zaměstnanců na služebních místech podle ZSS. Ve všech OFS zůstal k 1. 7. 2019 zachován celkový počet systemizovaných míst a nedošlo k žádným dalším změnám systemizace ani organizační struktury, jež by měly dopady do služebních či pracovněprávních vztahů zaměstnanců.

Ke dni 1. 9. 2019 byla provedena změna systemizace, kterou bylo řešeno další uvolnění blokových finančních prostředků pro FS na zbylá tři čtvrtletí roku 2019 na platy zaměstnanců. Došlo k uvolnění finančních prostředků na 83 obsazených systemizovaných služebních míst. K žádným změnám v systemizaci ani v organizační struktuře k 1. 9. 2019 nedošlo.

Během roku 2019 již probíhaly přípravy systemizace platné od 1. 1. 2020 a v souvislosti s očekávanými změnami i kroky směrem k opatřením pro eliminaci personálních a finančních dopadů souvisejících se snížením počtu systemizovaných míst od 1. 1. 2020. Již během roku 2019 bylo třeba řešit strukturální změny FS, aby byl od 1. 1. 2020 zajištěn řádný chod orgánů FS, a maximálně eliminovat finanční dopad (odstupné dle ZP, odbytné a 80 % platu pro šestiměsíční období dle ZSS). To vedlo k hospodárnému jednání i ve vztahu k obsazování volných systemizovaných míst. Zejména krátkodobé obsazování volných systemizovaných míst rušených od 1. 1. 2020 novými zaměstnanci by bylo naprosto neefektivním a maximálně nevhodným krokem, neboť pro zapracování nově příchozího zaměstnance je třeba vynaložit úsilí již stávajících zaměstnanců na úkor jejich vlastní práce a při následném odchodu takového zaměstnance je toto úsilí vynakládáno marně. Tato skutečnost ovlivnila především hodnotu podílu plnění limitu počtu zaměstnanců (**Tabulka č. 52**) nebo míru fluktuace (**Tabulka č. 58**).

Tabulka č. 52: Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách v letech 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1.	15 816	16 120	16 300	16 300	16 210
Schválený počet systemizovaných míst 31. 12.	15 766	16 120	16 300	16 300	16 210
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 282	15 405	15 550	15 571	15 267
Podíl plnění (%)	96,9	95,6	95,4	95,5	94,2

Schválený počet systemizovaných míst pro rok 2019 ve výši 16 210 byl k 31. 12. 2019 plněn na 94,2 %. Meziročně tak došlo ke snížení plnění limitu počtu zaměstnanců o 1,3 %. Nenaplnění tohoto ukazatele na 100 % a výrazné snížení oproti roku 2018 bylo způsobeno nejen přirozenou fluktuací, ale zejména vlivem připravované systemizace s výrazným snížením služebních a pracovních systemizovaných míst od 1. 1. 2020. Snížení systemizovaných míst k 1. 1. 2020 je příčinou i zrušení systemizovaných míst k 1. 1. 2020 obsazených, a to

zapracovanými a zkušenými zaměstnanci. Pro zajištění řádného chodu OFS bylo nezbytné v co nejširší míře zabránit odchodu těchto zaměstnanců (nenahradit je nově nastupujícími), tj. vytvořit podmínky pro převedení těchto zaměstnanců (k 1. 1. 2020) ze zrušeného systemizovaného místa na systemizované místo neobsazené. Z uvedeného důvodu došlo ke snížení počtu nově přijatých zaměstnanců během roku 2019, tzn. ke snížení hodnoty podílu plnění.

Z celkového počtu 15 267 zaměstnanců v evidenčním počtu bylo k 31. 12. 2019 ve služebním poměru 14 302 a v pracovním poměru 965 zaměstnanců. Počet zaměstnanců v pracovním poměru zahrnuje i zaměstnance vykonávající správní činnosti podle § 5 ZSS, kteří jsou přijati na dobu určitou podle pracovněprávních předpisů (§ 178 ZSS) na systemizovaném služebním místě, a to například jako zástup za státního zaměstnance na mateřské nebo rodičovské dovolené. Struktura zaměstnanců v roce 2019 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 53 až 55**.

Tabulka č. 53: Evidenční počet zaměstnanců

k 31. 12. 2019

	Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců	15 267	100
a) z hlediska organizačních složek:		
zaměstnanci řídicí složky GFR	1 101	7,2
zaměstnanci OFŘ	242	1,6
zaměstnanci řídicí složky FÚ	1 951	12,8
zaměstnanci ÚP	11 973	78,4
b) podíl odborných zaměstnanců	15 127	99,1
c) podíl žen	12 318	80,7
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním	7 259	47,5

Zaměstnanci ÚP zajišťující komplexní výkon činnosti v rámci působnosti jednotlivých FÚ po celé ČR tvoří nejvyšší podíl z celkového počtu zaměstnanců - 78,4 %. Jen nepatrnou část (0,9 %) všech zaměstnanců tvoří zaměstnanci na neodborných pozicích. Stejně jako v předchozích letech měly značnou převahu ženy - 80,7 %. Z dlouhodobého hlediska je příznivým trendem trvalý nárůst počtu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Za rok 2019 došlo k navýšení o 0,8 % oproti roku 2018.

Tabulka č. 54: Rozdělení zaměstnanců podle věku

k 31. 12. 2019

Evidenční počet zaměstnanců		Počet	Podíl (%)
		15 267	100
z toho	méně než 25 let	117	0,8
	25 – 34 let	1 711	11,2
	35 – 44 let	3 368	22,0
	45 – 54 let	5 647	37,0
	55 – 64 let	4 116	27,0
	65 a více	308	2,0

Věková struktura všech zaměstnanců se v roce 2019 neměnila. Průměrný věk zaměstnanců dosáhl v roce 2019 hodnoty 47,9 roku věku zaměstnance, což je zvýšení proti roku 2018 o hodnotu věku zaměstnance 0,7. Nejsilnější věkovou skupinou je kategorie 45 – 54 let (37 %), což je ovlivněno stabilním kmenovým základem zaměstnanců. Věková struktura zaměstnanců se odráží také v délce trvání služebního a pracovního poměru odborných zaměstnanců, kdy nejvyšší podíl zastoupení - 73,4 % měly v roce 2019 služební a pracovní poměry trvající déle než 5 let (viz **Tabulka č. 55**). Oproti roku 2018 došlo k mírnému nárůstu (o 0,1 %) v kategorii zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru od 1 roku do 5 let. Výrazné snížení vykazuje kategorie zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru do 1 roku, pokles činí 1,7 % oproti roku 2018.

Tabulka č. 55: Přehled délky trvání služebního a pracovního poměru odborných zaměstnanců

k 31. 12. 2019

		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru		15 127	100
z toho	více než 5 let	11 103	73,4
	od 1 roku do 5 let	3 481	23,0
	do 1 roku	543	3,6

9.2 Obměna zaměstnanců

V souladu se ZSS a ZP probíhalo v roce 2019 přijímání zaměstnanců na volná systemizovaná místa převážně formou výběrových řízení. Vyhlášení každého výběrového řízení dle ZSS je spojeno s velkou administrativní zátěží, a to i v případě, že nedojde na jeho základě k obsazení systemizovaného místa. Stejně jako v předcházejícím období roku 2018 docházelo i v roce 2019 k opakovanému vyhlášení některých výběrových řízení, a to zejména z důvodu nedostatečného zájmu uchazečů splňujících požadavky stanovené ZSS.

Tabulka č. 56: Počet vyhlášených výběrových řízení

Počet vyhlášených výběrových řízení na volná služební místa	2 001
Z toho: státní zaměstnanci	1 737
představení	151
zástupy v pracovním poměru podle § 178 ZSS	113
Počet vyhlášených výběrových řízení na volná pracovní místa	28
Z toho: zaměstnanci	27
vedoucí zaměstnanci	1

Vzhledem k tomu, že se z pohledu právních předpisů na služební poměr státního zaměstnance aplikují zásady uplatňování veřejné moci a základní zásady správního řízení podle SŘ, mají státní zaměstnanci, jako účastníci řízení, možnost podat odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu, která jsou jim v rámci řízení ve věcech služby vydávána. V roce 2019 bylo

v rámci OFS podáno celkem 23 odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu. (viz **Tabulka č. 57**).

Z tohoto počtu bylo 15 odvolání podáno v průběhu prosince 2019 jako reakce na rozhodnutí, vydaná v souvislosti se změnou systemizace schválenou usnesením vlády ze dne 18. listopadu 2019 č. 811, kterým byl schválen návrh systemizace služebních a pracovních míst podle zákona o státní službě s účinností od 1. 1. 2020. V souvislosti s uvedenou změnou došlo s účinností od 1. 1. 2020 ke změně systemizace a organizační struktury GFŘ včetně související změny Služebního předpisu č. 1/2018 generálního ředitele, kterým se stanoví organizační struktura a požadavky na služebních a pracovních místech v OFS.

Tabulka č. 57: Počet odvolání ve vztahu k ZSS

Počet odvolání ve vztahu k ZSS		23
Z toho:	k rozhodnutí o přijetí do služebního poměru	0
	k rozhodnutí o zařazení nebo jmenování na služební místo	0
	k rozhodnutí o převedení na jiné služební místo	6
	k rozhodnutí o skončení služebního poměru	2
	k rozhodnutí o změně platu	10
	ostatní	5

K 31. 12. 2019 dosáhla míra fluktuace ve FS celkem 8,3 %. Oproti roku 2018 tak došlo ke zvýšení o 0,4 %, což bylo způsobeno především aplikací ZSS a skutečnostmi nastalými z důvodu přípravy snížení počtu systemizovaných míst k 1. 1. 2020. Výsledná hodnota fluktuace vyjadřuje rovněž změny pracovních poměrů na služební a naopak. V případě přechodu zaměstnance z pracovního poměru na služební poměr (a naopak) je tento přechod evidován jako ukončení původního a začátek nového pracovního nebo služebního poměru. Reálná fluktuace je tak ve skutečnosti nižší než uvedených 8,3 %.

V roce 2019 bylo celkem do služebního a pracovního poměru přijato 1 036 zaměstnanců. Služební a pracovní poměr byl ukončen s 1 260 zaměstnanci, tj. o 27 zaměstnanců více než v roce 2018. Neplánované odchody činí 82,8 % z celkového počtu odchodů a představují především odchody na žádost zaměstnance. V plánovaných odchodech převažují odchody z důvodu skončení pracovního a služebního poměru na dobu určitou.

Tabulka č. 58: Počet nových a ukončených služebních a pracovních poměrů v letech 2015–2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců		15 282	15 405	15 550	15 571	15 267
Nově uzavřené služební a pracovní poměry		1 350	1 473	1 634	1 339	1 036
Ukončené služební a pracovní poměry		1 117	1 299	1 399	1 233	1 260
z toho	Neplánované ukončení	649	848	1 046	983	1 043
	Ostatní	468	451	353	250	217
Míra fluktuace (%)		7,3	8,4	9,0	7,9	8,3

9.3 Odměňování zaměstnanců

Průměrný plat všech zaměstnanců FS za rok 2019 dosáhl částky 40 931 Kč. Oproti roku 2018 došlo ve sledovaném období k nárůstu průměrného platu o 2 197 Kč, tj. o 5,7 %. Vykázaný nárůst je generován jednak platovými postupy v platových stupních dle započitatelné praxe, zvýšením platového tarifu o postup v platovém stupni na základě služebního hodnocení dle § 3 odst. 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, navýšením prostředků na platy (o 5,5 % na systemizovaná služební místa a 7,67 % na systemizovaná pracovní místa) s účinností od 1. 1. 2019 v souvislosti s usnesením vlády č. 588 ze dne 19. 9. 2018 k návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2019 a k návrhům střednědobého výhledu státního rozpočtu ČR 2020 a 2021, navýšením platového tarifu o 5 % pro zaměstnance na systemizovaných služebních i pracovních místech nařízením vlády č. 263/2018 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě a státních zaměstnanců, v platném znění, a schváleným rozpočtem GFR na rok 2019.

FS byl v průběhu procesu schvalování rozpočtu s ohledem na přetrvávající podíl neobsazených míst redukován jak počet míst nad 5% hranici neobsazenosti tak objem finančních prostředků na platy nad 3% hranici neobsazenosti. Redukce finančních prostředků se týkala pouze rozpočtové položky 5013 – Platy zaměstnanců na služebních místech podle ZSS, kde v procentuálním vyjádření došlo ke krácení rozpočtu až o 2,17 % v porovnání se schváleným objemem finančních prostředků schváleného na rozpočtovou položku 5011 – Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech. Pro zaměstnance na systemizovaných služebních místech tak nemohlo být realizováno odpovídající posílení nenárokových složek platu.

Objemy finančních prostředků na zvýšení platů na systemizovaná služební místa o 5,5 % a na systemizovaná pracovní místa o 7,67 % byly použity na zákonné zvýšení platového tarifu o 5 % a s tím související zákonné zvýšení příplatku za vedení o 5 %. Pro uvolnění blokových finančních prostředků z důvodu neobsazenosti byla dne 13. 5. 2019 předložena žádost o uvolnění finančních prostředků za již obsazená systemizovaná místa a žádost o přesun finančních prostředků mezi rozpočtovými položkami 5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech a 5013 Platy zaměstnanců na služebních místech podle ZSS. Usnesením vlády č. 451 o návrhu na změnu systemizace služebních a pracovních míst od 1. 7. 2019 a 1. 8. 2019 ze dne 24. 6. 2019 byla FS akceptována rozpočtová opatření, která se týkala jak vrácení finančních prostředků na platové výdaje za již obsazená systemizovaná služební místa za 1. čtvrtletí 2019 kráceného rozpočtu, tak narovnání procentuálního navýšení platového prostředí obou skupin zaměstnanců ve FS. Uvolnění blokových finančních prostředků za již obsazená systemizovaná služební místa na 2. - 4. čtvrtletí 2019 bylo řešeno v rámci změny systemizace ke dni 1. 9. 2019. Finanční prostředky zaopatřily výhradně výdaje na platové tarify, platové postupy v platových stupních, osobní příplatky, příplatky za vedení a zvláštní příplatky. Průměrný přiznaný tarifní plat za období 2019 činil 28 161 Kč.

Tabulka č. 59: Vývoj platů v letech 2015–2019

Plán, skutečnost a struktura platu	2015	2016	2017	2018	2019
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	27 305	30 747	33 810	36 853	38 902
Průměrný měsíční plat (Kč)	28 754	32 418	36 650	38 734	40 931
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	22 167	23 009	24 412	26 712	28 161
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	77,0	70,9	66,6	68,9	68,8
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ** (Kč)	27 990**	29 494**	31 700**	35 425**	37 652**

* Údaje od roku 2015 v celé časové řadě jsou upraveny dle nového konceptu ČSÚ, dle klasifikace NACE Rev. 2.

** Údaj dle výsledků za 1. – 3. čtvrtletí daného roku.

9.4 Napadení zaměstnanců

U zaměstnanců OFS jsou sledovány případy verbálního i fyzického napadení, k nimž došlo při výkonu služební/pracovní činnosti nebo v souvislosti s ní. **Tabulka č. 60** uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení zaměstnanců OFS za rok 2019.

Počet nahlášených napadení zaměstnanců OFS, který vykazoval setrvale mírný vzestup, v roce 2017 zaznamenal prudký nárůst o více než 100 %, v roce 2018 došlo poprvé od roku 2011 k poklesu a celkový počet oznámených napadení představoval přibližný střed mezi lety 2016 a 2017. Rok 2019 pokračuje v trendu pozvolného snižování útoků na zaměstnance. Setrvale nejpočetnějšími případy jsou napadení verbální. V roce 2014 započatý trend, že žádným z OFS nebylo ohlášeno fyzické napadení, byl v roce 2017 přerušen čtyřmi fyzickými napadeními a identický počet fyzických útoků byl hlášen i za rok 2018 a v roce 2019 došlo rovněž ke čtyřem fyzickým útokům. Dva z těchto útoků byly provázeny poškozením majetku a v souvislosti s jedním došlo ke vzniku pracovního úrazu, a to následkem útoku psa daňového subjektu. V důsledku toho, v následující tabulce v celkovém součtu případů zdánlivě 2 položky chybí, neboť v rámci dvou fyzických útoků došlo navíc i k poškození majetku, tedy každý útok figuruje ve dvou kategoriích.

Na zaměstnance byla ze strany daňových subjektů podána tři trestní oznámení, jedenkrát bylo podáno trestní oznámení zaměstnancem.

Možnosti využít interní právní pomoci poskytované určenými zaměstnanci s právním vzděláním bylo zaměstnanci využito v roce 2019 v 7 případech, dva z nich překročily možnosti interní právní pomoci a vyžádaly si zastoupení advokátem. Proti loňskému roku tedy došlo k polovičnímu poklesu. Žádost o psychologickou pomoc nebyla v loňském roce uplatněna.

V roce 2017 započatý trend, kdy došlo v průběhu roku k opakovanému napadání téhož zaměstnance, který v roce 2018 dokonce zesílil, byl v roce 2019 značně utlumen, tato situace nastala pouze jedenkrát. Obdobně se poněkud oslabily tendence pořizovat audiovizuální záznamy zaměstnanců správce daně, zejména při místních šetřeních, a jejich následné zveřejňování. Opakovaly se případy uzamčení správce daně v objektu kontrolovaného

daňového subjektu, poprvé byl zaznamenán případ, kdy daňový subjekt bránil zaměstnancům správce daně opustit územní pracoviště blokadí vozidel zaměstnanců ve dvoře úřadu. Poprvé byl zaznamenán psychický nátlak daňového subjektu ve večerních hodinách v místě bydliště správce daně nebo vyvěšení letáku s textem hanobícím zaměstnance správce daně na autobusové zastávce v místě jeho bydliště. V šesti případech byla povolána policejní hlídka, 5x Policie ČR a 1x Městské policie.

Tabulka č. 60: Napadení zaměstnanců

k 31. 12 daného roku.

Počet ohlášených případů napadení zaměstnance	2018	2019
fyzické napadení	4	4
verbální napadení	69	48
poškození majetku	2	2
trestní oznámení podané na zaměstnance	4	3
trestní oznámení podané zaměstnancem	1	1
ostatní případy	0	5
CELKEM	77	61
počet případů nárokované právní pomoci	16	7
počet případů nárokované psychologické pomoci	1	0

9.5 Vzdělávání zaměstnanců

V roce 2019 probíhalo vzdělávání státních zaměstnanců v souladu se ZSS a Rámcovými pravidly vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a vzdělávání zaměstnanců v souladu s Rámcovými pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech. Pro vzdělávací účely využívala FS vlastní vzdělávací zařízení Smilovice, Pozlovice a Telč. V uvedených vzdělávacích zařízeních probíhaly interní systémové a nesystémové vzdělávací akce. Vzdělávací zařízení byla rovněž využívána k realizaci nesystémových vzdělávacích akcí MF a FAÚ.

Vzdělávání FS se řídí konkrétními interními akty řízení, které mají za cíl, mimo jiné, zjednodušit přístup k informacím o systému vzdělávání, neboť jsou základními informačními zdroji pro zaměstnance FS o možnostech, způsobech a podmínkách vzdělávání.

Nedílnou součástí činnosti Odboru vzdělávání zůstala organizace a koordinace úřednických zkoušek. V roce 2019 bylo vypsáno 124 termínů pro vykonání úřednických zkoušek v oboru státní služby 02 – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry a celkem bylo prozkoušeno 609 osob. Z celkového počtu skládalo obecnou část úřednické zkoušky 14 osob, zvláštní část úřednické zkoušky 62 osob a obě části úřednické zkoušky 533 osob. Úspěšně úřednickou zkoušku vykonalo 96 % uchazečů. V roce 2019 byla zahájena realizace úřednických zkoušek v aplikaci eZkouška. Jedná se o elektronickou podporu procesu úřednické zkoušky rozdělenou do několika modulů.

E – learningová forma vzdělávání se významnou měrou podílela na uvolnění kapacit vlastních vzdělávacích zařízení. V období od 1. 10. do 31. 12. 2019 byla realizována 1 etapa vzdělávacího programu Microsoft Office 2013. Každý z přihlášených účastníků měl možnost využít ke studiu 12 nabízených kurzů. Jednotlivé kurzy úspěšně absolvovalo 635 státních zaměstnanců a 56 zaměstnanců FS. Celkově bylo úspěšně absolvováno 2 485 kurzů.

Služební volno k individuálním studijním účelům čerpalo v průběhu roku 965 státních zaměstnanců. Převažujícími důvody čerpání byly potřeby přípravy na složení úřednické zkoušky a zkoušek na vysoké škole.

Součástí Komplexního plánu vzdělávání byl i v roce 2019 v rámci manažerského vzdělávání kurz „Zákon o státní správě a povinnosti představených“. Cílem vzdělávací akce bylo prohloubení znalostí představených způsobem, který zajišťuje kvalitní výkon služby a minimalizuje možná pochybení v oblasti bezprostředního personálního řízení pracovních kolektivů. Lektorsky byla vzdělávací akce zajištěna představenými Sekce personální, v rámci 3 termínů bylo za dané období proškolen celkem 150 představených FS.

Jazykové vzdělávání je zaměřeno na používání jazykových znalostí pro výkon služby na systemizovaném služebním místě s požadavkem úrovně znalosti anglického, německého nebo francouzského jazyka pro potřeby OFS. V oblastech s přeshraniční spoluprací je zajištěno jazykové vzdělávání v německém jazyce.

Tabulka č. 61: Přehled odborného rozvoje státních zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet státních zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet státních zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	507	0
vstupní vzdělávání následné	0	0
vzdělávání průběžné	8 194	1 433
vzdělávání představených	150	3
jazykové vzdělávání	0	102

Tabulka č. 62: Přehled odborného rozvoje zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	256	0
vstupní vzdělávání následné	0	40
vzdělávání průběžné	301	78
vzdělávání vedoucích zaměstnanců	4	0
jazykové vzdělávání	0	2

V rámci Strategie rozvoje FS, Strategického cíle 4.3 Zefektivnění systému vzdělávání došlo v roce 2019 k plnění navrhovaných změn systému vzdělávání. Plnění zefektivnění

systemu vzdělávání má střednědobý charakter a jeho realizaci je možno provést na základě spolupráce Sekce personální, Sekce metodiky a výkonu daní, Sekce řízení rizik při správě daní a ředitelů finančních úřadů. V rámci zmíněné spolupráce proběhla v roce 2019 2. vlna aktualizace vzdělávacích kurzů.

V roce 2019 došlo k naplnění cíle spočívajícího ve vytvoření „Daňové akademie“ formou navázání spolupráce mezi GFŘ a Vysokou školou ekonomickou v Praze, a to na základě ukončení podlimitní veřejné zakázky „Zajištění studijního programu v rámci celoživotního vzdělávání v bakalářském studijním programu“. V rámci uvedené spolupráce byla dne 10. 7. 2019 oficiálně podepsána Smlouva o poskytování služby o realizaci bakalářského studijního programu v programu „Zdanění a daňová politika“.

Vybraným státním zaměstnancům, kteří byli zařazeni ke studiu v celkovém počtu 33, byla vydána Rozhodnutí o povolení zvýšení vzdělání studiem na vysoké škole podle § 109 ZSS tzv. kvalifikační dohoda. Studium bylo zahájeno dne 13. 9. 2019 imatrikulací na Vysoké škole ekonomické v Praze. Zakončeno bude státní závěrečnou zkouškou a obhajobou bakalářské práce, po úspěšném splnění daných podmínek bude absolventovi udělen titul Bc.

10. Hospodaření

Souhrnný přehled příjmů a výdajů k 31. 12. v letech 2015 - 2019 uvádí **Tabulka č. 63**.

Tabulka č. 63: Přehled příjmů a výdajů

k 31. 12. daného roku v mil. Kč

Rok	PŘÍJMY CELKEM	VÝDAJE			
		CELKEM	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2015	1 681,1	9 217,7	475,8	8 741,9	0,6
2016	1 089,3	10 329,9	823,8	9 506,0	0,7
2017	629,8	11 835,5	684,5	11 151,0	0,8
2018	562,1	12 096,6	401,2	11 695,4	0,8
2019	442,3	12 652,6	455,6	12 197,0	0,8

10.1 Příjmy

Tabulka č. 64: Porovnání příjmů

v mil. Kč

Členění příjmů	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění schvál. rozpočtu	2019/18 skut. v %
	k 31. 12. 2018	k 1. 1. 2019	k 31. 12. 2019		
Daňové příjmy	43,8	22,4	20,5	91,5	46,8
Nedaňové příjmy	516,3	246,3	419,5	170,3	81,3
Kapitálové příjmy	1,5	0,2	0,7	350,0	46,7
Přijaté transfery	0,5	0	1,6	-	320,0
Příjmy celkem	562,1	268,9	442,3	164,5	78,7

Schválený rozpočet příjmů na rok 2019 ve výši 268,9 mil. Kč nebyl k 31. 12. 2019 upraven. Skutečné plnění rozpočtu celkových příjmů ve výši 442,3 mil. Kč znamená jeho plnění na 164,5 %. Oproti stejnému období roku 2018 jsou příjmy o 119,8 mil. Kč (tj. o 21,3 %) nižší.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu celkových příjmů nejvíce podílejí nedaňové příjmy. Největší podíl těchto příjmů je tvořen přijatými sankčními platbami, které však meziročně k 31. 12. 2019 poklesly o 84,4 mil. Kč. Tento stav nastal na základě rozsudku Městského soudu v Praze (11 Af 78/2015-275 ze dne 28. 3. 2019), kterým došlo ke zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství, a kterým byla kontrolovanému daňovému subjektu v odvolacím řízení zrušena pokuta ve výši 150 mil. Kč. Proto byla uvedená částka poplatníkovi vrácena. Odvolací finanční ředitelství podalo proti rozsudku kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, ovšem do konce roku 2019 k rozhodnutí o kasační stížnosti nedošlo.

Meziroční pokles daňových příjmů o 23,3 mil. Kč, které jsou tvořeny na Generálním finančním ředitelství hlavně správními poplatky, byl způsoben legislativními změnami, které se týkají poplatků od obcí za povolené výherní a hrací automaty. Pokles příjmů ze správních poplatků navazuje i na skutečnost, že návrh novely zákona o evidenci tržeb byl schválen Parlamentem České republiky dne 13. 9. 2019, tedy téměř ke konci sledovaného období a předpokládané příjmy ze závazného posouzení u elektronické evidence tržeb pro podnikatele, kteří spadají do původně deklarované 3. a 4. fáze evidence tržeb, tak nebylo možné v roce 2019 naplňovat.

10.2 Výdaje

Schválený rozpočet výdajů Generálního finančního ředitelství (závazný ukazatel) ve výši 12 963,2 mil. Kč byl k 31. 12. 2019 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 42,8 mil. Kč na 13 006,0 mil. Kč, celkový rozpočet po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 906,2 mil. Kč a přijatého pojistného plnění ve výši 1,5 mil. Kč do financování činil 13 913,7 mil. Kč. Skutečné celkové výdaje rozpočtu k 31. 12. 2019 činily 12 652,6 mil. Kč (90,9 % konečného rozpočtu). Proti stejnému období roku 2018 byly výdaje ve stejném období letošního roku o 556,0 mil. Kč vyšší (tj. o 4,6 %), kapitálové výdaje byly ve srovnání s rokem 2018 vyšší o 54,4 mil. Kč (tj. o 13,5 %), běžné výdaje byly vyšší o 501,6 mil. Kč (tj. o 4,3 %).

Tabulka č. 65: Porovnání výdajů

v mil. Kč

Členění výdajů	Skutečnost	Schválený rozpočet	Konečný rozpočet	Skutečnost	% plnění schvál.	2019/18 skutečnost v %
	k 31.12.2018	k 1.1.2019	k 31.12.2019	k 31.12.2019	rozpočtu	
Běžné výdaje	11 695,4	12 216,3	12 797,0	12 197,0	95,3	104,3
Platy a příslušenství	9 820,7	10 306,9	10 371,6	10 284,4	99,2	104,7
Ostatní běžné výdaje	1 874,7	1 909,4	2 425,4	1 912,6	78,9	102,0
v tom: běžné mimo prg.	0,0	681,2	969,2	683,8	70,6	-
ost. běžné mimo ICT	1 001,7	1 038,8	1 219,8	1 003,9	82,3	100,2
programy	873,0	189,4	236,4	224,9	95,1	25,8
Kapitálové výdaje	401,2	746,9	1 116,7	455,6	40,8	113,6
v tom: ICT	265,6	614,7	810,8	376,2	46,4	141,6
MTZ	135,6	132,2	305,9	79,4	26,0	58,6
Programové výdaje celkem	1 274,2	936,3	1 353,1	680,5	50,3	53,4
Celkem	12 096,6	12 963,2	13 913,7	12 652,6	90,9	104,6

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** ve výši 12 216,3 mil. Kč byl k 31. 12. 2019 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 240,5 mil. Kč. Upravený rozpočet ve výši 12 456,8 mil. Kč byl k 31. 12. 2019 čerpán v částce 12 197,0 mil. Kč, tj. na 97,9 % (k 31. 12. roku 2018 na 102,0 %). Celkový rozpočet běžných výdajů, který zahrnuje upravený rozpočet, zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů a zapojená přijatá pojistná plnění, ve výši 12 797,0 mil. Kč byl k 31. 12. 2019 čerpán na 95,3 %.

V rozpočtu finanční správy byly běžné výdaje čerpány jednak v rámci programového financování, konkrétně titulů

012V11 – Pořízení, obnova a provozování ICT finanční správy 43,1 mil. Kč,

012V13 – Pořízení, obnova a provozování ICT GFŘ 181,4 mil. Kč,

012V15 – Rozvoj daňových informačních systémů finanční správy 0,1 mil. Kč,

012V16 – MOJE daně 0,3 mil. Kč,

a jednak mimo programy reprodukce majetku (čerpání ve výši 11 972,1 mil. Kč, z toho platy a související výdaje ve výši 10 284,4 mil. Kč a ostatní věcné výdaje v částce 1 687,7 mil. Kč – zahrnuje i běžné výdaje ICT vyřazené z programu v částce 683,8 mil. Kč). Ostatní běžné výdaje po přičtení výdajů na programy ve výši 224,9 mil. Kč pak byly čerpány v částce 1 912,6 mil. Kč. Informace o běžných programových výdajích je součástí komentáře k programům reprodukce majetku a jejich čerpání je součástí výdajů v Tabulce č. 71 - Přehled o hospodaření FS s prostředky na ICT v r. 2019.

Mzdové prostředky včetně příslušenství tvořily 84,3 % běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 62,1 % běžných (neinvestičních)

výdajů. Konečný rozpočet prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru a ostatní platby za provedenou práci ve výši 7 630,9 mil. Kč byl v roce 2019 čerpán v částce 7 568,6 mil. Kč, tj. na 99,2 %. Čerpání prostředků na ostatní platby za provedenou práci představovalo 8,9 mil. Kč, tj. 42,3 % jejich rozpočtu na této položce. Součástí čerpání ostatních plateb za provedenou práci je čerpání odstupného ve výši 0,3 mil. Kč a odbytného ve výši 3,5 mil. Kč. Za dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce (týkaly se především lektorské činnosti, údržby budov, obsluhy kotelen, zajištění vrátnice, administrativních prací, úklidových prací) bylo vyplaceno 5,1 mil. Kč. Čerpání zákonného pojistné odpovídá vývoji mzdových prostředků. FKSP je tvořen zálohově měsíčně ve výši jedné dvanáctiny rozpočtu, proto se poměr čerpání celkového rozpočtu FKSP a prostředků na platy zaměstnanců liší. Vyúčtování skutečného základního příředu se provede v rámci účetní závěrky. Ukazatel regulace zaměstnanosti – počet zaměstnanců (v průměrném přepočteném počtu) k 31. 12. 2019 činil 16 210 zaměstnanců, z toho je systemizovaných služebních míst 15 686 a systemizovaných pracovních míst 524. Celkový průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2019 dosáhl 15 391. Nenaplněno zůstalo v průměrném přepočteném počtu 585 pracovních míst resp. k přepočtenému počtu zaměstnanců 719 míst. K nenaplnění plánovaného počtu zaměstnanců dochází zejména kvůli připravovanému snížení počtu systemizovaných míst od roku 2020. Vývoj neobsazených systemizovaných míst Finanční správy ČR za období 1. 1. – 31. 12. 2019 měl do oznámení informace o snižování systemizovaných míst klesající tendenci, poté se počet neobsazených míst zvyšoval, aby bylo možné dosáhnout plánovaného počtu systemizovaných míst.

Ostatní běžné výdaje včetně výdajů na informační technologie činily celkem 1 912,6 mil. Kč, tj. 78,9 % konečného rozpočtu a 102,0 % skutečných výdajů roku 2018, tj. o 37,9 mil. Kč více. Ostatní běžné výdaje jsou čerpány v rámci programů reprodukce majetku i mimo ně. Struktura ostatních běžných výdajů je následující:

Tabulka č. 66: Porovnání čerpání rozpočtu běžných výdajů podle podseskupení

v mil. Kč

Podseskupení položek	Skutečnost	Schválený rozpočet	Konečný rozpočet	Skutečnost	% plnění schvál. rozpočtu	2019/18 skut. v %
	k 31.12.2018	k 1.1.2019	k 31.12.2019	k 31.12.2019		
Běžné výdaje						
Nákup materiálu	137,7	130,4	222,9	209,9	94,2	152,4
Nákup vody, paliv a energie	174,0	175,3	196,5	184,9	94,1	106,3
Nákup služeb.	1 014,7	1 223,9	1 438,1	1 100,3	76,5	108,4
Ostatní nákupy	475,5	293,9	464,8	335,7	72,2	70,6
Ostatní položky	72,8	85,9	103,1	81,8	79,3	112,4
Běžné výdaje celkem	1 874,7	1 909,4	2 425,4	1 912,6	78,9	102,0

Objemově největší podseskupení položek ostatních běžných výdajů představovaly výdaje za nákupy služeb (seskupení 516), které k 31. 12. 2019 činily 1 100,3 mil. Kč, tj. 57,5 % ostatních běžných výdajů. Proti roku 2018 byly tyto výdaje vyšší o 85,7 mil. Kč, tj. o 8,4 %.

V tom položky s výraznějším čerpáním - položka 5168 – Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi představovala 519,3 mil. Kč (jde zejména o technickou podporu daňových i nedaňových informačních systémů). Meziročně čerpání na této položce vzrostlo o 98,1 mil. Kč. Nárůst byl způsoben změnou licenční politiky IBM a Microsoft, kdy je nákup licencí a jejich podpory prováděn v rámci běžných výdajů místo výdajů kapitálových (licence nakoupeny v roce 2018 včetně jednoleté podpory, nyní je prováděn pouze nákup podpory produktů na daný rok).

Druhým co do objemu čerpání je seskupení 517 - Ostatní nákupy (čerpání celkem ve výši 335,7 mil. Kč tj. 17,5 % ostatních běžných výdajů), které však meziročně zaznamenalo pokles a to o 139,7 mil. Kč. To je způsobeno výrazně nižším čerpáním na rozpočtové položce 5172 - programové vybavení s pořizovací cenou do 60 tis. Kč, kde došlo obdobně jako u položky 5168 ke změně licenční politiky u produktů Informix, kdy se licence a podpora k produktům IBM Informix pořídily v roce 2018 (enterprise program k podpoře provozu systému ADIS) s tím, že v dalších letech bude dle smlouvy nakupována pouze podpora licencí a licence v případě rozšíření provozovaného hardware např. při zvýšení počtu procesorů nebo počtu serverů.

Materiálové výdaje (podseskupení 513) představovaly čerpání 209,9 mil. Kč, tj. 10,9 % celkových ostatních běžných výdajů. V meziročním srovnání s rokem 2018 byly materiálové výdaje v roce 2019 vyšší o 72,3 mil. Kč. To je způsobeno především v oblasti ICT výdajů, kde se projevil nákup pracovních stanic, notebooků a příslušenství, manažerských mobilních telefonů a dodávka skenerů a tiskáren pro obnovu výpočetní techniky v celkové hodnotě 79,9 mil. Kč. V rámci čerpání běžných výdajů mimo programy reprodukce majetku byly vedle zdroje státního rozpočtu čerpány i přijaté pojistné náhrady (1,3 mil. Kč) a nároky z nespotebovaných výdajů (268,0 mil. Kč).

Tabulka č. 67: Srovnání rozpočtů kapitálových výdajů na roky 2018 a 2019

v mil. Kč

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2018	652,2
Schválený rozpočet na r. 2019	746,9
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	94,7
Skutečnost r. 2018	401,2
Skutečnost r. 2019	455,6
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	54,4

Tabulka č. 68: Programy (tituly) reprodukce majetku

012V11	Pořízení, obnova a provozování ICT finanční správy
012V12	Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení finanční správy
012V13	Pořízení, obnova a provozování ICT Generálního finančního ředitelství
012V14	Dislokace finanční správy v Brně
012V15	Rozvoj daňových informačních systémů finanční správy
012V16	MOJE daně

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2019 bylo na všechny **programy reprodukce majetku** určeno celkem 936,3 mil. Kč (1 225,4 mil. v roce 2018), z toho 746,9 mil. Kč kapitálových výdajů (652,2 mil. Kč v roce 2018). Závazný ukazatel Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS zahrnuje ve schváleném rozpočtu na rok 2019 nejen veškeré kapitálové výdaje, ale v programech (titulech) 012V13 a 012V16 také část běžných výdajů (z celkového objemu schválených ostatních běžných výdajů ve výši 1 909,4 mil. Kč bylo na programové financování rozpočtováno 189,4 mil. Kč). Upravený rozpočet programového financování je v porovnání se schváleným rozpočtem nižší o 200,0 mil. Kč, běžné výdaje se snížily o 2,3 mil. Kč a kapitálové výdaje se snížily o 197,7 mil. Kč. Důvodem rozpočtového opatření, kterým bylo realizováno snížení kapitálových výdajů ve prospěch běžných výdajů, byla potřeba zajistit úhradu smluvních závazků souvisejících s pozáručním servisem, službami hot-line, konzultačními službami a technickou podporou IS ADIS v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Do financování programů reprodukce majetku byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů, a to 49,2 mil. Kč do běžných výdajů a 567,6 mil. Kč do kapitálových výdajů. Konečný rozpočet výdajů na programové financování ve výši 1 353,1 mil. Kč byl čerpán na 50,3 %.

V programech 012V11, 012V13, 012V15 a 112V16 jsou registrovány výdaje na ICT (viz **Tabulka č. 69**). Cílem programů je zabezpečit informační, komunikační a technologickou podporu výběru a správy daní a současně zajistit provoz víceúčelové informační struktury (ekonomická, personální, majetková agenda). V tabulce jsou uvedeny i běžné výdaje mimo programové financování.

V programu 012V12 a 012V14 bylo rozpracováno 59 akcí. Během sledovaného období roku 2019 bylo stavebně ukončeno 19 akcí. Ostatní akce jsou rozsáhlé a technicky náročné a jejich příprava a realizace je plánována na více let.

Tabulka č. 69: Přehled o hospodaření FS s prostředky na ICT v r. 2019

v mil. Kč

Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Rozpočet celkový	Skutečné čerpání k 31. 12. 2019			
				Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5	6=4+5	7=6/3*100
Běžné	870,7	1 075,4	1 205,4	781,1	127,7	908,8	75,4
Kapitálové	614,7	414,9	810,9	50,0	326,2	376,2	46,4
CELKEM	1 485,4	1 490,3	2 016,3	831,1	453,9	1 285,0	63,7

Tabulka č. 70: Přehled výdajů na ICT

v mil. Kč

Výdaj		Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Čerpání CELKEM
Informační systémy		208,7	92,2	300,9
v tom:	ADIS	68,0	91,7	159,8
	AVIS	66,8	0	66,8
	VEMA	26,8	0	26,8
	Ostatní	47,0	0,5	47,5
Licence		178,7	24,5	203,2
Elektronická evidence tržeb		98,7	0	98,7
MOJE daně		0,3	0	0,3
nDIS		0,1	7,6	7,7
Počítačové programy		1,3	0	1,3
Hardware a technologické systémy		130,3	251,9	382,2
Provozní výdaje*		290,7	0	290,7
CELKEM		908,8	376,2	1 285,0

* Nákup materiálu, DDHM, služby telekomunikací, vzdělávání, ostatní služby, opravy a udržování.

10.3 Vyhodnocení nákladovosti a efektivnosti

Ukazatele nákladovosti a efektivnosti veřejné služby jsou ovlivněny mnoha vnějšími faktory. V roce 2019 byl jedním z hlavních faktorů nárůst výdajů na platy. Vývoj efektivnosti a nákladovosti FS ukazují Tabulky č. 71 až 74.

Tabulka č. 71: Základní ukazatele efektivnosti a nákladovosti FS

v mil. Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy celkem	668 614,8	731 264,5	795 039,8	853 266,7	906 583,0
V tom:					
kap. 398 - VPS	668 586,9	731 232,5	795 003,9	853 222,9	906 562,0
kap. 312 - MF	27,9	32,0	35,9	43,8	20,5
Nedaňové příjmy **	1 653,2	1 057,3	593,9	518,3	421,8
kap. 312 - MF					
PŘÍJMY CELKEM	670 268,0	732 321,8	795 633,7	853 785,0	907 004,8
VÝDAJE CELKEM	9 217,7	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6
z toho: běžné výdaje	8 741,9	9 506,0	11 151,0	11 695,4	12 197,0
VÝDAJE *	9 217,7	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6
z toho: běžné výdaje	8 741,9	9 506,0	11 151,0	11 695,4	12 197,0
POČET zaměstnanců	15 252	15 273	15 448	15 529	15 391

* bez tvorby rezervního fondu

** zahrnuje i kapitálové příjmy a přijaté transfery

Tabulka č. 72: Efektivnost a nákladovost

v Kč

Efektivnost - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	2015	2016	2017	2018	2019
1 Kč výdajů	72,71	70,89	67,22	70,58	71,69
1 zaměstnanec	43 946 236	47 948 785	51 503 997	54 980 036	58 930 856
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2015	2016	2017	2018	2019
100 Kč příjmů	1,38	1,41	1,49	1,42	1,39
1 zaměstnanec	604 363	676 349	766 152	778 971	822 078
Běžné výdaje na	2015	2016	2017	2018	2019
1 zaměstnanec	573 165	622 408	721 839	753 133	792 476

Tabulka č. 73: Nákladovost vybraných daní za roky 2018 a 2019

Daň	Příjmy celkem* v mil. Kč		Výdaje celkem** v mil. Kč		Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů*** v Kč	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Daň z příjmů FO z priznání	7 841,10	9 892,96	1 776,05	1 853,90	22,65	18,74
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti ****	219 930,46	243 996,23	588,05	631,20	0,27	0,26
Daň z příjmů PO	166 130,86	175 648,69	1 633,15	1 710,37	0,98	0,97
Daň z přidané hodnoty	413 012,57	431 311,08	5 016,56	5 284,18	1,21	1,23
Daň z nemovitých věcí	10 828,99	10 934,73	944,71	987,22	8,72	9,03
Daň z nabytí nemovitých věcí	13 572,58	13 846,55	773,04	804,82	5,70	5,81
Daň silniční	6 276,19	6 483,81	394,45	412,71	6,28	6,37
Daň z hazardních her	9 775,52	10 114,47	49,23	51,49	0,50	0,51

* Příjmy celkem: inkaso jednotlivých daní k 31. 12. daného roku

** Výdaje celkem: výdaje běžné (včetně mzdových) a kapitálové, rozpočítané k jednotlivým daním vahou zjištěnou z personálního zajištění

*** Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů: výdaje celkem/příjmy celkem x 100

****Daň z příjmů vybíraná srážkou (§ 36) zahrnuta k dani z příjmů FO ze závislé činnosti.

Nákladový ukazatel u daně z příjmů FO z priznání je ovlivněn především tím, že správa této daně je zatížena řadou nezdanitelných částí a slev na dani včetně daňových bonusů, které mají následně negativní dopad na její fiskální efekt. Dalším (negativním) faktorem je vypořádávání záloh ze závislé činnosti v daňových priznáních, jehož častým výsledkem je, v případě vykázání příjmů pouze ze závislé činnosti, přeplatek, který je daňovému subjektu vrácen, a to na úkor inkasa daně z příjmů FO.

Na nákladovost daně z nemovitých věcí působí negativně inflace, neboť sazby daně jsou stanoveny pevnou částkou v korunách, přičemž k poslední valorizaci došlo v roce 2010, což má za následek snižování reálného inkasa vlivem rostoucí inflace.

Na nákladovost daně silniční negativně působí inflace, neboť sazby daně jsou stanoveny pevnou částkou v korunách a od účinnosti zákona nedošlo k jejich valorizaci, což má za následek snižování reálného inkasa.

Tabulka č. 74 Upravené ukazatele o nákladovosti srovnatelné s jinými zeměmi

v mil. Kč

Základní ukazatele					
	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY CELKEM	670 268,0	732 321,8	795 633,7	853 785,0	907 004,8
nadměrné odpočty DPH vratky daně spotřební	310 783,8	299 110,2	310 809,6	319 293,8	334 771,0
UPRAVENÉ PŘÍJMY	981 051,8	1 031 432,0	1 106 443,3	1 173 078,8	1 241 775,8
VÝDAJE (bez tvorby RF *)	9 217,7	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
	2015	2016	2017	2018	2019
Výdaje na 100 Kč upravených příjmů	0,94	1,00	1,07	1,03	1,02

* rezervní fond

Pozn.: Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

11. Interní audit a kontrolní činnost

11.1 Interní audit

V roce 2019 byla v OFS činnost interního auditu zajišťována Oddělením interního auditu. Oddělení interního auditu bylo, dle § 29 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“), přímo podřízeno generálnímu řediteli.

V průběhu roku 2019 bylo vykonáno sedm plánovaných řádných auditů. Audity byly realizovány jako systémové v oblasti nakládání s nepotřebným hmotným majetkem a jeho vyřazování ve FS ČR, audity výkonu v oblastech výdajů vynaložených na vývoj a podporu elektronické spisové služby ve FS ČR a nakládání s rozpočtovými prostředky na konzultační, poradenské a právní služby z hlediska 3E, dále jako audity shody v oblasti realizace zahraničních cest a v oblasti systému řízení bezpečnosti informací ve FS ČR dle zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), resp. vyhlášky č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti).

V rámci provádění auditů byla vyhodnocována opatření k minimalizaci rizik a nastavení vnitřního kontrolního systému. Výsledky zjištění z provedených auditů, včetně doporučení auditorů, byly dle zákona o finanční kontrole, předány příslušným vedoucím zaměstnancům, resp. představeným, k přijetí opatření. Stav plnění opatření přijímaných k nápravě zjištěných

nedostatků a předcházení nebo zmírnění rizik byl průběžně monitorován formou následných auditů, kterých bylo v roce 2019 vykonáno celkem 7.

Cílem auditů bylo podávat ujištění, že rizika vztahující se k operacím jsou včas rozpoznávána, zhodnocena a že jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění. Dále pak, že řídicí a kontrolní mechanismy poskytují přiměřené ujištění, že cíle systému vnitřního řízení a kontroly budou dosahovány, a že zavedený systém vnitřního řízení a kontroly je spolehlivý, účinný a reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

11.2 Vnější kontrolní činnost

Vnější kontroly ve FS byly v roce 2019 provedeny MF, Ministerstvem vnitra, Úřadem pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ), Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) a Hasičským záchranným sborem. Kontrola NKÚ č. 18/07 „Informační podpora agendy daňového řízení“, jejíž závěr byl schválený Kolegiem NKÚ začátkem roku 2019, byla provedena již v roce 2018.

MF provedlo tematickou dohlídku zaměřenou na kontrolu využití informací získaných Českou daňovou správou v souladu s dohodou FATCA za rok 2015 pro případné následné doměření daně na GFŘ a FÚ pro Jihomoravský kraj. Po vypořádání námitek podaných ze strany GFŘ bylo přijato opatření k odstranění nedostatků.

MF dále provedlo tematickou dohlídku zaměřenou na kontrolu postupů dle § 261 DŘ a podle § 175 SŘ, ukončených v roce 2018 na GFŘ. Kontrolní závěr byl bez zjištění.

MF byla také provedena kontrola odměňování státních zaměstnanců v rámci GFŘ, vedoucích bezprostředně podřízených služebních úřadů a jejich zástupců určených podle § 9 odst. 7 ZSS. Ke zjištěným nedostatkům byla přijata příslušná opatření k jejich odstranění.

MV byla vykonaná kontrola organizační struktury a služebních vztahů ve FÚ pro Jihočeský kraj. K vytýkaným nedostatkům byla přijata odpovídající opatření k nápravě.

NÚKIB provedl kontrolu v oblasti kybernetické bezpečnosti podle § 23 zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, zaměřenou na ADIS. Na základě zjištění z kontroly byla přijata příslušná opatření k odstranění nedostatků.

Externí kontrola vykonaná ÚOOÚ, kdy předmětem kontroly bylo dodržování povinností stanovených kontrolované osobě nařízením (EU) 2016/679 v souvislosti s rozvojem digitalizace služeb poskytovaných občanům orgány veřejné správy prostřednictvím Daňového portálu – Elektronické služby FS ČR, byla bez zjištěných nedostatků.

Kontroly vykonané Hasičským záchranným sborem se týkaly dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně ve stanoveném rozsahu a byly bez nedostatků.

11.3 Vnitřní kontrolní činnost

11.3.1 Vnitřní kontroly

Vnitřní kontroly jsou prováděny Oddělením vnitřní kontroly GFŘ a útvary vykonávajícími vnitřní kontrolu v jednotlivých orgánech FS v rámci místní příslušnosti. V roce 2019 bylo provedeno celkem 704 vnitřních kontrol. Jejich účelem a cílem bylo objektivně zjistit a vyhodnotit, zda kontrolovaná osoba postupuje při zajišťování úkolů a cílů FS v souladu s obecně závaznými právními předpisy, interními akty řízení či jinak specifikovanými požadavky. Byly vykonávány jak kontrolní akce na základě plánu kontrol, tak i kontroly mimořádné vyplývající z aktuálních požadavků a potřeb.

Vnitřní kontroly byly zejména zaměřeny na kontrolu průběhu služebních resp. pracovních cest v návaznosti na autoprovoz, na dodržování pravidel při manipulaci s hotovostí při výběru mimo budovu, na prověřování možného korupčního jednání, na kontrolu zajištění a organizace bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, resp. práce, na prověřování podnětů poukazujících na nevhodné chování nebo jednání úředních osob, na kontrolu provozních řádů budov a klíčového režimu, na prošetřování oznámení protiprávního jednání, na dodržování postupů při kontrolních nákupech v souvislosti s ZoET, na prověřování postupů při vracení přeplatků na shodné účty pro více daňových subjektů a na prověřování stížností zaměstnanců týkající se dlouhodobě neuspokojivě řešených služebních vztahů a neetického chování.

Při vnitřních kontrolách nebyly zjištěny takové nedostatky, které by zásadním způsobem ovlivnily činnost FS. K nedostatkům, které byly při vykonaných kontrolách zjištěny, byla přijata příslušná opatření k jejich odstranění. Realizace a dodržování přijatých opatření je pravidelně kontrolováno.

11.3.2 Dohlídková činnost

Dohlídková činnost je vykonávána nadřízeným orgánem FS, resp. jejím odborným útvarem, u podřízeného orgánu FS za účelem zjišťování správnosti a úplnosti uplatňování obecně závazných právních předpisů, interních norem, metodických pokynů, úkolů příkazů a opatření při výkonu správy daní a ostatních činností FS.

V roce 2019 bylo provedeno celkem 194 dohlídek, a to operativních, plánovaných tématických i následných. Oblasti, do kterých byly dohlídky směřovány, se týkaly mimo jiné postupů při správě daní z příjmů právnických a fyzických osob, postupů při provádění daňové kontroly, prověřování plnění povinností dle ZoET, oblasti zajištění a vymáhání daní, prověření výkonu metodické činnosti, oblasti ADIS a podpory IT, oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblasti ochrany utajovaných informací, krizového řízení a objektové bezpečnosti.

V rámci provedených dohlídek nebyly zjištěny závažné nedostatky, které by měly negativní dopad na činnost FS. Zjištění dílčích závad a případných nevyhovujících stavů bylo využito k uvedení systému do stavu žádoucího dle požadavků stanovených interními akty

řízení, k nastavení a sjednocení postupů a procesů při výkonu některých činností OFS a k jejich ustálení při vedení jednotlivých agend.

11.3.3 Podání vyřizovaná dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

OFS v roce 2019 vyřizovaly 2 stížnosti podle § 175 SŘ, kdy se jednalo o stížnost na postup správce daně. Obě stížnosti byly nedůvodné (viz **Tabulka č. 75**). Dále byl řešen jeden podnět dle § 80 SŘ (ochrana před nečinností), který byl nedůvodný.

Tabulka č. 75: Stížnosti vyřizované podle § 175 správního řádu

k 31. 12. 2019

Věcné zaměření stížnosti	Počet	Důvodné	Částečně důvodné	Nedůvodné
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob	0	0	0	0
Postup OFS	2	0	0	2
CELKEM	2	0	0	2

11.3.4 Podání vyřizovaná dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

OFS v průběhu roku 2019 vyřizovaly stížnosti podle § 261 DŘ proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správce daně, podněty dle § 38 DŘ, že správce daně nepostupuje v řízení bez zbytečných průtahů (ochrana před nečinností) a podněty dle § 77 DŘ, které se týkají vyloučení úřední osoby pro podjatost, viz **Tabulka č. 76**.

Tabulka č. 76: Podání vyřizovaná podle daňového řádu

k 31. 12. 2019

Věcné zaměření podání dle DŘ	Počet	Z toho důvodných a částečně důvodných		Počet přijatých opatření
		Počet	%	
§ 38 Ochrana před nečinností	196	26	13	9
§ 261 Stížnost	965	133	14	79
§ 77 Vyloučení úřední osoby	170	45	26	45
CELKEM	1331	204		133

11.3.5 Podněty nebo oznámení, ostatní podání

V roce 2019 bylo OFS zaevidováno celkem 38 podnětů nebo oznámení a ostatních podání, oproti roku 2018 došlo k jejich poklesu o 24 %. Z celkového počtu 38 vyřízených podání bylo 28 podání shledáno nedůvodnými (tj. 74 %), 7 částečně důvodnými (18 %) a 3 podání byla shledána důvodnými (tj. 8 %). V přijatých podnětech nebo oznámeních a ostatních podáních bylo často poukazováno na nevhodné chování nebo jednání úředních osob, na dostupnost služeb a informací pro veřejnost, na postup OFS, na střet zájmů a možné korupční jednání a na dlouhodobě neuspokojivé vztahy na pracovišti. Přehled viz **Tabulka č. 77**.

Tabulka č. 77: Přehled podnětů nebo oznámení a ostatních podání

k 31. 12. 2019

Věcné zaměření zvláštních podání (na co bylo poukazováno)	Vyřizující		Celkem	
	GFŘ	FÚ, OFŘ	Počet	Podíl v (%)
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob			19	50
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	8	11		
Střet zájmů a možné korupční jednání			8	21
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	3	5		
Nedodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti			1	3
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		1		
Možné porušení mlčenlivosti			2	5
zaměstnanci zařazení na GFŘ	1			
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		1		
Postup OFS	3	1	4	11
Dlouhodobě neuspokojivě řešené pracovněprávní vztahy a vztahy na pracovišti			2	5
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	2			
Dostupnost služeb a informací pro veřejnost			2	5
GFŘ				
FÚ a OFŘ	2			
Nekalé podnikání, ostatní			0	0
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ				
CELKEM	19	19	38	100

Oddělení vnitřní kontroly GFŘ v rámci své činnosti spravuje protikorupční e-mailovou adresu a protikorupční telefonní linku FS. V roce 2019 nebylo z této e-mailové adresy ani z telefonické linky evidováno žádné podání, ve kterém by bylo oznámeno podezření na korupční jednání zaměstnanců FS.

11.3.6 Petice

V roce 2019 byla přijata jedna petice, která se týkala nesouhlasu s omezením provozu a služeb v souvislosti s přechodem územních pracovišť finančních úřadů do optimalizovaného režimu. Petice byla řádně vyřízena a zástupce petičního výboru byl o vyřízení vyrozuměn osobním dopisem.

11.4 Prošetřovatel

V souladu s nařízením vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu (dále jen „nařízení vlády č. 145/2015“) dle § 3 odst. 1 byli na GFŘ určeni generálním ředitelem jako služebním orgánem prošetřovatelé, kteří jsou oprávněni přijímat oznámení a prošetřovat v nich obsažená podezření ze spáchání protiprávního jednání představeného, státního zaměstnance, jiného zaměstnance nebo osoby ve služebním poměru podle jiného právního předpisu zařazeného ve služebním úřadu a dále i prošetřovat oznámení týkající se osob v uvedených podřízených služebních úřadech tj. FÚ, SFÚ a OFŘ, a to oznámených jak na e-mailovou adresu oznamovani@fs.mfcr.cz, tak do zřízených schránek na jednotlivých služebních úřadech FS, popř. i jiným způsobem.

V roce 2019 bylo na výše uvedenou e-mailovou adresu přijato 159 e-mailových zpráv, z toho v 68 zprávách bylo upozorňováno na možné protiprávní jednání daňových subjektů nebo na podezření z krácení daní a bylo postoupeno věcně a místně příslušným FÚ, pouze 2 podání z celkového počtu byla prošetřována dle nařízení vlády č. 145/2015. Ostatní zprávy obsahovaly reklamní nabídky, spamy apod.

Ze schránky určené pro příjem oznámení v listinné podobě bylo vyzvednuto 7 anonymních podání, z toho 5 nebylo oznámení ve smyslu nařízení vlády č. 145/2015, a 2 podání byla určena prošetřovateli v MF.

Jiným způsobem bylo přijato jedno oznámení ve smyslu nařízení vlády č. 145/2015.

Ani v jednom případě ze tří prošetřovaných nebylo zjištěno, že by došlo ke spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu.

12. Vztahy s veřejností

12.1 Péče o vztahy s veřejností

Informace pro daňovou veřejnost

FS v roce 2019 zajišťovala široké daňové veřejnosti plný informační servis, přičemž se zaměřila především na výměnu pokladních certifikátů pro zařízení elektronické evidence tržeb. Zásadní součástí v oblasti poskytování informací byly informace distribuované v krajích, které se mimo jiné týkaly lokálních událostí, např. pořádaných konferencí, seminářů, exekučních akcí či dražeb. FS intenzivně využívala profily na sociálních sítích, zejména Facebook, Twitter

a Instagram, které jsou velmi užitečnými rozcestníky informací pro poplatníky. Dalšími komunikačními kanály, které FS v roce 2019 nejvíce využívala, byly internetové stránky FS (www.financnisprava.cz), internetové stránky elektronické evidence tržeb (www.etrzby.cz) a internetové stránky daňové Kobry (www.danovakobra.cz). Za nedílnou součást péče o vztahy s veřejností je považována přímá komunikace s poplatníky, tedy osobně na úřadech, na seminářích, konferencích, veletrzích i přednáškách. Zástupci médií byli o aktualitách informováni tiskovými zprávami, nebo na tiskových konferencích.

Evidence tržeb

V září 2019 schválil Parlament ČR návrh novely zákona o evidenci tržeb, která upravuje náběh 3. a 4. fáze evidence tržeb, přináší nejmenším podnikatelům možnost evidovat své tržby ve zvláštním režimu a významným způsobem snižuje DPH na vodné, stočné a stravovací i odborné služby. Vzhledem k mimořádné situaci způsobené šířením koronaviru označovaného SARS-Co V-2 způsobujícího nemoc COVID-19 došlo v roce 2020 k pozastavení evidenční povinnosti poplatníků a to do 31. 12. 2020. Ke znovuspuštění evidence tržeb, a tudíž i k faktickému spuštění 3. a 4. vlny evidence tržeb dojde 1. 1. 2021.

Na podzim spustila FS informační kampaň k výměně pokladních certifikátů pro zařízení elektronické evidence tržeb. Do konce roku 2019 a začátkem roku 2020 dochází k ukončení platnosti pokladních certifikátů, které byly generovány v počátcích zavádění elektronické evidence tržeb. Pokladní certifikát je nezbytný pro elektronickou evidenci tržeb, a proto FS informovala veřejnost o nutnosti vyměnit certifikát prostřednictvím sociálních sítí, webových stránek (www.etrzby.cz), tiskových zpráv, brožury, upozorňujících e-mailů, popř. SMS, ale také prostřednictvím médií, jak tištěných, tak rozhlasových.

Dotazy veřejnosti

OFS písemně odpověděly na tisíce položených odborných dotazů. Významný podíl na zodpovídání dotazů veřejnosti měla ePodpora, neboli technická podpora aplikací Daňového portálu a informační pramen pro poplatníky, jehož prostřednictvím FS zodpovídá dotazy veřejnosti týkající se Daňového portálu. V roce 2019 bylo tímto způsobem zodpovězeno 8 886 dotazů. Z celkového počtu se 4 669 dotazů týkalo elektronické evidence tržeb.

V rámci podpory informovanosti o elektronické evidenci tržeb byla v srpnu 2016 zřízena Speciální telefonická infolinka FS. Od spuštění infolinky bylo do konce roku 2019 celkově evidováno 109 788 hovorů. Dále se dotazy veřejnosti zodpovídaly přes kontaktní formulář.

Dotazy v průběhu roku 2019 kladli i zástupci médií, kteří se soustředili zejména na témata elektronické evidence tržeb, projekt MOJE daně, optimalizace územních pracovišť, zdaňování příjmů ze sdílené ekonomiky či elektronické dražby. Neméně důležitou skupinou byli studenti vysokých škol, kteří údaje poskytnuté FS využili ve svých diplomových pracích.

On-line finanční úřad

Finanční správa pokračuje v roce 2019 v postupné realizaci on-line finančního úřadu (MOJE daně), kterým naplňuje záměr elektronizace a digitalizace správy daní, umožní zvýšení komfortu poplatníků při plnění jejich daňových povinností a klade si za cíl pozitivně motivovat k využívání elektronických prostředků

Ocenění právnických osob

Ministerstvo financí a Generální finanční ředitelství uspořádaly v roce 2019 již sedmnáctý ročník vyhlášení nejvýznamnějších plátců daně z příjmů právnických osob. Zástupci těchto společností převzali v prostorách Břevnovského kláštera ocenění v podobě broušené skleněné plakety z rukou JUDr. Aleny Schillerové, Ph.D., a generální ředitelky GŘ Ing. Tatjany Richterové.

Charita

Finanční správa ve spolupráci s Kontem Bariéry uspořádala v roce 2019 další ročník úspěšné dobročinné akce „Pomáháme svým kolegům“. Charitativní projekt si klade za cíl podpořit vlastní zaměstnance a jejich blízké, kteří mají zdravotní handicap nebo trpí vážnou nemocí. V celostátní neveřejné sbírce se podařilo za dva měsíce vybrat úžasných 674 363 Kč.

FS se charitativní činnosti věnuje již od roku 2014. Sbíraly se např. plyšové hračky, knihy pro děti a mládež, víčka od PET lahví nebo se pomáhalo kolegům, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Mezi zaměstnanci FS se v celé republice na přelomu roku 2019/2020 vybraly téměř 2 miliony korun.

Průzkum veřejného mínění

V souvislosti s činnostmi souvisejícími s rozvojem služeb provedla finanční správa ve spolupráci s agenturou MEDIAN průzkum veřejného mínění na téma „Spokojenost s činností Finanční správy České republiky“. Průzkum spokojenosti daňových subjektů probíhal na přelomu října a listopadu 2019 mezi 820 respondenty, kteří jsou občany ČR staršími 18 let a mají zkušenosti s Finanční správou nebo měli v posledních pěti letech daňové povinnosti vůči státu. Spokojenost s činností FS ČR byla hodnocena pomocí 2 dílčích ukazatelů spokojenosti, a to „hodnocení místně příslušného FÚ“ a „hodnocení vybraných webů FS ČR“ (pro účely průzkumu www.financnisprava.cz).

Svou celkovou zkušenost s FS ČR v posledních 5 letech kladně ohodnotily dvě třetiny respondentů, kteří zároveň považují FS za profesionální a důvěryhodnou instituci.

Dotazníkové šetření 2019 bylo zaměřeno nejen na zjišťování spokojenosti, ale také na průzkum zájmu o nové elektronické služby nahrazující papírovou komunikaci a povědomí o vizích FS a jejích projektech. Dotazník obsahoval také otázky zaměřené na daňovou praxi respondentů či četnost a preference jejich komunikace s FS ČR.

Daně a cla do škol

V září 2019 byl spuštěn projekt „Daně a cla do škol“, který vznikl za spolupráce Finanční a Celní správy. Jeho cílem je nabídnout možnost doplnit výuku finanční gramotnosti na středních školách o informace z oblasti daní i cel a například i osvětlit význam a účel jejich výběru. V rámci projektu vznikl web www.finfoveskole.cz, který má sloužit jako základní ověřený a aktualizovaný informační zdroj pro studenty a učitele. Předávání informací probíhá také prostřednictvím tematických přednášek určených pro studenty středních škol. Tyto přednášky zajišťují proškolení lektori z řad pracovníků Finanční i Celní správy.

APlikace Elektronických Dražeb

FS zavedla v září 2019 nový způsob dražeb věcí zabavených v rámci daňové exekuce a spustila APlikaci Elektronických Dražeb (APED). Jedná se o elektronickou formu dražeb, kterých se dražitelé mohou zúčastnit bez fyzické přítomnosti a s volitelným využitím nastavení limitu svého nejvyššího dražebního podání (maximální nabízené ceny). Účast zájemců o elektronické dražby tak není omezena např. bydlištěm. Uživatelský účet si mohou zřídit jak osoby fyzické, tak osoby právnické.

Navázání spolupráce s Vysokou školou ekonomickou

FS navázala v červenci 2019 spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze (VŠE). Obě instituce podepsaly smlouvu, která umožňuje zaměstnancům FS studovat v bakalářském studijním programu „Zdanění a daňová politika“. Vybraní zaměstnanci absolvují plnohodnotné bakalářské studium oboru srovnatelné se všemi absolventy tohoto oboru v řádném studiu.

12.2 Svobodný přístup k informacím

Jednotlivé FÚ včetně OFŘ a GFŘ, jakožto samostatné povinné subjekty, podle § 5 ZSPI zveřejňují povinné informace. V tomto dokumentu jsou zveřejňovány celkové počty podání dle ZSPI, které sumarizují údaje z výročních zpráv povinných subjektů zveřejňovaných podle § 18 ZSPI za uplynulý rok, viz **Tabulka č. 78**. V porovnání s předchozím rokem není výrazný nárůst počtu obdržených žádostí, došlo však k výraznému poklesu podaných odvolání (v roce 2018 celkem podáno 50 odvolání), a zároveň k výraznému nárůstu podaných stížností (v roce 2018 podáno 20 stížností).

Tabulka č. 78: Počet poskytnutých informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím za rok 2019

Počet	FÚ	OFŘ	GFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informaci	207	17	155	379
Odložených žádostí o informaci	43	7	11	61
Vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	71	3	23	97
Vydaných rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	15	4	15	34
Podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti	15	2	7	24
Podaných odvolání proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	4	1	6	11
Podaných stížností	26	29	12	67

12.3 Ochrana osobních údajů

Od 25. 5. 2018 je v oblasti ochrany osobních údajů účinná nová právní úprava na úrovni Evropské unie, a to Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679, ze dne 27. 4. 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), dále jen „GDPR“. V souvislosti s tímto předpisem vstoupil v platnost i nový zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, v platném znění, který nahradil zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2019 bylo OFS doručeno celkem 16 podání v režimu GDPR, viz **Tabulka č. 79**. V období od 27. 2. 2019 do 18. 9. 2019 proběhla v rámci OFS kontrola ÚOOÚ. Předmětem kontroly bylo „dodržování povinností stanovených GDPR v souvislosti s poskytováním služeb občanům prostřednictvím Daňového portálu - Elektronické služby FS, kdy bylo ve všech kontrolních zjištěních konstatováno, že nebylo zjištěno žádné porušení GDPR.

Tabulka č. 79: Počet uplatněných žádostí subjektů údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů za rok 2019

Počet	FÚ	GFŘ	OFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informace a přístup k osobním údajům	3	0	3	6
Podaných žádostí o opravu osobních údajů	0	0	0	0
Podaných žádostí o výmaz osobních údajů	3	0	1	4
Podaných žádostí o omezení zpracování osobních údajů	0	0	0	0
Podaných žádostí o přenositelnost osobních údajů	0	0	0	0
Podaných námitek proti zpracování osobních údajů	2	0	0	2
Podaných stížností na zpracování osobních údajů	3	0	1	4
CELKEM	11	0	5	16

13.Závěr

Hlavní očekávané změny a tendence ve výkonu a kompetencích v roce 2020

FS bude pokračovat v intenzivním naplňování cílů koncepce správy daní. Jednou z priorit při správě daní i nadále zůstává efektivní vymáhání daňových nedoplatků. FS bude v následujícím roce i nadále pokračovat v investigativní a analytické činnosti např. v problematice daňových úniků plynoucích ze sdílených ekonomik, daňových úlev a také v oblasti prokazování původu majetku. FS vnímá boj s daňovými úniky a potírání šedé ekonomiky jako jednu ze stálých priorit.

"V průběhu roku 2020 je předpokládán další rozvoj projektu Portál MOJE daně, intenzivní participace útvarů FS na projektu nDIS a příprava a vydání metodických pokynů v souvislosti s novelizací DŘ, jehož účinnost je navrhována od ledna 2021."

V oblasti evidence tržeb byla plánována v roce 2020 mimo jiné příprava na spuštění 3. a 4. vlny evidence tržeb a zavedení možnosti evidovat tržby ve zvláštním režimu. Vzhledem k mimořádné situaci způsobené šířením koronaviru označovaného SARS-CoV-2 způsobující nemoc COVID-19 dochází v roce 2020 k pozastavení evidenční povinnosti poplatníků, a to do 31. 12. 2020. Ke znovuspuštění evidence tržeb, a tudíž i k faktickému spuštění 3. a 4. vlny evidence tržeb dojde 1. 1. 2021.

V této souvislosti lze tedy očekávat zvýšený počet dotazů poplatníků i široké veřejnosti, pro které bude finanční správa i nadále provozovat informační linku EET a poskytovat potřebné informace pro jednotlivé cílové skupiny prostřednictvím webu www.etrzby.cz. FS bude v roce 2020 i nadále podporovat programy rozvoje profesionalizace a průběžného zvyšování profesní odbornosti svých zaměstnanců. Průběžně bude rovněž analyzovat podněty daňových poplatníků a na základě získaných poznatků rozvíjet poskytované služby veřejnosti. Trvalou snahou v oblasti komunikace je zkvalitňování výstupů s důrazem na cílové skupiny a předávání informací.

SEZNAM ZKRATEK

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
ANET	Docházkový systém
APED	Aplikace Elektronických Dražeb
AVIS ^{ME}	Automatizovaný vnitřní informační systém
CS	Celní správa České republiky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DHH	Daň z hazardních her
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
EHP	Evropský hospodářský prostor
EHS	Evropské hospodářské společenství
EDA	Evidence daní
EPO	Elektronické podání písemností
EU	Evropská unie
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
FAÚ	Finanční analytický úřad
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FO	Fyzická osoba
FS	Finanční správa České republiky
FÚ	Finanční úřad
GATCA	Global Account Tax Compliance Act
GDPR	General Data Protection Regulation
GFŘ	Generální finanční ředitelství
ICT	Informační a komunikační technologie
IOTA	Evropská organizace daňových správ
KS	Krajský soud
Kobra	Daňová Kobra
LPH	Loterie a jiné podobné hry
MF	Ministerstvo financí
MLC	Souběžná (multilaterální) kontrola
MOSS	Mini One Stop Shop
MTZ	Materiálně technické zabezpečení
MZ	Ministerstvo zemědělství
nDIS	Nový Daňový informační systém
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSS	Nejvyšší správní soud České republiky
OČTR	Orgány činné v trestním řízení
ODÚ	Osobní daňový účet

OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OESZ	Odvod z elektřiny ze slunečního záření
OFS	Orgány finanční správy
OFŘ	Odvolací finanční ředitelství
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
POP	Postup k odstranění pochybností
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
ÚP	Územní pracoviště
ÚS	Ústavní soud České republiky
VIES	VAT Information Exchange System
ZC	Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
ZDHH	Zákon č.187/2016 Sb., o dani z hazardních her
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH, ve znění pozdějších předpisů
ZFS	Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, ve znění pozdějších předpisů
ZLPH	Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
ZoET	Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů
ZO	Zdaňovací období
ZOS	Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ZRP	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
ZS/PU	Zúčtovací symbol/priorita úhrady
ZSPI	Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
ZSS	Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů